

QTC *Amatörradio* Nr 9

RASPBERRY PI

UNGDOMSLÄGRET SKØYT PÅ SI9AM

ENCYCLOPEDIA OF HAM RADIO

SESKARÖ FIELDDAY 2013

EME PÅ 76 GHz

Din leverantör av **RADIOKOMMUNIKAITON**

Limmared Radio & Data har det mesta inom radio / tillbehör som man kan behöva.

Saknas något på våran hemsida?
Maila eller ring oss för en lösning.

Kenwood TS-590
15 195:-

Yaesu FT-1D
5495:-

Yaesu FT-252
1295:-

QTC Amatörradio

Årgång 87, nr 9 2013

Medlemstidskrift och organ för
Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Adressändring,
utebliven eller skadad tidning
meddelas SSA:s kansli.

Redaktör

Jonas Ytterman, SM5HJZ
Tel 08 – 585 702 76 (vardagar 9-12)
qtc@ssa.se

Ansvarig utgivare

Tore Andersson, SM0DZB
0706 – 26 80 73
sm0dzb@ssa.se

Teknisk konsult

Tilman D Thulesius, SM0JZT,
070 – 009 75 01
sm0jzt@ssa.se

Kommersiella annonser

Anders Berglund, SM6RTN
031 – 709 88 48
anders.berglund@motorkonsult.se

Utgivare

Föreningen Sveriges Sändareamatörer
SW ISSN 0033 4820

Tryck

Elanders NRS Tryckeri, Jönköping
Upplaga cirka 5 500 exemplar

QTC Amatörradio finns även som taltidning.

Omslagsbilden

Bygge av mottagare i full gång under ungdomsläggret SKØYT på SI9AM i Utanede.
Läs mer på s. 36.

Genmäle till insändare eller liknande kan skickas till redaktionen till och med fem dagar efter manusstopp. Tidningen skall nå läsarna första vardagen i respektive månad, med undantag för nr 7/8 som skall ligga i postlådorna den 8 augusti.

QTC Amatörradio produceras på PC med InDesign CS5 och Adobe Photoshop CS5.
Typsnitt: Caslon, Garamond och Myriad.
Papper: Profisilk, 90 respektive 150 g

Unga tryggar framtiden för amatörradion

På vårt medlemsforum har det under sommaren skrivits ett antal inlägg om arbetet i provfrågegruppen. Inläggen har bland annat berört nivå på förkunskaper, provens svårighetsgrad och om våra certifikat uppfyller HAREC eller inte. Detta finns reglerat i T/R 61-02, Annex 6 i grova drag. Varje lands administration beslutar om detaljerna.

PTS har tillsatt en samverkansgrupp bestående av SSA, FRO och ESR som gemensamt ska uppdatera dagens provfrågebank. Detta arbete har försenats delvis beroende på att SSA varit kritisk till delar av upplägget. Ett möte i april 2013 där SSA avsåg att klara ut kvarstående frågetecken ställdes in. SSA begärde vid möte den 8 maj bland annat att PTS skulle klargöra att nuvarande certifikat gäller och omfattas av CEPT:s rekommendation. PTS meddelade att certifikaten gäller fullt ut även i framtiden inom CEPT området.

Kritik mot styrelsens sätt att agera i provfrågegruppen har uttryckts på forumet. Jag beklagar detta. Jag har bett styrelsen att få lämna uppdraget i provfrågegruppen och Anders SM6CNN har fått styrelsens uppdrag att fullfölja jobbet med provfrågorna. Det är min förhoppning att Anders SM6CNN och SA5BJM Johan skall lyckas bättre, än vad jag gjort, att finna gemensamma lösningar.

Några medlemmar har fört fram förslag att det skall anordnas extra föreningsmöte. Styrelsen har beslutat att inte anordna extra föreningsmöte.

Skall amatörradion utvecklas på ett positivt sätt i Sverige är det ett måste att vi lyckas få fram fler unga som blir aktiva radioamatörer. Vår ungdomssatsning syftar till att stimulera unga nya amatörer att vidareutvecklas inom amatörradion. Söndagen den 11/8 avslutades två viktiga delar i årets ungdomssatsning.

Glädjande är att det första lokala träningslägret för unga radioamatörer har nu genomförts. Det var inom distrikt 3. Det var DL3 SM3GDT Hans och SM3FJF Jörgen som var motorer och ytterligare ett antal amatörer som ställde upp och genomförde ett mycket uppskattat träningsläger för sju ungdomar. Stort tack till er alla för en bra satsning! Ni kan läsa mer om detta på annan plats i QTC.

Vi hoppas nu att fler lokala klubbar hakar på och anordnar aktiviteter för ungdomar. SSA kan bidra med ekonomiskt stöd för liknande träningsläger.

Årets stora europeiska ungdomsläger, YOTA, för unga radioamatörer genomfördes i Estland.

Från Sverige deltog fyra unga sändareamatörer med Johan SA5BJM som ledare. Det var 14 länder som deltog i lägerveckan. Tack till Johan och Johans YL Sara för allt jobb ni gjort för att detta skulle bli möjligt för våra ungdomar att representera Sverige. Även om YOTA finns det mer att läsa om på annan plats i QTC.

SSA har god ekonomi och dessutom har vi som bekant fått en stor donation att användas till ungdomsverksamhet. Det känns bra att vi på det här sättet kan trygga framtiden för amatörradion i Sverige.

73 de SM0DZB Tore SSA ordförande

INNEHÅLL

Unga tryggar framtiden för amatörradion	3	Ungdomsläggret SKØYT på SI9AM i Utanede	36
Raspberry Pi för dagens radioamatör	4	Encyclopedia of Ham Radio	38
Sea Of Peace award 2013	6	På gång	40
Distrikt 3 möte på SI9AM	9	SK4TL hamloppis	40
Contest	10	Amatörradiokurs på Södertörn	40
Regeländring i HF-cupen & SAC på webben	10	SK3GK field-day 2013	40
Diplom	13	Kurs till hösten	41
DX	14	Besök SI9AM	41
VP6TC – Tom Christian SK	14	Repeatrar i Sverige	42
VUSHF	18	SK7OA – öppet hus	43
Aktivitet på VHF & UP	18	Stor prylmarknad i Handen	43
Regnscatter	19	Insändare – granskning av styrelsen	44
Internationellt EME-möte i Örebro	19	Genmäle – granskning av styrelsen	44
Protokoll från möte om subtoner	23	SSA	45
Seskarö Fieldday 2013	24	Protokoll från styrelsemötet 24 juni 2013	45
DX-pedition till Cón Cólá, 3W6C	25	In memoriam	46
Världsradioflysnare	28	Ham-annonser m.m.	47
I huvudet på en DX-jägare	30	Kansli och QTC	48
SK5BN & FRO – loppmarknad	30	Leverans av provfrågor	48
SOCWA	32	QTC Amatörradio 2013 – tidplan	48
CW från EU138	32	SSA	49
SM3AHM – telegrafist	32	HQ-nätet	49
En yrkestelegrafist berättar	32	QSL-information	49
Radioaktivitet från 4U1ITU	35	Vilka var/är de äldsta amatörerna?	50
Loppis i Falkenberg	35	En solskenshistoria	50

Raspberry Pi för dagens radioamatör

Kul dator/radio-experiment för 350 kr

Av SMOJZT, Tilman D. Thulesius

Vem har inte drömt om att få experimentera med en dator. Som inte bara är billig, enkel att jobba med, programmera och har stöd för alla möjliga spännande experiment?

Sedan en tid tillbaka är det nu mycket enkelt att komma över den i England utvecklade "skoldatorn" Raspberry Pi.

Ett skolprojekt som fungerar till långt mycket mera än att bara få robotar att göra konst. För oss radioamatörer finns det massor att göra så länge man inte sätter på sig skyggklappar eller begränsar sin fantasi. Här en kort intro för framtida uppföljning.

Bakgrund

Som nämnt i ingressen så är projektet "Raspberry Pi" sprunget ur ett skolprojekt i England. En av dom viktigaste iniativtagarna är Eben Upton som i egenskap av lärare i datakunskap och programmering fann att eleverna visserligen var kunniga på datorer men nästan uteslutande var brukare och inte utvecklare. Alltså att man var oerhört duktig på att spela dataspel och bygga ihop datorer med ruskiga prestanda. Men då det kom till att skapa egna program och släppa kreativiteten loss var fullständiga alfabet. Eben Upton är passionerad programmerare och ville förmedla som passionen till sina elever.

Istället för att låta eleverna programmera i vanlig PC-miljö ville han slå flera flugor med en smälla.

- Att skapa en hårdvara som trots sitt lilla format (stor som ett kreditkort) kan göra konst som man bara kan drömma om till en mycket låg kostnad.
- Datorn skulle levereras utan inkapsling och med inkopplingsmöjlighet av externa pryttnar som lampor och motorer. Detta för att "öppna upp" för kreativitet.
- Just kreativiteten med inkoppling mot externa enheter skulle uppmuntra till att även "hacka" med hårdvara
- Datorn skulle ha ett riktigt operativsystem. Men istället för att köra med vanlig "tråkig" och dyrbar Windows ville man använda det mera trendriktiga LINUX.
- Med operativsystemet följer en stor mängd färdiga program för alla möjliga behov. Men då grundtanken var att man skulle uppmuntra till egen programmering så drar man en lans för programmeringsspråken Python och Scratch, vid sidan om exempelvis C.

Komma igång

Som redan nämnt är det numera ganska lätt att få tag i Rapsberryn som inom första dagen efter lanseringen hade fått 100000 beställningar.

Numera kan man bland annat köpa den på Kjell & Co eller Electrokit [2].

Passa på att skaffa lite andra "bra och ha saker som behövs. Exempelvis:

- SD-minneskort om du inte redan har ligande. Minst 4 Gbyte med hyfsat bra läs och skriv-hastighet. Installation gör man från nätet på ett enkelt sätt. Om man inte gör det enkelt och köper ett färdiginstallerat kort. Passa på att skaffa flera kort så kan du ha olika varianter att prova mot samma Raspberry (dock bara en i taget förstås).
- Kan vara bra att kapsla in kortet i en skyddslåda. Själv föredrar jag den genomskinliga, så att man ser härligheten
- Om du har trådlöst Internet hemma (WiFi) kan du behöva en "USB-dongle".
- Tangentbord och mus behövs. Finns behändiga små trådlösa tangentbord som har en lite "rullmus" integrerad (se bilden invid så ser man en hörna på mitt lilla tangentbord.
- Kolla så att du kan koppla in din bildskärm till den digitala HDMI-porten på Raspberryn. Eventuellt kan du behöva en adapter.

Undertecknad gör ingen hemlighet av att värdesätta det välondolerade skrivna ordet. Så för att komma igång med en Raspberry Pi, så gäller det att inte bara gå och köpa den. Gå in på den officiella hemsidan [1] så finner man mer än tillräckligt med "komma igång" material. En text i pappersformat kan dock vara toppen om man exempelvis vill stilla sin vetgirighet upp-

krupen i sängen eller en skön fåtölj i tåget å väg till jobbet. Det finns en uppsjö alternativ. Själv vill jag varmt rekommendera en bok där bland annat självaste Eben Upton suttit vid skrivmaskinen. Boken heter "Raspberry Pi User guide". Boken finns att beställa på bland annat Adlibris [3] eller Electrokit [2] till en kostnad av blott 129 kr

Boken en skriven på en lättsam engelska och går på ett begripligt sätt igenom vad som skall göras för att komma igång, vad som behövs och tips kring vad som kan installeras och bör installeras. Vi sidan om att Raspberry:n faktiskt kan användas som en enkel kontorsdator för surf och ordbehandling (denna text är för övrigt skriven på en av mina Raspberrys....) så gör författarna förstås ingen hemlighet av att den framförallt är till för experiment och programmering.

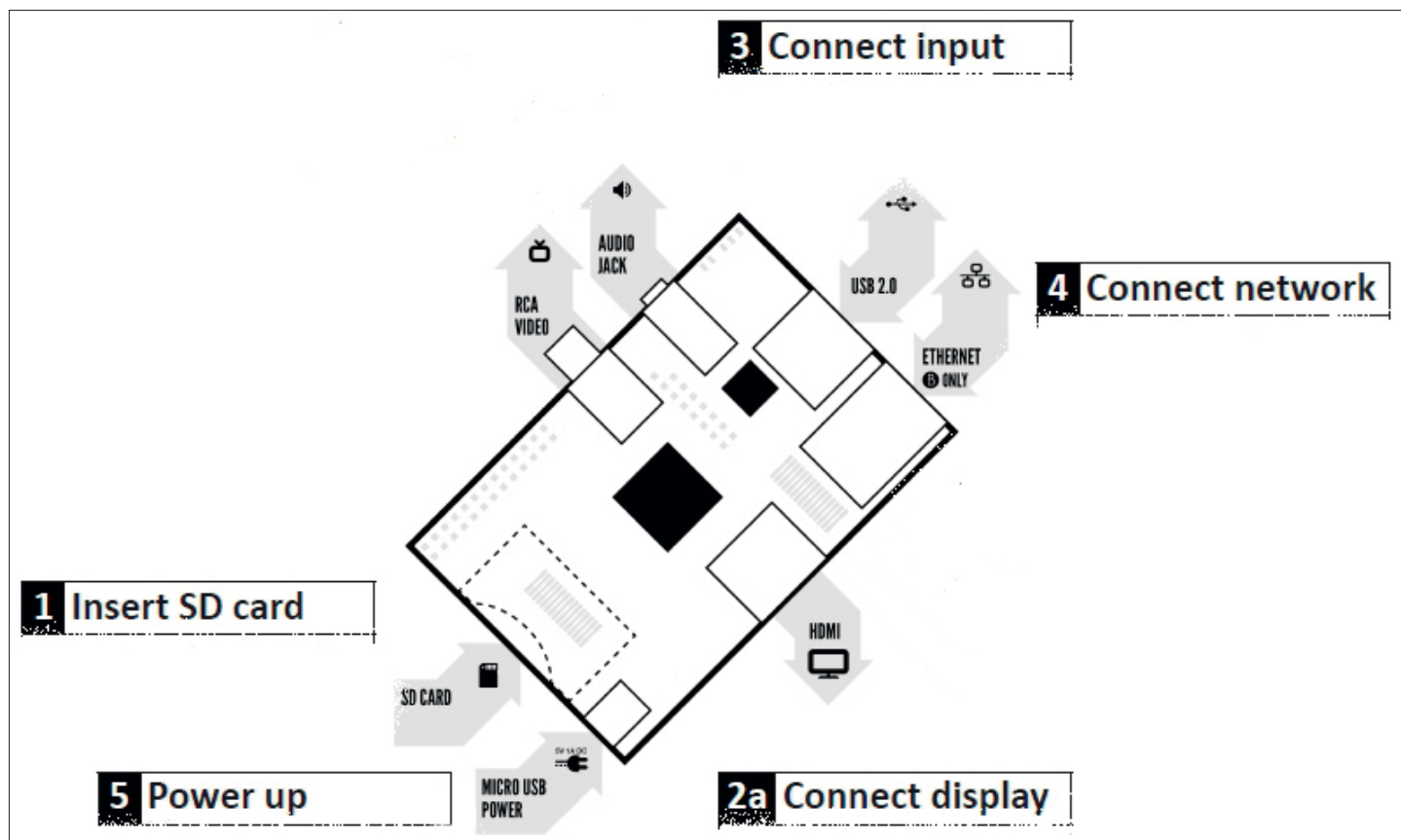
Alltså är det perfekt för den nyfikne radioamatören som vill vidga sina vyer bortom fäniga färdigbyggda radioapparater och PC:s. **Väga nu kasta loss, lägg SUDUKO-boken och korsordet åt sidan och gnugga nu dina geniknölar med Raspberry!**

Amatörradiotillämpningar

Starta första sökmotor som exempelvis Google och sök på "Raspberry Pi, Ham radio" och finn en massa inspiration på tillämpningar som redan gjorts för vår hobby. Titta exempelvis på [4]. Det finns en uppsjö CW-skrivare och läsare. Styrningsprogram för radioapparater och förstås en hel hopar tillämpningar för digitala

Som synes trivs den lilla raspberryn mycket gott i sällskap med en radio som en ELECRRAFT KX3. Här har den lilla datorn stoppats in i en genomskinlig ask. Den tjocka HDMI-kabeln går till PC-skärmen. Den tunna går till en enkel nätdel med micro USB-kontakt på 5V / 1A. Tangentbordet nere till höger kopplas trådlöst via USB, så även kopplingen till Internet via WiFi.

Denna bilden är tagen från installationsbeskrivningen: Peta in SD-kortet [1] (med installerat operativsystem), Anslut display [2] och tangentbord/mus [3], koppla in nätverket mot Internet [4] och sedan anslut strömförsörjning [5]. Datorn startar och det roliga kan börja.

moder som APRS, RTTY, PSK31. Bara för att nämna några. Men varför inte knäpa ihop programvara för styrning och övervakning av PA, Rotor och antenninkoppling? Eller varför inte till och med konstruera en fjärrstyrd antennpassare eller en SDR-station som fjärrstyrs över nätet? Det finns en hel del inspiration och rent av klara delar att använda. Det mesta kan man göra bara viljan och behovet finns.

Exempel: WSPR-fyr

Till denna artikel finns nu inte möjlighet att få plats med en komplett beskrivning (det får anstå till kommande utgåvor). Men jag tar mig friheten att beskriva en liten kul tillämpning som knyter an till nyligen skrivna artiklar av under-teknad.

Vad sägs om att sätta upp Raspberry:n som en WSPR-fyr? Faktum är att Raspberry:n kan fås att via GPIO-utgången generera hela 10 mW uteffekt på exempelvis 30-metersbandet. Tycker man till äventyrs att 10 mW är för mesigt (vilket det inte är i WSPR-sammanhang) så är det bara att pilla dit en liten PA så att man exempelvis får QRO-effekten av 1 W (finns PA-modulbyggsatser att köpa från tyska Funkamateurer [5]). Under alla omständigheter behöver man sätta ett lågpasfilter efter för att filtrera bort övertoner.

På hemsidan(orna) [6] finns ingående instruktioner kring hur man gör med installation av programvaran och för all del även lågpasfiltret.

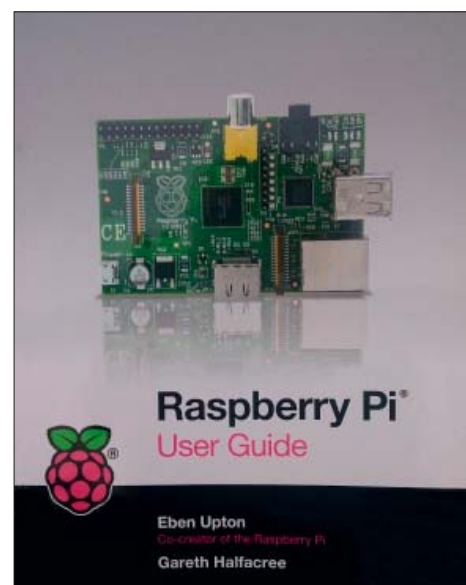
Kostnaden för att komma igång med Raspberry är näst in till försumbar. Skulle du misslyckas är det inget som skickar dig till fattighuset. Mera sannolikt är att du blir överlycklig över att du fått igång en egen LINUX-dator för datorexperiment. Det är en kick att göra till och med det enklaste program eller se hur man kan pussla samman programvaror från nätet.

Undertecknad ser Raspberryn som en utmärkt experimentlåda som gammal och framförallt ung kan samlas kring. Varför inte skaffa in några som en klubbövning och sedan hjälpas åt att få fart på dom till olika tillämpningar ???!

Som alltid är jag mycket glad åt all återkoppling kring artiklarna. Berätta vad du har gjort, vad som funkar och inte. I kommande nummer utvecklar vi Raspberryn vidare för våra bruk. Var med och bidra till dessa skrivelser, hör av dig om du har någon ide.

Referenser:

- [1] RASPBERRY – www.raspberrypi.org
- [2] www.kjell.com, www.electrokit.se
- [3] Adlibris – www.adlibris.se
- [4] Radiotillämpningar : www.raspberrypi.com/raspbian-packages-list/item/71-raspbian-hamradio
- [5] FUNKAMATEUR – www.box73.de/product_info.php?products_id=2219
- [6] WSPR-fyr: va3paw.com/2013/05/31/wspr-beacon-on-raspberrypi, <https://github.com/threeme3/WsprpyPi>

Så här ser den rekommenderade boken ut. Det finns en hel del andra alternativ, men denna funkar otroligt bra för nybörjare och även den mera nyfikne.

SM0JZT
Tilman D. Thulesius
Klostervägen 52
196 31 Kungsängen
0700–0975 01
sm0jzt@ssa.se
radio.thulesius.se

I dåvarande Östtyskland skapades 1958 ett litet annorlunda diplomprogram, Sea Of Peace (SOP). Det hela var ett korttidsdiplom som skulle återkomma i juli varje år och diplom utformades som en vimpel. Syftet var att stationer kring Östersjön, "Fredens hav" enligt dåtidens propaganda, skulle kontaktas. Vimpeln kunde bara erövras en enda gång per deltagare men för varje år man körde ihop erforderliga poäng fanns en liten "minivimpel" att ansöka om samt att om man kvalificerade sig fem år i rad ytterligare en variant av vimpel. SOP blev mycket populärt och förblev väl så fram tills att DDR gick i graven. SOP kom dock att leva vidare och sedan 1991 av DARC:s avdelning Mecklenburg-Vorpommern ansvariga för det hela.

Då SM1, tillsammans med övriga SM-distrikt det fjärde undantaget, ger poäng för SOP så har jag under åren noterat hur intresset för QSO med oss här på ön uppenbarligen ökar lite under juli månad. Någonstans långt i bak-huvudet har jag närt tankar på att göra något lite extra aktivitetsmässig såsom specialsignal med "SOP" i suffixet, precis som bland annat DL0SOP, men inget har blivit av förrän i år.

Kollade av med SSA:s specialsignalansvarig SM6JSM om det var möjligt att få ett korttidscall för juli månad vilket det, givetvis, var. Efter lite dividerande föreslog JSM "SJ1SOP" då SJ1-prefixet tidigare inte använts, WPX-jägarna kunde säkert tänkas uppskatta detta.

Ett inlägg på SSA:s forum resulterade i att radioamatörkollegor i distrikten 0, 3, 5 samt 7 hängde på aktiviteten och helt plötsligt var SJ0SOP, SJ1SOP, SJ3SOP, SJ5SOP samt SJ7SOP med i aktiviteten! Fantastiskt.

(Värt att notera är att reaktionerna från DL4SVA, DARC:s SOP-manager, varit minst sagt överväldigande och han ser fram emot fler liknande initiativ nästa år.)

Den 1 juli startade så årets SOP-jakt och här följer operatörernas berättelser.

den borde vara, men det skapade en hel del rörelser på banden.

Man kan i efterhand fundera över vad stationerna, i de ibland ganska våldsamma pile up'sen, trodde att dom körde för land?

Hade bara möjlighet att vara med de första 19 dagarna med en total "on air time" på 40 timmar, men det gav en hyfsad statistik (QSO utan dupe's);

Band	QSO
160	74
80	95
40	421
30	184 ¹
20	790
17	477
15	416
12	48
10	69
6	46

Totalt: 2620 CW QSO, 85 DXCC
Not 1; utan egentlig antenn ;-)

SJ0SOP av Hans/SM0IMJ

"En kul aktivitet som kanske inte är så känd som

Många trevliga mail droppade in från stationer runt om i världen, mest frågor om sked på olika band och direkt QSL.

Blir nog en ny runda nästa år, om det inte krockar med någon semestertripp.

Ska vi göra detta igen så borde vi; se till att i tid få ut gemensam information via diverse bulletiner, enhetlig layout på QRZ.com, fixa sponsorer (eftersom kostnad för QSL-hantering hamnar direkt hos enskild deltagare).

Nu ska jag ut med 2620 QSL (minus de direktförfrågningar som landat i brevlådan) och börja återanpassa mig till arbetsvecka :)

Hasse - SJ0SOP/SM0IMJ

PS; Något om trafikteknik/disciplin:

Jag lyfter på hatten för våra vänner i Japan...

Hade en hyfsad trängsel av japaner under flera tillfällen, när det blir lite trångt kan det vara svårt att höra hela signalen.

Jag hörde en svag JH8 och ropade "JH8?", bandet blir tyst och man hör JH8GEU.

Samma igen lite senare, "JJ3?", bandet blir tyst och man hör endast JJ3JJL.

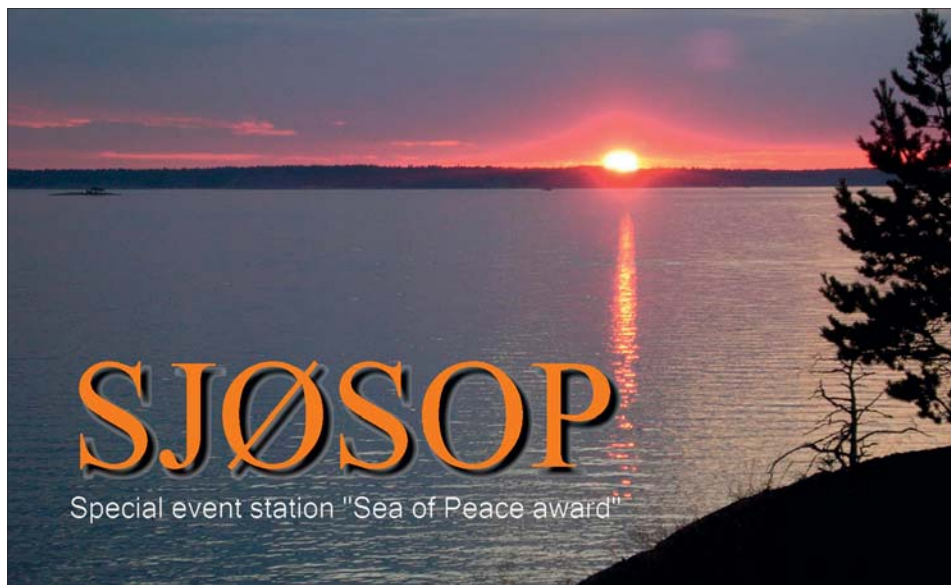
Något senare, antennen mot Europa; En svag LY ropade på mig; Jag frågade "LY2?" och en flod av SP3, EW7, UR2, IZ3 dränker stackars, svaga LY2.

Men jag ger mig inte utan fortsätter med den drucknes envishet att ropa efter denna svaga LY2? till jag får klart för mig att det är LY2QT.

Detta upprepades ett antal gånger. Vi kanske har något att lära av dessa väluppfostrade japaner ;-)

Har skickat en engelsk variant av denna text (något mer fyllig) till JARL (Japanska SSA) och fått ett fint brev tillbaka från deras ordförande.

Texten kommer att/har varit publicerad i deras tidning.

↑ SM0IMJ:s set-up för SJ0SOP på Kvarnberget/SK0UX.

← QSL-kortet för SJ0SOP kommer via GlobalQSL.

SJ1SOP av SM1TDE

”Jag är minst sagt nöjd med hur SOP 2013 artade sig för Sveriges del med specialsignaler och fin aktivitet med dessa från fyra av de sex SM-distrikt som räknas för vimpeln. Till nästa år vill vi ha med SJ2SOP samt SJ6SOP också!

För SJ1SOP:s del var jag i luften tidigt på morgonen den 1 juli, förövrigt också min 41-årsdag.

Pile-upen var som väntat ganska intensiv från första stund när jag kom igång på 40 m CW. Givetvis var inte enbart intresset för poäng till SOP som lockade fram motstationer utan även det faktum att ju Gotland är EU-020 för IOTA, SJ1 ett helt nytt prefix samt att jag dessutom från den 1 juli är upptagen som medlem i The First Class CW Operators Club (FOC) – FOC-medlemmar håller uppenbarligen koll på varandra – gjorde sitt till intresset för QSO.

Under de följande 24 dyggen var jag aktiv dagligen. Jag hade satt upp ett ursprungligt mål på 2000 QSO vilket var avklarad ganska snabbt. Höjde sedan ribban till 3000 följt av 4000 då jag satte punkt för aktiviteten. Var då lite drygt halvvägs in i månaden och efter att ha utmanats av SA3BYC/SJ3SOP som slog vad om att jag inte skulle fixa att få ihop 5000 QSO var jag tvungen att försvara min heder. Den 24 juli stod räkneverket i mitt loggprogram så på 5000 och därmed fick det vara nog. Total ”airtime” var på dryga 72 timmar.

Jag var aktiv på alla band 160–6 m, 60 m undantaget då min licens för bandet är knuten till min ”riktiga” signal SM1TDE.

De 5000 kontakterna, vilka samtliga är på telegrafi, fördelade sig enligt följande:

Band	QSO
160	20
80	138
40	749
30	641
20	1094
17	1168
15	786
12	274
10	105
6	25

Inga ”dupes” loggades och som sagt, samtliga QSO är på telegrafi. Drygt 3600 olika signaler är representerade i loggen.

Merparten, över 4000, av kontakterna kördes från mitt hemma-QTH med QRO och anständiga antenner men nästan 1000 QSO åstadkoms från familjens husvagn med 100 watt från en över 20 år gammal IC-706 och ett inverterat V på 2x20m. Den 14–17 juli var således Ljugarn (JO97II) QTH samt från kvällen den 17 till den 20:e Färö (JO97PX). Det är kul och lite utmanande att köra portabelt med enklare grejor, bästa DX under ”husvagnsveckan” var 7Q7BP på 30 m samt AH6V på 17 m.

En annan kul grej var att jag genom Hans/

IMJ lärde mig att länka min on-linelogg på Clublog till SJ1SOP:s QRZ-sida. Uppdaterade loggen flera gånger om dagen efter detta, till nästa år får jag nog försöka att få till applikationen för on-linelogg i realtid, det borde kunna minska antalet försök till duplikat-QSO.

QSL-korten, som får två olika motiv tagna av SM1ALH, trycks och designas av LZ1JZ. Loggen finns redan på LoTW samt eQSL.cc.”

SJ3SOP av SA3BYC

(Texten är med Johans tillåtelse lätt redigerad av undertecknad).

Kommentarerna från motstationerna har varit fantastiska, har haft nöjet att QSO:a med några äldre tyska amatörer som dels varit med vid initiativtagandet till diplommet, dels känner personligen någon av initiativtagarna. Flera Tyska OM har kommenterat att man noterat den stora aktiviteten med flera Svenska SJxSOP stationer och att man varit djupt imponerade av denna aktivitet. Mina egna sked med två Amerikanska OM som jagat oss alla har också varit jättekul! Efter flera natters vak och lyssnande så hamnade både KF2O-Hank och N5UR-Buzz i min logg. Något jag definitivt kommer att minnas med nöje från årets aktivitet.

Utänför banden har det varit rätt tyst, ja förutom de reaktioner som kom på SSA-forumet i början där man fortfarande var präglade av den gamla kommunistkräcken. Du har ju lite kommentarer där från mig och någon till, det kan ju vara intressant. Jag anser att det nu är historia och kan vi bidra till att epitetet ”fredens hav” får rätt betydelse så är det väl great.

Rent allmänt har det varit urkul att köra! Rejäl pile-up så snart signalen dykt upp på banden och mycket stort intresse. Jag har ju prioriterat att ta mig tid med att prata med motstationerna, förklara vad vi gör, snacka lite väder och vind och knyta ham-band. Nu körde jag ju med SJ3SOP under IOTA och faktum är att några stationer, hur stressade man än var, tog

sig tid att fråga om signalen. Ett par av de stationer jag körde på testen dök även upp i loggboken från tidigare veckors SOP-körning och en av dem tyckte det var jättekul att jag körde med signalen. En annan station tog sig tid att fråga om kontakten gällde för diplommet, kunde försäkra honom om att han skulle få ett vanligt QSL-kort i sinom tid.

Varför köra SOP? Ja det har jag också frågat mig. Du lät så entusiastisk, kändes kul att få köra en signal som borde generera Pile-up's som är så kul att ligga och hantera. En jättekul aktivitet helt enkelt, no more complicated than that!

Självklart blir det en fortsättning nästa år! Ser redan fram emot det! Vore jättekul om vi kunde få med alla distrikt då och kanske rent av hitta en sponsor som kan hjälpa till med kostnaderna. En idé jag har är att prata med mina klubbkompisar i distrikt 3 och se om vi inte skulle kunna ha en aktivitetshelg och köra ihop ett gäng. Kanske kombinera det med en IOTA-aktivitet och köra från någon ö för att dubblera. Tänk vad kul att både köra med SJ3SOP och ha en EU-xx identitet! Ja jag tänker jobba på det i alla fall.

En annan kul grej vore ju om vi skulle kunna samordna oss någon helg, lite som vi gjorde med SK9HQ, intern kommunikation via Skype eller liknande och köra gemensamt på så många band som möjligt. Slutresultat SJ3SOP:

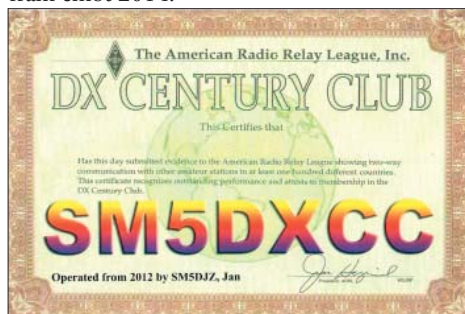
Band	QSO
10	4
15	46
20	443
40	294
80	21
Tot: 808 QSO	

Var rätt trött på radiokörande så här i slutet på månaden efter IARU, IOTA, vanliga QSO pratandet och så då SOP, så det stannade på 808 QSO. Det blev totalt 33 IOTA och 56 län-

der körda, så jag är väldigt nöjd. Har som sagt tagit mig tid att prata lite med radio vännerna under mina QSO och har haft en fantastisk månad.

Tack för i år, var jätteroligt och ser redan fram emot 2014!

SJ5SOP av SM5DJZ

Vår DXCC- och IOTA-manager SM5DJZ var snabb att hoppa på SOP-åkandet. Tyvärr kan Janne inte hitta sin SOP-vimpel från 1970-talets början, det hade varit kul att kunna visa upp hur den ursprungligen såg ut.

Janne var bortrest en hel del under månaden men det blev ändå dryga 1000 QSO loggade. Precis som i fallen för de andra SJxSOP-signalerna så hörde KF2O av sig via mail och ville ha sked och det är kul att SOP genererar intresse även utanför Europa.

Janne skriver: "Signalen räcker ju även nästa år så det kan nog bli en upprepning då. Vem vet idag?"

SJ7SOP av SM7VRZ

"Varför köra SOP? Svaren på det är många. Dels var det en rolig grej att göra, semesternöje samt att få möjlighet att vara ett "eftertraktat" call och en liten utmaning. Uttrycket "Sea Of Peace" visste jag sen tidigare att begreppet var politiskt laddat men jag ville se det ur ett större perspektiv än sovjetisk propaganda. Istället valde jag att tolka det att, med bakgrund till det kalla kriget, alla militära men framförallt ci-

vila förluster av människoliv på Östersjön och hotet om krig under det andra världskriget, så är idag Östersjön ett lugnt hav utan politiska spänningar och skräck för konflikter. Att sprida ett riktigt budskap om fred är något jag gärna ville bidra med vilket också var en bidragande orsak till mitt engagemang.

Jag kom ganska sent in i aktiviteten, i början av månaden och fick signalen ganska snabbt, vilket jag gärna vill tacka Eric JSM för. Det började egentligen med att jag plöjde SSA:s medlemsforum då jag inte varit inne på ett tag. Där fick jag se tråden som fler SOP stationer, följde lite länkar angående SOP Award och beslöt mig för att aktivera SJ7SOP då denna inte fanns representerad.

Vidare såg jag att representationen på digitala moder var dålig vilket passade mig perfekt då jag mestadels kör detta. Aktiviteten gav mig dessutom en bra anledning till att färdigställa ett antennprojekt jag påbörjat för portabelbruk, en duoband inverterad V-antenn för 20 och 15 m. Tanken var att denna skulle testköras ordentligt och kanske göras i en permanent version i trädgården senare.

När jag väl var igång och körde verkade intresset vara någorlunda svalt och många verkade förvånade att höra en specialsignal för SOP på digitala moder. Jag upplevde aldrig någon direkt pile up heller. Lite reklam på QRZ.com samt några egna spottar på DX-clustret gjorde susen när aktiviteten var låg. Jag var mest aktiv på 20 och 15 m då antennen jag använde var gjord för dessa band men några QSO på 40, 30, 17 och 10 m blev det också. Mestadels kördes PSK och RTTY men i slutet greppade jag mikrofonen och bemödade mig ställa in nivån tills det lät OK. (Det märks kanske att man inte använder mikrofonen värst mycket).

Här blev det mestadels Europeiska stationer körda men blev överraskad av W1CU, Jonhatan, som dundrade in som om han satt bredvid mig!

Några skeds har det också blivit, då framförallt med KF2O samt som jag körde både digitalt och SSB med. N5UR, Buzz, ville gärna ha SJ7SOP i loggen men detta visade sig vara svårt att fixa.

Efter ett antal försök på 20 och 17 m så lyckades vi tillslut få ett kort SSB QSO med dålig hörbarhet framförallt från min sida då jag inte äger mer än 100 W från min IC7000.

Konditionerna var inte med oss mellan Skåne och Texas. Svenska stationer har lyst med sin

SJ7SOP av SM7VRZ →

SJ7SOP-6 QRP set-up för PSK.

frånvaro i loggen med undantag för SA7BXO, Anders samt SA3CFY, Ulf som jag dessutom fick ett QSL-kort via posten. Tydligt verkar det som jag var CFY:s första Svenska QSO på PSK vilket naturligtvis känns otroligt kul!

Jag aktiverade även SJ7SOP/6 under en vistelse i mina hemmatrakter i Dalsland vilket var en rolig upplevelse. QTH:t var Tösse utanför Åmål och den portabla antennen sattes upp i trädgården till den hyrda stugan. Dator med interface samt min FT817ND riggades upp på den mysiga altanen. Efter några minuters körning visade det sig att jag fick lyssnarrapporter från USA:s västkust på mina 5 W via PSK-reporter och kort därefter ramlade N8DJX i Ohio in i loggen med 599! Riktigt kul! Någon dag senare kördes KF2O på RTTY 5 W. 339 från Hank, 569 från mig. Det blev totalt 30 QSO som /6. Några hade jag kört tidigare men

de passade på att få mitt call som /6 i loggen.

Reaktioner utanför banden har funnits, mest i form av att uttrycket Sea of peace associeras med sovjetpropaganda från kalla kriget. Jag skrev ett inlägg om detta i SSA:s forum där jag gav min syn på saken. Förutom detta har det varit glada tillrop från den lokala klubben, VBSA (SK7JC), som jag även hoppas vill vara med och sponsra QSL-korten.

Nu är juli månad slut och jag ser fram emot nästa års SOP. Signalen är fixad även till nästa omgång och jag har några funderingar på att engagera fler i den lokala klubben till en field-day på en av öarna i Blekinge. Då detta årets aktivitet även sammanföll med IOTA skulle man kunna göra en kombination av dessa två aktiviteter? Jag kommer gnugga geniknölarna för att se vad man kan hitta på. Helt klart är dock att jag skall köra nästa år och försöka slå de 354 QSO som ligger i loggen nu.

Förbättringar av aktiviteten kan i nuläget vara att vi få samtliga distrikt representerade (förutom SM4) samt att vi kanske behöver göra en bättre skyltning av våra aktiviteter. Gärna ha en gemensam "organisation" utåt där till exempel våra sidor på QRZ.com ser likadana ut. Gärna kanske en gemensam websida eller wordpressblog där vi har information om tider vi kör osv.

Lite statistik! Följande siffror är antalet QSO. Det finns ett antal stationer som körts flera

gånger på olika moder och band men jag har inte något bra verktyg för att urskilja dessa.

Band	QSO
40	5
30	4
20	301
17	3
15	40
10	1

Total 354

Varav:

RTTY 68

PSK 251

SSB 35

Längsta och kortaste DX:

YE1NZ, 10851 km

SA7BXO, 34 km

Mvh Anders, SM7VRZ/SJ7SOP

Slutord från undertecknad: inte kunde jag tro att mitt lilla upprop skulle resultera 10000 loggade QSO under en enda månad. Tack till alla som deltog i årets SOP-aktiviteter från SM-land och med tanke på entusiasmen som ovan visas bland de inblandade lär det nog bli en fortsättning nästa år.

*Eric – SJ1SOP / SM1TDE
(FOC # 2021)*

Distrikt 3 möte på SI9AM

DL3, SM3GDT Hans och SI9AM hälsar alla varmt välkomna till höstens distrikt 3 möte i Utanede. Vid distriktsmötet deltar SSA:s ordförande SM0DZB Tore samt Sektionsledaren för Radioteknik SM0JZT Tilman.

Datum: 5 oktober 2013

Tid: 09.30 – 16.00

Plats: Holmstagården i Utanede, Bispgården, QTH för SI9AM

GPS: Lat. - 62.57.15 N eller 62.9540 / Long. - 16.40.22 E eller 16.6729

Inlotsning: 145,550 MHz

Program:

- 09.30 Fika
- 10.00 Distriktsmötet börjar
- 12.00 Avbrott för lunch. OBS! Cateringmat "Flygande Jacob" serveras för de som förhandsbeställt
- 13.00 Distriktsmötet fortsätter
- 14.00 SM0JZT Tilman håller tekniska föredrag
- 14.30 kort avbrott för eftermiddagsfika
- 14.50 SM0JZT fortsätter med sina tekniska föredrag
- 16.00 Beräknad avslutning

Förhandsanmälan: För dig som önskar förmiddagsfika, lunch och eftermiddagsfika krävs förhandsanmälan via mail till sm3jf@ssa.se

Pris: 125:- för förmiddagsfika, lunch och eftermiddagsfika. Endast kontant betalning (jämn peng, tack)

Förteckning på förhandsanmälda deltagare kommer att finnas på www.si9am.se

Har du något du vill ta upp? Kontakta sm3gdt@ssa.se

Mer info finns på SSA:s hemsida distrikt 3.

Du är välkommen till distriktsmötet även om du inte förhandsanmält dig, men vi kan bara erbjuda cateringlunch och fika till de som anmält sitt deltagande i förväg.

DL3 och SI9AM hälsar alla varmt välkomna till distriktsmötet!

Regeländring i HF-cupen & Följ med i SAC på webben

Av SM5AJV, Ingemar Fogelberg

Hitta inspirationen

Nu är det september och en högtidsstund för oss i Skandinavien när CW-delen i SAC-testen går igång lördagen den 21:a. Under flera år har vi sett en ökning av deltagarantalet i denna trevliga test när hela världen fokuserar på oss. Ibland kan det vara svårt att hitta den rätta gnistan till att sätta sig framför radion och köra. Självt har jag mest snickrat i sommar och det har inte blivit många QSO:n i loggen. Samtidigt börjar det dra i contest-tarmen, den där känslan som är så svår att beskriva och som måste upplevas för att riktigt uppskattas. Om vi tillsammans ser till att vara ordentligt aktiva under SAC kommer det ge ett enormt gensvar i övriga världen. Vi i Skandinavien är bra och uppskattade operatörer på banden och de gånger vi varit många igång i testen har vi lyckats inspirera till att övriga världsdelar blir aktiva också. Din och min aktivitet ger ringar på vattnet och ger inspiration till andra. Så se till att planera för en riktig rolig helg framför radion! Visa andra att du bestämt dig: annonsera din aktivitet på: www.sactest.net

Det var ett tag sedan vi hade något spontant bidrag till spalten. Tänk efter! Visst finns det något du kan bidra med och inspirera oss andra med? Hör av dig!

73 & Kör hårt
Ingemar SM5AJV

Regeländring i HF-cupen

Specialregeln för Scandinavian Activity Contest har tagits bort i reglerna för SSA HF Contest Cup. Den tidigare regeln innebar att alla deltagare som var med i SAC fick effektmultipeln 2 (samma som för QRP) oberoende av faktiskt använd effekt. Anledningen till att regeln infördes var att stimulera till extra insatser i SAC. Dock har vi inte sett att detta medfört någon större effekt i SAC-landskampen och därför har support-gruppen för HF-cupen beslutat att ta bort denna specialregel.

Läs mer i de uppdaterade reglerna på:
www.ssa.se/hfcup Eventuella frågor kan skickas till: support-hfcup@ssa.se

Smart filter för Reverse Beacon Net

CW Skimmer och Reverse Beacon Net utvecklas ständigt. Nu senast har man lagt till en ny typ av filter som använder en algoritm som den välkända CT1BOH José har utvecklat. Ett av problemen med CW Skimmer är att ibland detekteras felaktiga call, eller att en detektion sker på mottagarens spegelfrekvens. För att komma till rätta med detta inför man nu på försök en så kallad "taggning" av alla spottar. Taggen ligger i slutet av kommentarsfältet för en spot. Typiskt kan det se ut så här:

DX de SK3W-#: 18091.6 DJ5QJ CW 25 dB 15 WPM CQ Q
Taggen i det här fallet är bokstaven Q efter CQ-indikatorn. Det förekommer fyra olika taggar:

- ? = Ej verifierat call
- B = Felaktigt call, om ett call bara skiljer sig en aning från det call som redan blivit rapporterat på samma frekvens.
- Q = Korrekt call, frekvensändring noterad, kanske QSY?
- V = Verifierat call, det vill säga minst 3 Skimmer-mottagare har rapporterat samma call på samma frekvens.

Taggarna går att utnyttja för att t.ex. bara filtrera ut spottar som är korrekta, d.v.s. med taggen Q. För att utnyttja de nya filtren måste man koppla upp sig till en cluster-nod som använder sig av en betaversion för AR Cluster. Ett sådant cluster finns på:
arcluster.reversebeacon.net & port 7000. I Windows kan man öppna ett kommandofönster (cmd) och skriva:

telnet arcluster.reversebeacon.net 7000
för att logga in och prova.

Mer information om hur man använder de nya taggarna finns på:
www.ab5k.net/ArcDocsVer6/UserManual/ArcDx_CT1BOH.htm

Följ med i SAC på webben

Som vi berättade i förra spalten, kommer vi även i år köra National Team Contesting – NTC i höstens båda SAC-tester. Via sajten:

<http://cqcontest.net> så kommer man att kunna följa kampen mellan de Skandinaviska lagen. En del kommer att ha en live-kamera uppkopplad så att man kan se hur det går till med både bild och ljud. Ett unikt koncept inom contest-världen, för att göra contesting lite mer media-vänligt.

På <http://cqcontest.net> finns det möjlighet för alla deltagare i de större testerna att rapportera sina mellanresultat i realtid. Det finns instruktioner för de flesta logprogram. Det är lätt att komma igång!

Trettisju tips inför Scandinavian Activity Contest

SAC CW: 21–22 september 1200–1159 UTC
SAC SSB: 12–13 oktober 1200–1159 UTC

Läs mer på: www.sactest.net
www.facebook.com/ScandinavianActivityContest

SAC är en fantastisk rolig test där vi i Skandinavien är "villebrådet". Det finns goda chanser till många QSO och massor av DX i loggen. Här får du olika tips om hur du skall lyckas och ha roligt i SAC CW och SSB. I år satsar vi återigen på att Sverige skall vinna landskampen. Om du inte hittar svar på dina frågor här, så går det utmärkt att skicka din fråga till sm5ajv@qrq.se. Det finns inga dumma frågor, bara dumma svar!

1. Läs reglerna före testen, även om du tror att de är lika som föregående år! Ett vanligt misstag i SAC är att man läser fel regler. Läs de som vänder sig till deltagare i Skandinavien! Reglerna finns på www.sactest.net.
2. Välj en kategori som ger mest nöje och mest poäng. Försök undvika Single Band klasserna utan välj en klass där alla band är tillåtna (Single Op All Band) det ger mest poäng och du har friheten att köra på det band som ger mest QSO för tillfället. OBS Du får inte använda Dx cluster eller CW Skimmer om du är Single Operator och Skandinav! Läs mer om klasserna i reglerna på www.sactest.net
3. Sätt upp en rimlig målsättning på hur många QSO du tror att du kan klara av. Vad är då en "rimlig målsättning"? Högst svårt att ge en fingervisning om, men om man kör med 100 Watt och dipoler på varje band bör man kunna nå 500 QSO utan alltför mycket bekymmer. Om man har en trebands-Yagi för 10, 15 och 20 bör man kunna öka på antalet QSO med 100-200 QSO och har man dessutom ett slutsteg som ger 1 kW så bör man kunna köra 800-1000 QSO under testen. Om vi tittar på resultatet under de senaste åren ser vi att de flesta stationer ligger på mindre än 50% av sin kapacitet, och i vissa fall betydligt lägre. Se till att öka den tid du lägger ner i testen, det ger automatiskt fler QSO!
4. Om du har en litet svagare signal, undvik att ligga och stängas med de "stora drakarna" och välj i stället en frekvens litet högre upp, men inom IARU:s bandplansrekommendationer.

5. Det band som traditionellt har mest aktivitet i början av SAC är 20 meter. Om Du vet att du har en bra signal med exempelvis en bra tribander eller till och med en monobander på 20 metersbandet, tveka då inte att ligga en timme eller två på 20 och skapa en god början med många QSO. Om du är litet tveksam över att ligga i den värsta hetluften, börja då hellre på 15 eller 10 meter och försök ropa mycket CQ, men ändå ha koll på bandet och se om det finns några DX som kommer igenom bra. Ofta finns stationer från ZC/5B4, 4L, JA, UN, I, PY, 4Z, SV med flera på gång på 15 och 10 meter under första timmarna i testen. De är ofta ganska lättkörda även med enkla grejer. Det är också mindre stressigt på 15 och 10 än på 20 de inledande timmarna. Om du dock märker att konditionerna är sådana att 15 och 10 är trögt, gå då över till 20 meter och hitta en ren frekvens och ropa CQ.
6. I Scandinavian Activity Contest är det VI SOM ÄR POPULÄRA. Koncentrera dig på att ropa CQ 90% av tiden och lyssna runt 10% av tiden. Det finns starka stationer som ropar CQ efter skandinaver, men de brukar också lyssna efter mycket svaga skandinaver som ropar CQ.
7. Anpassa hastigheten på dina CQ, så att du känner dig komfortabel att hantera stationerna som anropar dig. Ofta kanske heta contestoperatörer ropar in för fort. Var då inte rädd för att sända: PSE QRS! Då sänker de flesta hastigheten och det blir bekvämt, även för den oerfarne, att köra QSO:n.
8. Om du hör flera stationer som ropar dig, lyssna efter ett par bokstäver och sänd ditt testmeddelande enligt följande:
SSB: "Alpha Charlie 59 005, please repeat your call"
CW: AC? 599 005 Stationen som ropar fattar direkt att du inte fått callet och han repeterar det oftast flera gånger, samt sänder rapport och löpnummer. Om du fått rapporten och löpnumret ok men inte callet, be då att de repeterar enligt följande:
SSB: "Please repeat your call several times".
CW: PSE UR CALL
9. Låt dig inte stressas att sända eller prata fortare än du själv känner dig bekväm med. Erfarna radiosportare anpassar hastigheten efter takten som motstationen kör med.
10. Var inte rädd för att köra SSB! Man tror ibland att språkkunskaper inte räcker till. Det är enbart nonsens! Ryssar, ukrainare, japaner, tyskar, polacker, bulgarer, italienare, kroater, slovenier, balter och andra har oftast mycket sämre språkkunskaper. De är INTE RÄDDA för att ropa CQ på SSB och så ska inte heller vi vara!
11. Var stolta över att försvara Sveriges blågula färger i landskampen mot våra nordiska bröder! Sverige vinner inte beroende på att stationer som SK3W, SK6AW, SK0UX, eller andra "big guns" presterar 5% bättre än vanligt. Sverige vinner på att just du, som normalt inte kör så mycket i SAC, bestämmer dig för att satsa lite mer än vanligt!
12. Se till att all utrustning är i ordning i mycket god tid innan testen, det är hopplöst att sitta mitt i natten med t.ex. en loggprogramvara som strular. Om något brinner upp, vilken reservutrustning har du?
13. Se till att vara utvilad innan testen. Erfarenhetsmässigt så hör denna punkt intimt ihop med ovanstående punkt.
14. Tänk igenom testen, gärna med hjälp av någon programvara för radioprognoser. När ska jag ligga på vilka band? Hur rör sig solen? Vilka riktningar ska jag koncentrera mig på och när? När ska jag äta? När ska sova? Tänk också på när våra motstationer är vakna och har tid att köra, det är många som bara kör några timmar eller halva testen. TIPS: gå till voacap.com och gör egna prognoser.
15. Sätt upp ett mål! På morgonsidan klockan 04:30 och med 10 minuter mellan varje QSO, är det lätt att glömma, att snart öppnar 20-meter igen. Om man ändå sover en stund är väckarklocka ett måste för att säkert vakna igen.
16. Kolla över bandens konditioner både en månad och dagarna före testen startar!
17. Kontrollera SWR på alla band och antenner, senast veckan innan testen!
18. Om du har ett manuellt slutsteg, gör avstämningsövningar och rita streck på frontpanelen på för varje band. Då behöver du aldrig göra en riktig avstämning under en SAC, utan ställer bara in efter strecken! Fundera själv, om du tycker det är OK!
19. Kör full effekt på alla band/med alla olika antenner och i flera riktningar mot någon närbelägen station för att kolla att ingen HF kryper in utrustning och ställer till med problem!
20. Ställ in funktionstangenter i logprogrammet så att de sänder rätt saker. Men inte fler än de absolut nödvändiga, för resten blir aldrig nyttjade!
21. Uppdatera loggprogrammets country-fil (CTY.DAT), så kommer både poäng och kontrollen av multipliers att stämma. CTY.DAT hittar man på www.country-files.com
22. Ladda stolen med en extra skön dyna att sitta på och kom ihåg att resa dig upp och då och då för att inte få ont i ben och rygg. Dessutom kommer blir du mindre trött om du rör på kroppen med jämna mellanrum.
23. Fixa en behaglig belysning och placera datorskärmen lågt, till glädje för ögon och nacke!
24. Se till att du bekvämt när alla enheter! Se till att placera allt ergonomiskt, för att inte trötta ut kroppen och hjärnan i onödan.
25. Ställ in VOX-delayen så den släpper snabbare. Då slipper du att missa början på motstationens sändning och behöva göra onödiga omfrågningar! Prova att köra med fotpedal på SSB, kanske det passar dig bättre än VOX?
26. Kör lite fejkad provtest mot konstlasten och logga i en provfil, där loggprogrammet har samma inställningar som för den skarpa loggfilen. Funkar allt som du vill? Glöm inte att byta till den "skarpa" filen när testen börjar.
27. Ställ in rätt tid på berörd klocka/berörda klockor. Kontrollera att det blir UTC i loggen.
28. Ta in en väckarklocka i radiatorrummet, om du misstänker att det kan bli någon timmes obekvämlig slummer på golvet bakom radiatorstolen fram på nattkröken.
29. Ladda upp med Coca-Cola, kaffe, druvsocker, halstabletter eller annat som håller dig pigg! En liten varning dock: med stort sockerintag blir det lätt berg-och-dalbana i blodssockret, något som tröttar din kropp.
30. Ställ fönstret på glänt om du vet med dig att det brukar bli lite för varmt i radiatorrummet, du blir piggare och mindre svettig av det!
31. Glöm ej att ställa in rätt band i loggen strax före testen om du saknar rig-styrning. Det tar tid att redigera felaktigheter i loggen under testens gång.
32. Se till att köra varje QSO så effektivt som möjligt. Ropa korta CQ! Säg testmeddelandet bara en gång, motstationen kommer att fråga om ifall han inte uppfattar dig. Upprepa aldrig mottaget testmeddelande! Det räcker med ett "Thanks SK9HQ" som svar, eller på CW: TU SK9HQ. Att sända SK9HQ i slutet indikerar för de som ev. lyssnar att det är fritt fram att anropa SK9HQ.
33. Använd den bästa antenn du kan! Kanske det är dags att sätta upp något nytt. Eller prova att sätta upp några extra antenner bara för testen. Man kan aldrig ha för många antenner!
34. Var noggrann när du loggar och slarva inte! Loggarna kollas minutiöst av tävlingsledningen. Fråga hellre om, ifall du är osäker.
35. Öva CW före testen. Det finns bra gratisprogram på nätet som gör att du får en kanonstart. Prova gratisprogrammet MorseRunner av VE3NEA, finns att ladda ner från www.dxatlas.com/MorseRunner
36. Glöm inte att sända in loggen! Loggen skall vara i Cabrillo-format och de flesta moderna loggprogram fixar detta. Loggen skickas in till roboten på www.sactest.net
37. Håll utkik på www.sactests.net och www.ssa.se/contestspalten för senaste nytt om SAC-testen!

Russian Robinson Club 20 Award & fortsättning på nationsdiplomen

Av SM6DEC, Bengt Högvikst

Russian Robinson Club, som har ett digert diplomprogram får inleda månadens spalt med sitt jubileumsdiplom. Presentationen av Nationsdiplom har kommit fram till Panama.

Russian Robinson Club 20 Award

RRC ger ut det här diplomet i samband med sitt 20-årsjubileum. 20 poäng krävs för kontakter under år 2013. Jubileumsstationen R2ORRC är obligatorisk och ger 3 poäng. Andra special- eller expeditionsstationer (typ T46RRC, DLORRC) ger 2 poäng. Medlem i TRRC ger 1 poäng. Varje station räknas en gång per band. Ingen avgift är angiven. Ansök med loggutdrag till email: rz3ec@yandex.ru ellertill N. Shelkannotsev, P. O. Box70, Orel 302028, Ryssland.

ZKD Award

Diplomet utges till minne av den smalspåriga järnvägen vid Pomerania. 100 poäng krävs. Evenemangstationen HF10ZKD ger 30 poäng. Klubbstationerna SP2KAC, SP2KDS, SP2KMH, SP2PHA och SP2PTL ger vardera 20 poäng. Medlemmar i ovanstående klubbar ger 10 poäng.

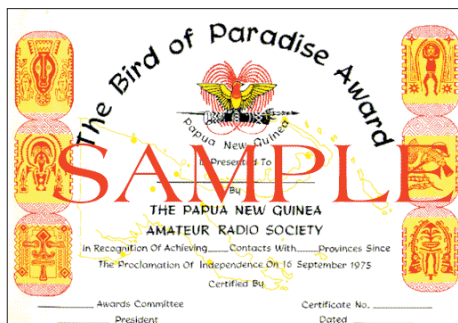
Övriga stationer längs järnvägslinjen ger 5 poäng. Varje station räknas en gång per band och trafiksätt. Avgiften är 5 Euro. Ansök med loggutdrag till Andrew Wisniewski, Garden 28, PL82-103 Stehna, Polen.

Nationsdiplomen fortsätter Panama International Award

Diplomet utges till lic radioamatörer för verifierade kontakter från 1978-01-01 med vart och ett av Panamas amatördistrikt (HP1-HP9) Högst tre distrikt må ersättas med officiella klubbstationer, typ HP1LR-HP9LR. Avgiften är 3 USD. Ansök med GCR-lista till LPRA HP Bureau, P. O. Box 175, Panama 9A.

Papua New Guinea Birds of Paradise Award

Kontakter från 1975-09-16 med fem stationer på Papua New-Guinea. Minst tre provinser skall vara representerade. Klubbstationen P29PNG ersätta saknat distrikt. Avgiften är 5 USD. Ansök med GCR-lista till Awards Committee, P. O. Box 204, Port Moresby, NCD, Papua New-Guinea.

Paraguay Diploma Paraguay

RCP utger diplomet till lic radioamatörer för verifierade kontakter från 1952-05-15 med fem olika stationer från Paraguay. Avgiften är 5 USD. Ansök med GCR-lista till Radio Club Paraguayo, P. O.Box 512, Asuncion 1209, Paraguay.

Philippines Pearl of the Orient Seas DX Award

Utges av The Philippine Amateur Radio League till lic radioamatörer för verifierade kontakter med tolv medlemmar i PARL. Avgiften är 10

USD. Ansök med GCR-lista till Philippine Amateur Radio League, c/o Gil Brian Santos, P. O. Box 8053, Paranaque, Philippines.

Poland Polska Award

Utges av PZK för verifierade kontakter från 199-01-01 med polska provinser.

Separata diplom utges i följande kategorier:

Mixed, Phone, CW, Digi, 160 m, 80 m, 40 m, 30 m, 20 m, 17 m, 15 m, 12 m, 10 m, 6 m och 2 m.

I varje kategori utges följande klasser:

Base Class - alla 16 provinser

Class 3 - tre stationer i varje provins

Class 2 - Sju stationer i varje provins

Class 1 - Tolv stationer i varje provins.

Avgiften är 5 Euro. Ansök med GCR-lista till Award Manager PZK, Grzegorz Siemak, SP3V, P. O. Box 10, 66-200 Swiebodzin, Polen.

Provinserna är:

Z - West Pomeranian (SP1), F - Pomeranian (SP2), G - Gauteng (SP2), B - Lubuskie (SP3), B - Greater (SP3), O - Podlaski (SP4), J - Warmian-Masurian (SP4), R - Mazowiecwie (SP5), U - Opole (SP6). D - Dolnoslaskie (SP6), C - Lodzkie (SP7), S - Swietokrzyskie (SP7), L - Lubelskie (SP8), K - Podkarpackie (SP8), G - Slaskie (SP9), M - Malopolskie (SP9).

Redaktör, Diplom-spalten
SM6DEC, Bengt Högvikst
Östbygatan 24 C
531 37 Lidköping
sm6dec@ssa.se

VP6TC – Tom Christian SK, QSL från Clipperton & FOC75

Av SM1TDE, Eric Wennström

Efter en semester där jag nog producerat fler QSO än någonsin under mina 25 år som radioamatör så borde i logikens namn jag ha en stor mängd uppslag till DX-spalten. Så är dock icke fallet; av de nästan 7000 CW-QSO jag loggade under juli utgör "5NN-QSO" den absoluta merparten. 5000 QSO är signerade SJ1SOP och dessa är inte så mycket att orda om i DX-sammanhang. Ni kan läsa om SJxSOP-aktiviteten i en separat artikel i detta nummer.

Har kunnat konstatera finfint kortskip på de högre banden under många tillfällen, det känns lite skumt att köra Vitryssland på 17 m med S9-signaler, detta är ett typiskt sommarfenomen. Några tidiga morgnar i början av augusti bjöds det på mycket fina öppningar mot Alaska och samtidigt gick ryska stationer in fint från andra sidan av Berings sund, vågutbredning slutar aldrig att fascinera mig!

Åskan har (hitintills) hållit sig på behörigt avstånd från min ranch och jag hoppas att ingen annan har haft större otur. Sommarvädret i stort är inget att klaga över heller för den delen och nu ser i alla fall jag fram emot hösten; en höst som bjuder på Wake island, Juan Fernandez och med lite tur Uganda.

VP6TC – Tom Christian SK

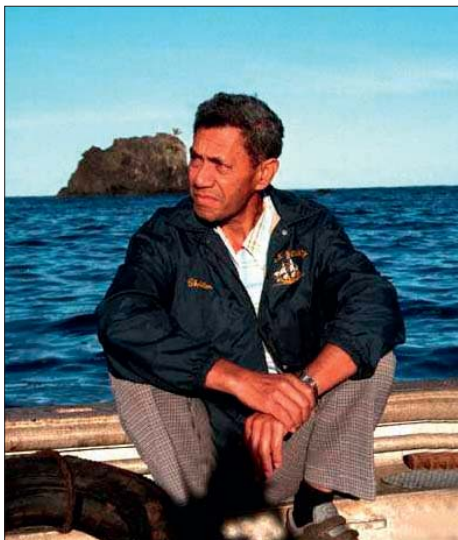
Under många år var Tom/VP6TC (tidigare VR6TC) den mest aktive radioamatören på Pitcairn island. En stor del av öns invånare var/är för övrigt radioamatörer då radio var enda länken till omvärlden. Nuförtiden och sedan satellittelefon kom till ön är det dock sparsmakat med radioaktivitet från den bofasta befolkningen som väl uppgår till dryga 40 personer.

VP6TC lämnade ön till förmån för Nya Zeeland i samband med att härvan av övergrepp mot kvinnor på ön uppdagades för tioalet år sedan men kom senare att återvända tillsammans med sin XYL Betty/VP6YL.

Den 7 juli i år avlider Tom 78 år gammal och följande text lånas ur OH-PENN DX-bulletin: *"Tom Christian, VP6TC/VR6TC, longtime famous ham from Pitcairn Island, who probably gave most of us that 'new one,' has passed away peacefully, on July 7th. Tom was diagnosed with possible Parkinson's and early signs of Alzheimer's/dementia in December, 2009, while on a family visit in*

New Zealand. His wife, Betty Christian, VP6YL/VR6YL, says his health 'deteriorated all too quickly,' and the last few months were 'cruel ones to watch such a strong, vibrant man reduced to where he was not really aware of his surroundings and then was unable to walk and swallow

food or liquid.' Tom was buried July 8th in the cemetery on Pitcairn. Lack of available transportation prevented most of Tom and Betty's children making it back for the funeral. Tom was known as the 'Voice of Pitcairn,' was an M.B.E., Member of the British Empire, and served on the Pitcairn Island Council as the Governor's Representative for 40 years."

Bilden på VP6TC är lånad från OH2BR:s sidor om VP6BR-expeditionen.

FOC75

Som tidigare konstaterat var det svårt att misa att The First Class CW Operator's Club (FOC) firade sitt 75-årsjubileum i maj. Ett 60-tal stationer från världen över var aktiva med FOC-suffix och det skall ha loggats över 200 000 CW-QSO! Det gratisdiplom som finns att skicka efter via e-post har delats ut i 1 600 exemplar och det hela blev större än vad

FOC kunnat ana. Det finns en trevlig jubileumsskrift utgiven också vilken kan hämtas från klubbens hemsida på www.g4foc.org

Den inte helt okända G3SXW är värd att citera i sammanhanget: *"This was a major tribute to Samuel Morse, Alfred Vail and to the Club's motto: 'A man should keep his friendship in constant repair'" (Samuel Johnson, 1709-1789).*

QSL-kort för en och annan av jubileumstationerna har redan börjat komma ut, bland annat 5B75FOC vars kort kommer via den förnämlige M0URX.

30 m-cupen

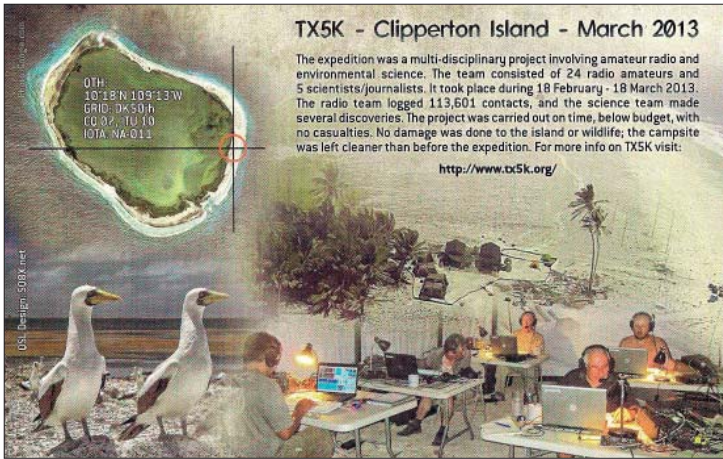
Ullmar skriver om sommarens SWL-tillvaro: *"Att höra SJ1SOP har tyvärr inte lyckats. Men jag har glatt mig över FO5RH och KH7Y en lycklig söndagsmorgon på 18 MHz. På 14 MHz HD082QRC som jag fick QSL från i fjol, fast då HD081QRC. Denna morgon en vrålstark VE3BZ på 14 MHz och nu äntligen ännu ett land på 10 MHz, Kreta, SV9".*

1. SM0DTK 130 länder
2. SM1TDE 93 länder
3. SM5-1252 75 länder (SWL)
4. SM6AWZ 63 länder (QRP)
5. SM6CTQ 45 länder
6. SA7BXU 43 länder (PSK)
7. SM5DGA 42 länder
8. SM6PRX 33 länder
9. SM6RXZ 18 länder

QSL från Clipperton

I slutet av juli belamrades (näja) DX-clustret av meddelanden om att QSL-kort från TX5K mottagits. Någon fyndig HAM-kollega ställde efter ett tag frågan om hur det skulle se ut om

alla som fått kort skulle berätta om detta för oss andra clusterspanare, detta med tanke på att TX5K körde 113 000 QSO. Nå, de små meddelandena gjorde i alla fall att jag började hoppas på att det även skulle bli min tur att få min QSL-begäran effektuerad. Mycket riktigt dök snart nedanstående dubbelvikta fyrsidiga kort upp i brevlådan. (Hoppas att texten på kortet framgår i tryck!)

Från en läsare...

"Hejsan, jag tänkte skicka några korta rader om din spalt.

Jag brukar normalt inte läsa din så speciellt noga i QTC främst eftersom jag inte sysslar med varken contest eller DX, främst i brist på antenner och tid.

Dock fick jag igår tag på din PDF som jag spenderade en del av hemresan på tåget med att läsa i plattan. Även om jag inte tidigare är så jätteintresserad av ämnet fann jag din text trevlig och läsvärd [...] för att det var trevligt och fängande skrivet. Och, inte minst, för att det fanns som PDF.

Ha det gott och "keep up the good work". [...] /Christer (SM0JXA)"

Ge aldrig upp – korten kommer; dubbelt upp dessutom...

Vi fortsätter på temat QSL-kort. Ni kanske minns att jag i några av DX-spaltarna i början av året orerade om mina försök att få loss QSL-kort för mycket gamla QSO med ett antal

IOTA-stationer. En kontakt som inte var direkt uråldrig var med JA1YUC/6 från Uji island (AS-067), en IOTA-contestexpedition från 2010 signerad amatörradioklubben vid Tokyos tandläkaruniversitet. De lovade att verifiera alla QSO via byrån och ville inte ha några direkt-QSL. Åren gick men inte kom något kort. Jag skrev då i början av året till JE1SCF som var en av operatörerna och han skrev att de haft lite problem med QSL-andet men han lovade att besvara direkt-QSL så jag skickade ett med posten. Resultatöst. I början av juni mailar jag honom igen och får då veta att han gått i pension från tandläkarskolan och flyttat från Tokyo och bytt signal till JE6KGV och förresten, ett QSL skulle komma inom kort. Hade jag inte hört detta förut? Några veckor senare så har jag faktiskt ett QSL att plocka upp ur brevlådan! Man skall aldrig ge upp och den nya IOTA:n var välkommen.

Förresten så kom det även ett kort med den senaste omgången från byrån, ack...

Libyen åter aktiverat

Det var några år sedan sist, troligen var senaste aktiviteten den tyska expeditionen 5A7A kring CQWW CW 2006, men nu under augusti kom åter Libyen i luften. Det är Abubakr/DL1AL som har varit på besök i sitt hemland som han lämnade till förmån för studier i Tyskland för ett antal år sedan. Abubakr gjorde sig känd i början av 2000-talet som operatör från klubbstationen 5A1A i huvudstaden Tripoli

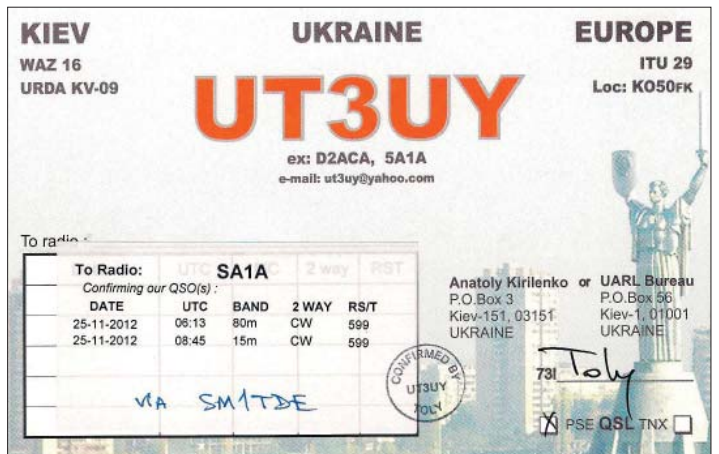
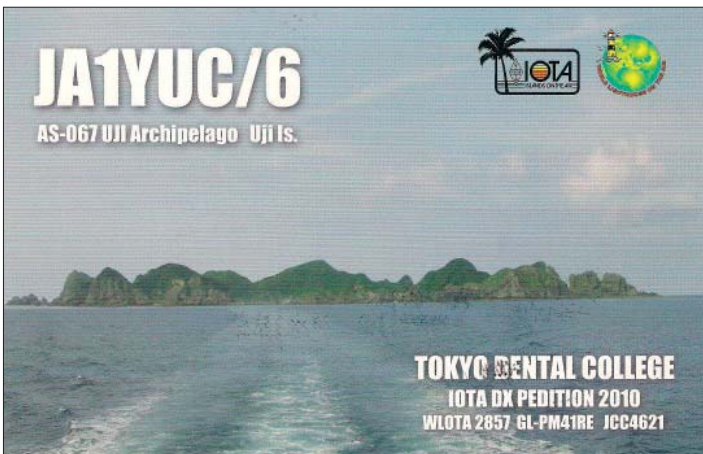
och hans mycket snabba men inte helt lättlästa telegrafi hördes då titt som tätt. Han aktiverade även flitigt den ryska gamla RS12-satelliten med upplänk på 21,2 MHz och nedlänk på 29,4. Vill minnas att det inte var helt enkelt att få QSL från honom, mest för att brev inte kom fram, rekommenderad post fungerade dock väl.

Abubakr har nu då hörts som 5A1AL på 40 m och uppåt 6 m inkluderat, det vore intressant att få rapporter om eventuella Magic band-QSO med SM.

När ni läser detta är säkert Abubakr åter i Tyskland men med de förändringar Libyen sett politiskt de senaste åren så kanske det finns chanser till större aktivitet vad det lider. Ni som körde honom som 5A1AL kan skicka QSL via hans tyska call. Det verkar även som om han har loggar och kort för 5A1A också men det kanske är bäst att kolla med honom innan ni skickar QSL för detta call för det var under åren flera olika operatörer inblandade, exempelvis UT3UY som av sitt QSL-kort att döma i alla fall kört från klubben. UT3UY var för övrigt också tillsammans med bland annat Romeo/3W3RR en av operatörerna bakom P5RS7 som omnämndes i förra DX-spalten.

Månadens (60 m)-QSL

OM3CUG är en entusiastisk QRP-operatör som bland annat aktiverat 5 MHz. Slovakernas provtillstånd för bandet gick ut i mitten av maj och jag har inte noterat några OM-stationer under sommaren. Vi får hoppas att de kommer tillbaka!

WAZ 15 SLOVAKIA ITU 28

OM3CUG QRP

QRP IS FUN, QRP IS A CHALLENGE, QRP IS REAL RADIO

TO: **SM1TDE** via:

QSO DATE	UTC	MHz	MODE	RST	PWR OUT
21 FEB 2013	1802	5	2 WAY CW	589	5W

RIG: Home made QRP TRX Atlas
 YAESU FT-817
 144 MHz CW TCVR by OK1BI

ANT: Vertical HF8V
 LW 30m
 LW 60m
 Sloper 2/4 for 80m

Tnx for QSO on 60m band OM Eric

PSE QSL TNX 73!

District: ZIL
http://www.qsl.net/om3cug
IGOR FROLA, DADANOVA 7, 010 15 ŽILINA, SLOVAK REPUBLIC
QSL via bureau: P.O. BOX 1, 852 99 Bratislava 5 or direct.

BOSNIA AND HERZEGOVINA SREBRENICA

The special call sign to commemorate 17 years of genocide and murder of two radio amateurs in Srebrenica

E717S

Memories of Saad and Senad DAUTBASIC (1967-1995)

To Radio: **SM1TDE**

E717S confirms the following QSO(s):

Date	Time	Band	Mode	RST
2012-07-08	13:56	20m	CW	599

Day Month Year BAND MODE RST

Pse QSL via **E73ESP** DR OM
or UG Radio Klub „Stjepan Polje“
75324 Bosnia and Herzegovina

TNX FOR QSO Mni 73 from Op

Så kan vi då äntligen konstatera att ARRL givit DX Advisory Committee (DXAC) i uppdrag att se över reglerna för att ett område skall ges separat DXCC-status. Givetvis har detta aktualiserats genom Kosova som trots att landet erkänts av över 100 stater – inklusive USA – inte räknas som eget land för DXCC-

diplomet. Apropå Balkan så har allas vår Vlad varit i farten från halvön igen, i slutet av juli dök han upp från Albanien som ZA/UA4WHX. Vlad har nyligen minst sagt välförtjänt valts in i *The CQ DX Hall of fame*.

73 de Eric – SM1TDE

Redaktör för DX-spalten
SM1TDE
Eric Wennström
Licksarve 504
622 65 Gotlands Tofta
sm1tde@ssa.se

www.antennerna.se

Köp antenner, rotorer och tillbehör hos SJR Service

Vi är generalagent för bland andra engelska InnovAntennas. Köp gärna en ny antenn och prova det allra senaste inom antenndesign! Vi håller på att uppdatera vår webshop med många nya modeller.

Vi har även ett fint tillbud: Logperiod antennen på bilden till vänster är designad och tillverkad av amerikanska M2. Vi har ett ex av denna antenntyp som är upppackad men aldrig monterad. Vi säljer denna för 20.000kr inkl moms. Endast för avhämtning. Hör av Er om intresse finnes, eventuellt kan vi leverera den om Ni är i SM7 eller SM5.

Ordinarie pris är 25.149 SEK. Antennen har 6 dBd 10-30MHz och har även ett separat frekvensområde som kan täcka 40m bandet (6,6 till 8,6MHz kan man trimma detta till), detta med 3dBd gain.

SJR Service är generalagent för bl.a. InnovAntennas, M2 antenner, I0JXX antenner, AlfaSpid rotorer, Wavenode effektmätare, SHF Elektronik preamps. Vi säljer även ProSisTel rotorer, vibroplex cw-keyers, antenn analysatorer och mer.

www.antennerna.se , info@sjrservice.se **SJR Service**, Box 90, 383 22 Mönsterås, 070-627 44 50

Nyheter från Yaesu!

FT-252E Monoband
FM 144 MHz IPX5
Handportabel
VHF transceiver

FT-252E är en kompakt, lättanvänd handburen radio som klarar upp till 5 Watt uteffekt och högt högtalarljud (800 mW) för 2-meters amatörfbandet.

FT-252E har en gedigen konstruktion som är vattentålig och uppfyller kraven för IPX5. Den är fylld med populära och välanvända funktioner efterfrågade av amatörradioentusiaster över hela världen.

Specifikation:

Frekv.område 136 - 174 MHz (RX) | 144 - 148 MHz (TX)
Frekv.stabilitet ± 5 ppm @ -10°C till +60°C (+14°F till +140°F)
Drivspänning 5,0 - 10,0 V DC (EXT DC JACK)
Max effekt 5,0 W

YAESU
The radio

Försäljning
pågår
förfullt!

Aktivitet på VHF & UP

För många radioamatörer så förknippas våra högre amatörband med aktiviteter som nordisk aktivitetstest och liknande. För dom lite djupare intresserade så är VHF & UP banden betydligt mera levande och det förekommer långväga kontakter på många intressanta vågutbredningsätt. För dom redan intresserade är detta inget nytt under solen men för dom som kanske mest har hållit till på kortvågsbanden eller repeatrar så kan det vara bra att få en ögonöppnare någon gång då och då.

Vi som experimenterar på kortare våglängder använder oss av flera intressanta räckviddsökande metoder så som att reflektera mot flygplan, regnmoln, sporadiskt E, norrsken, månens yta, satelliter, dom troposfäriska förändringar som sker med temperaturväxlingar, samt säkert något mer som jag inte tänker på.

Många gånger tror man att man måste bygga någon superstation för att kunna köra dom där intressanta kontakterna men som ett exempel kan jag berätta att jag genomförde kontakt med Ukraina i somras via sporadisk-c 144 MHz. Antennmasten liggandes på marken och antennerna riktade norrut...

Givetvis så betalar sig varje investering i förbättring av sin station och som ett par exempel publicerar jag ett par loggar där man ser vilka fina kontakter som går att köra när det vill sig väl.

SM7LCB med lyckat resultat

Mer information finns på:

<http://sk3w.se/sm7lcb/www-sm7lcb/index.htm>

Date	UTC	Call	Locator	Band	km
Remark					
2013-07-06	2006	OM3KII	JN88UU	1.3G	834
ODX					
2013-07-06	2200	OM6A	JN99JC	1.3G	816
2013-07-06	1930	OM3W	JN99CH	1.3G	787
2013-07-06	1806	OL9W	JN99CL	1.3G	768
2013-07-06	2023	OK5Z	JN89AK	1.3G	766
2013-07-06	2123	DF0MU	JO32PC	1.3G	762
2013-07-07	1011	OK1KPA	JN79US	1.3G	730
2013-07-06	1818	OL3Z	JN79FX	1.3G	718
2013-07-07	1142	PI4GN	JO33II	1.3G	710
2013-07-06	1749	OK2A	JO60JJ	1.3G	704
2013-07-07	1342	OK1KUO	JO80FF	1.3G	677
2013-07-07	0817	DK6AS	JO52JJ	1.3G	573
2013-07-06	2140	SP5QAT	KO02LB	1.3G	553
2013-07-06	1921	LY2FN	KO14XV	1.3G	492
2013-07-07	0811	LY2BJ	KO25ER	1.3G	491
2013-07-06	2134	OZ1ALS	JO44XX	1.3G	439
2013-07-06	1836	LY2R	KO15KQ	1.3G	400
2013-07-06	1720	SP4MPB	KO03HT	1.3G	381
2013-07-07	1322	SP1JNY	JO73GL	1.3G	340

Date	UTC	Call	Locator	Band	km
Remark					
2013-07-06	1812	OL9W	JN99CL	2.3G	768
ODX					
2013-07-06	2032	DL1SUZ	JO53UN	2.3G	435
2013-07-06	1838	LY2R	KO15KQ	2.3G	400
2013-07-06	1723	SP4MPB	KO03HT	2.3G	381
2013-07-07	1328	SP1JNY	JO73GL	2.3G	340

Date	UTC	Call	Locator	Band	km
Remark					
2013-07-06	2052	DF0MU	JO32PC	3.4G	762
ODX					
2013-07-06	2036	DL1SUZ	JO53UN	3.4G	435

Date	UTC	Call	Locator	Band	km
Remark					
2013-07-07	2115	G3XDY	JO02OB	1.3G	1101
2013-07-07	2117	G3XDY	JO02OB	3.4G	1101
2013-07-07	2122	G3XDY	JO02OB	2.3G	1101

SK7MW en riktigt bra dag.

Contest : Nordic July contest

Date : 2013 Jul 06 to 2013 Jul 07

Section : Multi

Comment; I often use the word - WoW , this contest was even WoW-WoW-WoW !!!!!!!

Never has conds and contest just fitted together like this :-)

Swedish comment: Helt otroligt - 20 QSO över 1000km och ODX 2045 på tropo! Hoppas ni var QRV och körde "litta" som vi säger i Skåne o på tal om Skånska så sade SM7LXV, Christer när vi kört 3st EA _ Spanjorer: Kör vi en Spannjour till har vi snart en hel Rullebör full :-).

Trötta men lyckliga önskar vi 73ss från Mogglarp!

Co-OPs : SM7LXV;SM7XEN;SM7EYW;SM7FMX

TX : Icom 756 pro2, 1000 W

RX :

Antenna : 4x8 + 4x9, 25 mAGL, 45 mASL

QSOs : 610

-invalid: 0 Points/valid QSO

-valid : 610 QSO-points (*1) : 327946 538

WWLs : 106 WWL bonus (500) : 53000 87

DXCCs : 22 DXCC bonus (0) : 0 0

Total score : 380946 625

ODX : EA1FDI in IN53TF at 2045 km

Worked World Wide Locators:

IN53: 2 JN37: 1 JN99: 4 JO42: 26 JO61: 23 JO80: 4
IN83: 2 JN38: 2 JO00: 1 JO43: 24 JO62: 27 JO84: 1
IN96: 1 JN39: 2 JO01: 5 JO44: 12 JO63: 3 JO86: 2
IO70: 1 JN47: 2 JO02: 6 JO45: 4 JO64: 3 JO89: 1
IO71: 1 JN48: 7 JO10: 11 JO46: 3 JO65: 10 JO90: 1
IO80: 1 JN49: 11 JO11: 7 JO47: 1 JO66: 1 JO91: 2
IO81: 1 JN58: 2 JO20: 7 JO48: 1 JO67: 1 JO92: 1
IO82: 1 JN59: 4 JO21: 13 JO50: 13 JO68: 1 JO94: 2
IO83: 1 JN67: 1 JO22: 16 JO51: 29 JO70: 19 JO99: 2
IO86: 1 JN68: 4 JO23: 4 JO52: 16 JO71: 9 JP70: 1
IO87: 1 JN69: 7 JO30: 16 JO53: 16 JO72: 9 JP80: 2
IO91: 1 JN77: 1 JO31: 39 JO54: 5 JO73: 5 KN08: 1
IO92: 5 JN78: 1 JO32: 15 JO55: 8 JO74: 2 KO04: 2
IO93: 7 JN79: 12 JO33: 18 JO56: 3 JO75: 2 KO15: 2
IO94: 1 JN86: 2 JO37: 1 JO57: 1 JO76: 1 KO24: 1
JN08: 1 JN87: 2 JO38: 1 JO58: 1 JO77: 1 KO25: 1
JN09: 1 JN88: 2 JO40: 7 JO59: 1 JO78: 1 KP02: 1
JN18: 2 JN89: 5 JO41: 14 JO60: 17

Worked DXCCs:

9A : 1 G : 28 HB : 2 OH : 1 OZ : 33 SM : 17
DL : 341 GM : 2 LA : 4 OK : 47 PA : 54 SP : 22
EA : 4 GW : 3 LY : 4 OM : 3 S5 : 1 UA2 : 2
F : 15 HA : 2 OE : 7 ON : 17

Top 10 QSO-points:

20130707 0925 EA1FDI 59 505 59 122 IN53TF 2045
20130707 1006 EB1DPB 55 528 59 017 IN53SI 2039

20130706 1935 EA2DR/1 57 252 59 208 IN83FD 1809
 20130706 1923 EA2XR 55 247 59 210 IN83KI 1770
 20130707 0903 F5GHP 59 497 59 052 IN96LE 1420
 20130707 1234 G4LOH 57 581 57 042 IO70JC 1357
 20130706 2151 GW2OP/P 57 318 57 367 IO71OP 1247
 20130706 1630 G4RRA 55 169 55 014 IO80BS 1238
 20130706 1913 GW8JLY 53 244 55 006 IO81JM 1156
 20130706 1952 MW0TWC/P 57 262 59 201 IO82JG 1119

Kort & Gott

Lite nyheter som kan vara bra att känna till:

*ARRL EME test 2013

September, 8-29, 2,3 + GHz

Oktober, 26-27, 50-1296 MHz

November, 16-17, 50-1296 MHz

*Mätningar från EME möte Örebro finns på:

www.sm5bsz.com/lir/loss/1296/orebro/orebro13.htm

www.sm5bsz.com/lir/loss/1296/cleaning/propanol.htm

*På SM6FHZ hemsida kan man hitta presentation om nya parabolmatrare (ett måste att läsa om man har det minsta intresse av parabol):
www.2ingandlin.se/SM6FHZ.htm

*VK3UM har uppdaterat sitt program

EME calculator, ver 9.05

www.vk3um.com

Regnscatter

Regnscatter är ett utbredningsfenomen som främst utnyttjas på 10 GHz. Men vid bra regnscatteröppningar kan man också köra på till exempel 5,7 GHz, 3,4 GHz och 2,3 GHz. Även på 24 GHz går det bra. Men bäst signalstyrkor får man på 10 GHz.

Sommarmånaderna är bästa tiden för regnscatter. Det är främst kraftiga regnområden, oftast med åska, som är intressanta. Sommartid kan åskväder stiga till 10 km höjd eller mer. Genom att rikta antennen mot ett åskväder kan man reflektera sin signal mot detta och få den att nå väsentligt längre. Mindre ensamma åskceller är betydligt bättre än stora sammanhängande regnområden.

En bra utrustad 10 GHz station kanske har en normal räckvidd på 250–300 km. Genom att utnyttja regnscatter kan räckvidden i bästa fall utökas till mer än 800 km.

Man kan köra via regnscatter året om men på vinterhalvåret blir det betydligt kortare räckvidder beroende på att regnmolnen då ligger på mycket lägre höjd.

En regnscattersignal låter ungefär på samma sätt som aurora på 2 m. Därmed är det också, liksom på 2m, bäst att köra på CW. Men SSB kan gå ibland. FM fungerar utmärkt om det är bra signalstyrkor. Här är exempel på hur det kan låta: www.youtube.com/watch?v=jztQeVno-d0

Man kan reflektera sin signal på olika sätt beroende på var motstationen befinner sig. Backscatter, sidescatter och forward scatter. Längsta räckvidden får man via forward scatter och när reflektionspunkten befinner sig ca mitt emellan stationerna.

Det finns hjälpmedel på internet för att se om det finns förutsättningar att köra regnscatter och var man ska rikta sin antenn.

PA5DD har utmärkta länkar på sin hemsida

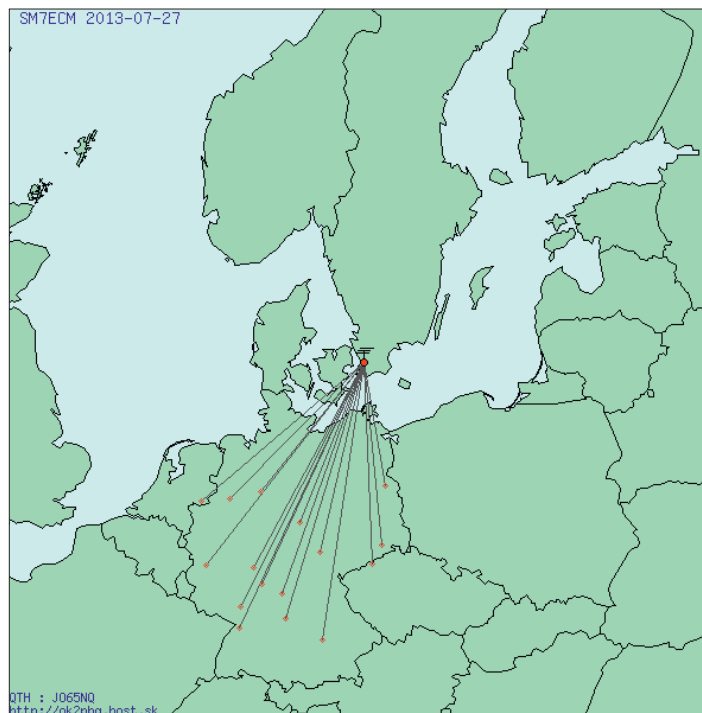
<http://home.hccnet.nl/uffe.noucha/>

Själv brukar jag använda länkarna till "Radar DL" och "Light EU" men vilka som är bäst beror ju på var man bor och i vilken riktning man vill köra. Man får hålla koll på reflektionspunkter som ser bra ut på ca 200–400 km avstånd från sitt QTH.

Ett annat ovärderligt hjälpmedel är mikrovågsschattsidan som tillhan-

dahålls av ON4KST: www.on4kst.com/chat/start.php En stor del av de stationer som är QRV under en bra regnscatteröppning kan man hitta på ON4KST. Här kan man bestämma sked och avtala frekvens och vilken reflektionspunkt man riktar antennen mot.

Sommartid är det en väldigt aktivitet på regnscatter i DL. Även i SP finns en hel del stationer igång. Den här sommaren har aktiviteten i OZ ökat markant. Dessa stationer borde, liksom nordtyskarna, gå att köra en bra bit upp i SM. Jag har själv varit med om att köra SM3-stationer via regnscatter. Men kraftiga åskoväder är vanligare nere på kontinenten än här uppe.

Bilden visar ett exempel på vad som kan köras på 10 GHz under en regnscatteröppning. I det här fallet 2013-07-27.

Ovädret som gav förutsättningarna för denna ovanligt fina regnscatteröppning ställde till med stor förödelse i bland annat Hannover. Hagel stora som golfbollar skadade bl a tak, bucklade husvagnar, krossade rutor på bilar mm.

Anders, SM7ECM

Internationellt EME-möte i Örebro

För tredje året i rad arrangerade Lasse SM4IVE den 25-26 maj ett internationellt möte i Örebro – The Swedish EME Meeting. Målgruppen var som tidigare månstudsare med intresse för frekvenser från 432 MHz och uppåt. Detta år var den övre gränsen för månstuds 76 GHz, någonting helt unikt som beskrivs lite längre ned i artikeln.

Agendan gav förutom ett antal mycket intressanta presentationer även tillfälle att nyttja närvarande specialistkompetens för mätningar av olika slag. Det fanns även gott om utrymme för sociala aktiviteter. Deltagarna kom från många olika länder och konferensen genomfördes i sin helhet på engelska. Nytt för i år var att Lasse även sände live video från konferensen så att intresserade ute i världen kunde ta del av de intressanta presentationerna.

Kvaliteten på de tekniska presentationerna var något utöver det vanliga. Flera av föredragshållarna tillhör utan tvekan global spetskompetens inom breda områden som parabolantennor och matrare, brusfaktormätningar och mikrovågor. Alla presentationer samt kompletterande information finns att läsa på: www.moonbouncers.org

Därför finns inga andra länkar till informationen i denna artikel. Det

EME-möte i Örebro, deltagare från vänster: PA7JB, G4RGK, G3LTF, SM0ERR, RW3BP, UA3AHM, SM7FWZ, UA3TCF, SM5BSZ, DJ8FR, SM2CEW, SM0DFP, SM7GEP, RA3AQ, SM4IVE, SM6PGP, SM5QA, SM7SJR, SM6CKU, OZ4MM, DL1YMK, YMK/Monica, SM7GVF, ON5TA, PA2DW, SM4FXR, SM6FHZ, ON7UN, DL6SH, SM4DHN, PA3DZL, OZ6OL, KE9M och HB9BBD.

rekommenderas starkt att gå till hemsidan och ta del av det lärorika och intressanta materialet .

Föredrag

Ingolf SM6FHZ och Hannes SM6PGP har under en tid jobbat med analys och design av en serie matarantennar för parabol, i nuläget för 23, 6 och 3 cm. Med tiden kommer de även att presentera matarantennar för 9 och 13 cm. Det handlar om Kumar (VE4MA) matare med en 5 stegs septum polariser för cirkulär polarisation. Resultat av analyser och tester visar att det går att bygga matare som överensstämmer mycket väl med de modeller som tagits fram i designprogrammen. Det som är tämligen unikt är att matarna konstrueras av kopparrör i standarddimensioner, man behöver alltså inte tillgång till en avancerad verkstad för att lyckas. Både Ingolf och Hannes har använt sina matarantennar i parabolerna med mycket gott resultat.

Leif SM5BSZ adresserade två intressanta problemställningar. Den ena handlar om att minimera potentiella felkällor vid mätning av brus från månen eller stjärnor för att utvärdera systemets totala brustemperatur, se Y-faktormätningar. Mätningarna baseras oftast på mycket små variationer i bruset och man är därför beroende av stabilt gain från preampen i antennen. Leifs teori är att små förändringar av preampens position i förhållande till parabolens yta kan ge upphov till felaktiga brusvärden, något som självklart påverkar precisionen i mätningarna. Därför föreslår Leif att man istället mäter bruset genom introducera en stabil signal i antensystemet för att sedan göra SINAD-mätningar med programmet LINRAD. På så sätt uppnås en mycket hög noggrannhet. Den andra problemställningen Leif jobbat med handlar om mätning av brusfaktor med hög noggrannhet. Här finns en hel mängd parametrar som påverkar noggrannheten och i takt med att brusfaktorerna blir lägre så visar det sig att felmarginalen ofta blir större än själva brusfaktorn. Osäkerheten är alltså stor. Leif genomförde under mötet ett stort antal intressanta precisionsmätningar med sin speciella utrustning för ändamålet. Under arbetet identifierades även andra intressanta problemställningar som bland annat har att göra med adapters och rengöringsmetoder. Allt finns att läsa via länkarna på hemsidan som refereras till i början av denna artikel.

Mart SM0ERR hade som vanligt med sig en hel bänk full av mätutrustning. Innan mätningarna påbörjades presenterade Mart sina slutsatser kring adapters och reläer. Dessa komponenter sitter ofta i kombination framför lågbrusiga preamps och med dagens brusfaktorer runt 0,2 dB påverkar de genom sina förluster systemets totala brustemperatur ganska markant. Utrustad med bland annat en nätverksanalysator har Mart analyserat adapters och reläer och kommit fram till intressanta slutsatser. Bland annat berättade han att guld inte alltid är den bästa plätningen av kontakter, trots att det glimmar. Under hela mötet utvärderades deltagarnas preamps och brusvärdar för brusfaktormätningar. Gladast blev de vars preamp inte oscillerade någonstans i mikrovågsområdet under mätning.

Sergei RW3BP gav oss en presentation som verkligen går till historien. Sergei, en ödmjuk röntgentekniker från Moskva, berättade om hur han som första radioamatör i världen hört sina egna ekon från månen på 76 GHz. Detta hemifrån sin lägenhet i centrala Moskva, utan tillgång till omfattande professionell utrustning. Systemet består i huvudsak av ett 60W TWT-slutsteg (som matas med 31 kV), en 2,4 m offset parabol samt ett antal preamps med brusfaktor runt 4 dB. Att bygga utrustningen är bara en del i de problem som visar sig på dessa höga frekvenser. Att hitta rätt fokuspunkt i parabolens visade sig vara en rejäl utmaning. Ännu större utmaningar var att hitta en bra punkt på månen att studsa mot och att övervinna den atmosfäriska dämpningen på 76 GHz som i Moskva är 25 dB på sommaren och 19 dB på vintern. Sergei har förhoppningar att någon i Nordamerika ska bygga upp en liknande station så att han får en motstation för ett första EME QSO på 76 GHz. Via länkarna på hemsidan finns både bilder och en video som visar Sergeis helt unika arbetet. Tala om Ham-spirit och att ligga i frontlinjen!

Dmitry RA3AQ har analyserat ett stort antal matarantennar för parabol i syfte att bedöma vilka matare som lämpar sig bäst för olika f/D . Med dagens låga brusfaktorer i preamps så finns mycket att vinna på att välja rätt matare. Dmitry visade på ett pedagogiskt sätt hur man via hans material resonerar sig fram till bästa möjliga matare med de givna förutsättningar som en färdigkonstruerad parabol ger.

Dick PA2DW är del av en grupp som tagit sig an ett stort projekt de kallar CAMRAS. Det handlar om en 25m i diameter parabol för

radioastronomi som byggdes för drygt 50 år sedan. Parabolen finns i Dwingeloo i Holland. På senare tid har parabolen nyttjats av en grupp radiamatörer och andra entusiaster, inklusive studenter, för månstuds och radioastronomi. Ett stort antal QSO'n har genomförts via månen, några till och med på FM och SSTV! Tidens tand har dock slitit hårt på parabolen och för en tid sedan stod man inför beslutet att endera renovera eller skrota den. Ett svårt beslut eftersom en renovering skulle kosta stora pengar och ta lång tid. Efter ett fantastiskt jobb av gruppen så lyckade man dock ordna finansiering av en totalrenovering, i huvudsak via bidrag. Arbetet påbörjades sommaren 2012 med ett mycket spektakulärt lyft av hela parabolen och är i princip slutfört i nuläget. All färg har blåstrats bort, rostangripna delar har endera svetsats eller kasserats och nyttillverkats. Fundament och rotormekanism har totalrenoverats. Utan tvekan kommer CAMRAS-projektet att vara till stor nytta under kommande år, inte minst genom det sätt man engagerar ungdomar till vår hobby. Den som är intresserad kan via projektets hemsida koppla upp sig mot den WebSDR som används vid EME-aktiviteter. Där ges man tillfälle att lyssna på signalerna från månen via deras stora antenn.

Michael DL1YMK/SA6BUN och hans fru Monica har gjort det till en tradition att åka på minst en DX-expedition varje år. Det kanske inte låter så ovanlig, men när man vet att det handlar om att köra EME på flera band så inser man hur omfattande det hela ter sig. År 2012 bestämde de sig för att aktivera Corsica på 70, 23, 13, 6 och 3 cm via EME. Förutom riggar och slutsteg hade de med sig två parabol, en 4 m i diameter och en 1,8 m (för 3 cm). Allt transporterades i egen bil till Corsica. Expeditionen blev som vanligt en stor succé, 178 QSO'n med 139 olika stationer, alla QSO'n på CW. Tidigare har Michael och Monica aktiverat EI, CT3, CX, GI, OH0, R2 och LY, flertalet länder för första gången på höga frekvenser. För de som tycker att det är svårt att hålla igång flera UHF/SHF-band hemmavid rekommenderas att ta del av Michael och Monicas berättelser om deras expeditioner. Beslutsamhet, en stor portion tekniskt och logistiskt kunnande samt ett brinnande intresse för att göra det omöjliga möjligt driver dem till nya utmaningar varje år. Förutom berättelsen om expeditionen till Corsica höll Michael ett föredrag om hur han via relativt lättillgängliga surplusprylar byggt ett potent slutsteg för 10 GHz.

Forum

Mötet avslutades på söndag förmiddag med öppet forum där aktuella frågor diskuterades. Det som självklart kommer i fokus är att upprätthålla aktivitet på de högre banden. Alla var eniga om att de olika tidpunkter för aktiviteter som publiceras på www.moonbouncers.org är värdefulla. Idag finns så många alternativ inom EME, både vad avser band och mode, att det är lätt att spridningen blir så stor att vissa band glöms bort. Därför är det viktigt, framförallt på mikrovågsbanden, att försöka koordinera aktiviteterna. Detta sker nu i allt högre omfattning till allas glädje.

Tillväxten var ett annat område som diskuterades. Här var det glädjande att höra berättelserna från CAMRAS-projektet i Holland där ung-

Sergei RW3BP gav en presentation som verkligen går till historien. Sergei, en ödmjuk röntgentekniker från Moskva, berättade om hur han som första radioamatör i världen hört sina egna ekon från månen på 76 GHz.

domar engageras i olika former. Dick PA2DW berättade att ungdomarna blir mycket mer inspirerade av CW-kontakter via månen än digitala kontakter. Kommunera med datorer är vardagsmat för dem, det gör ungdomar dygnet runt nuförtiden. CW är däremot cool i deras ögon, en klar utmaning. Den WebSDR som tillhandahåller ljud från CAMRAS EME-aktiviteter är ett lysande sätt att skapa intresse, förståelse och inspiration. Inspiration skapar en vilja att gå vidare och våga något nytt trots att det kan verka komplicerat. Detta kan vara precis vad som behövs för att ta steget in i denna del av vår hobby.

Ett annat sätt att skapa tillväxt är att erfarna amatörerna tillhandahåller information på ett enkelt och smidigt sätt. Ett lysande exempel på detta är de matarantennerna som Ingolf SM6FHZ och Hannes SM6PGP tagit fram. Enkla att bygga med kopparrör av standarddimension. Bygger man efter ritningen så vet man också att det fungerar, bra dessutom. Det har deras tester klart visat.

Som nämndes i inledningen av artikeln, alla relevanta länkar till ovanstående presentationer finns på hemsidan www.moonbouncers.org. Rekommenderas varmt.

Avslutningsvis, ett stort tack till Lasse SM4IVE för ett väl genomfört meeting. Som en av de riktiga EME-pionjärerna, Peter G3LTF sade – "This was by far the best ham radio weekend I've had in many many years!"

73 de Peter SM2CEW
www.sm2cew.com

SM5BSZ, Leif vid mätbordet.

Michael DL1YMK/SA6BUN och hans fru Monica åker på minst en DX-expedition/år.

NAC 28 MHz Summary - July 2013

Callsign	QSO	Ruta	Poäng
1 SJ6A	36	J078	31 023
2 SM5EPO	44	JP80	27 688
3 SK2AT	28	KP03	24 088
4 SA5ACR	23	J088	15 729
5 SM7XWI	13	J086	9 598
6 SM6UQL	17	J057	9 562
7 SM6DBZ	15	J058	8 446
8 SK4AO	19	JP70	8 100
9 SM7ATL	10	J086	7 540
10 SM4L	19	JP70	7 390
11 SB6A	13	J057	6 308
12 SM5FND	11	J079	5 713
13 SM5NOB	16	JP80	5 398
14 8S45	14	JP80	5 170
15 SM4DQE	12	JP70	4 553
16 SM5ISM	10	J089	4 507
17 SK5ODB	10	J089	3 363
18 SM4YMP	7	JP70	3 130
19 SM6IQD	7	J057	2 877
20 SI6W	6	J068	2 801
21 SA6N	4	J078	2 553
22 SM3RAB	4	JP82	2 418
23 SA5X	5	J078	2 389
24 SM6GKF	4	J068	2 232
25 SM5IMO	3	J079	1 860
26 SM6VKC	3	J068	1 778
27 SK5BN	4	J088	1 678
28 SM6NZB	4	J058	1 644
29 SM5AZN	3	J078	1 637
30 SM6LTO	6	J057	1 562
31 SK4UW	4	J069	1 457
32 SM7UF9	4	J087	1 198
33 SM6OER	4	J057	1 030
34 SA1A	1	J097	645

NAC 50 MHz - July 2013

Callsign	QSO	Ruta	Poäng	Klubb
1 SK2AT	76	KP03	108 600	SK2AT
2 SM3WEH	95	JP81	102 491	SK3BP
3 SK0EN	113	J099	80 834	SK0EN
4 SM3VAC	52	JP83	80 752	SK3MF
5 SM3BEI	80	JP81	78 520	SK3BP
6 SM6IQD/3	53	JP93	68 707	SK6AW
7 SA5A	64	JP80	54 973	
8 SK4AO	64	JP70	53 329	SK4AO
9 SK7IJ	53	J077	53 294	SK7IJ
10 SK4KO	57	JP70	49 746	SK4KO
11 SM2A	33	KP04	45 910	SK2AU
12 SM5EPO	61	JP80	43 889	SK0CT
13 SM3VEE	29	JP81	37 972	SK3BP
14 SESZ/O	53	J099	34 449	SK5DB
15 SM6LJP	36	J068	32 120	SK6EI
16 SM4DQE	32	JP70	30 895	SK4DM
17 SA6P	37	J068	30 296	SK6QW
18 SM3SIN	24	JP82	30 149	SK3BG
19 SM6M	45	J068	29 686	
20 SM2OKD	17	KP03	26 991	SK2AT
21 SM5FUG	29	J089	26 975	SK5AA
22 SAOAND	29	J099	26 163	SK0MT
23 SM7XWI	31	J086	26 146	SK7CA
24 SK4WV	34	JP70	26 039	SK4WV
25 SM4DXO	32	JP70	23 862	SK4AO
26 SM6MVE	28	J067	23 123	SK6NP
27 SM0GWX	18	J089	21 816	SK0CT
28 SA6CXY	18	J057	21 777	SK6AW
29 SM6UQL	30	J057	21 142	SK6AW
30 SM3GDT	13	JP71	20 535	SK3BP
31 SA5ACR	28	J088	20 484	SK5BN
32 SM3HG	24	JP81	20 428	SK3BP
33 SM4JST	24	J079	20 181	SLOCB
34 SK3PH/P	24	JP81	19 431	SK3PH
35 SM3JGG	28	JP71	18 961	
36 SM2P	17	KP15	18 602	SK2AT
37 SM5NOB	24	JP80	17 443	SK5DB
38 SM7ATL	20	J086	17 377	SK7CA
39 SM4JHK	16	J069	16 304	SK4UW
40 SM7KPB	12	J076	15 393	SK7HW
41 SM6VKC	10	J068	15 155	SK6AW
42 SA6AFQ	11	J068	14 640	SK6AW
43 SM4OY	23	JP70	14 037	SK4AO
44 SMOLPO	9	J089	13 586	
45 SM5FND	24	J079	13 409	SK5BN
46 SM4ONW	29	JP70	13 185	SK4AO
47 SB6A	18	J057	12 982	SK6AW
48 SA0BJF	22	J089	12 641	SK5DB
49 SM3LWP	11	JP81	12 302	SK3BP
50 SM6DBZ	13	J058	12 043	SK6IF
51 SM5CUI	19	J089	11 333	SK5DB
52 SM1CJV	7	J097	11 266	SK1BL
53 SAOCAM	14	J089	11 221	SK3GW

54 SM3XGV	19	JP81	11 055	SK3BP
55 SA6N	13	J078	10 491	SK6WW
56 SM7WZM	9	J076	10 043	SK7HW
57 SA1A	11	J097	9 275	SK1BL
58 8S45	27	JP80	9 101	SK6AW
59 SMOLIU	6	J089	9 056	SCOUT
60 SMOVEC	9	J089	7 554	
61 SA6BSQ	13	J067	6 725	
62 SM6YZC	5	JP70	6 326	SK6AG
63 SM5CSC	13	J089	5 486	SK5AA
64 SI6W	8	J068	5 259	SK6HD
65 SA5BBE	20	J089	4 415	SK5DB
66 SM7UF9	4	J087	3 934	SK7CA
67 SA5ACN	5	J088	3 852	SK5BN
68 SM3CCT/P	7	JP80	2 645	SK3GK
69 SM3RIU	2	JP93	2 637	SK3LH
70 SM7CLM	1	J086	2 565	SK7CA
71 SM6LPF	3	J078	1 903	SK6EI
72 SM3FKL	5	JP80	1 802	SK3BP
73 SA5BVE	3	JP80	1 262	SK5DB
74 SM4BDQ	2	JP80	1 178	SK4AO
75 SM5A	2	J088	1 118	SK5BE
76 SM6LTO	2	J057	525	SK6AW

NAC 144 MHz - July 2013

Callsign	QSO	Ruta	Poäng	Klubb
1 SK7MW	260	J065	158 100	SK7MW
2 SK7CY	165	J065	106 059	SK7CY
3 SK0EN	132	J099	71 235	SK0EN
4 SK4KO	110	JP70	63 947	SK4KO
5 SK0CT	105	J099	61 694	SK0CT
6 SK6W	106	J078	59 007	SK6WW
7 SM7DTE	65	J075	49 300	SK7MW
8 SM3BEI	85	JP81	49 205	SK3BP
9 SM4BDQ	81	JP80	42 255	SK4AO
10 SM5KXWU	74	J089	39 624	SK5AA
11 SA6AIN	71	J068	38 272	SK6HD
12 SK6QA	74	J058	36 720	SK6QA
13 SK4AO	62	JP70	36 157	SK4AO
14 SM4VQP	72	J079	33 026	SK6WW
15 SM6BFE	54	J068	31 550	SK6QA
16 SA7W	46	J086	30 207	SK7CA
17 SM7SJR	44	J087	27 873	SK0CT
18 SM7NR	51	J076	27 653	
19 SK2AT	42	KP03	25 570	SK2AT
20 SM3LWP	51	JP81	25 183	SK3BP
21 SM7ATL	37	J086	25 165	SK7CA
22 SM7XWI	37	J086	24 384	SK7CA
23 SM6MVE	50	J067	23 400	SK6NP
24 SM4DXO	41	JP70	20 827	SK4AO
25 SK6L	45	J058	20 665	SK6IF
26 SM5AQI	38	J088	19 029	SK5BN
27 SM3XGV	36	JP81	18 377	SK3BP
28 SMOVEC/P	38	J098	17 515	
29 SM5FND	37	J079	17 418	SK5BN
30 SM5XJO	34	J078	17 122	SK5BN
31 SM7XWV	29	J086	16 493	SK7CA
32 SK5BN	29	J088	16 283	SK5BN
33 SM3RIU	31	JP93	16 016	SK3LH
34 SK0MM	30	J099	15 761	SK0MM
35 SM6LJP	27	J068	15 726	SK6EI
36 SM6DBZ	38	J058	15 654	SK6IF
37 SA6P	24	J068	14 526	SK6QW
38 SM5AZN	29	J078	14 444	SK5BN
39 SA5ACR	28	J088	14 438	SK5BN
41 8S45	34	JP80	13 923	SK6AW
42 SM3HG	35	JP81	13 833	SK3BP
43 SF6X	18	J067	13 108	SK6YH
44 SM1CJO	20	J097	12 751	SK1BL
45 SA6CXY	24	J057	12 565	SK6AW
46 SK6IF	24	J058	11 525	SK6IF
47 SM5RN	22	J088	10 837	SK5BN
48 SM0GWX	18	J089	10 331	SK0CT
49 SM4L	29	JP70	10 204	SK4AO
50 SM3SPD/P	24	JP81	10 159	SK3BP
51 SK3BP	24	JP81	9 626	SK3BP
52 SM6IWT	19	J078	9 093	SK6WW
53 SK6HD/6	18	J068	9 084	SK6HD
54 SMOLPO	20	J089	8 945	
55 SM5SHQ	21	J088	8 890	SK5BN
56 SM6UZ	23	J058	8 840	SK6IF
57 SM2OKD	19	KP03	8 480	SK2AT
58 SM6CJY	17	J068	8 470	SK6QW
59 SA6N	18	J078	8 431	SK6WW
60 SM4ONW	21	JP70	8 301	SK4AO
61 SA5X	13	J078	8 194	SK5BN
62 SA6AHL	15	J058	7 705	SK6IF
63 SA6BAW	22	J057	7 330	SK6AW
64 SA6AXY/M	18	J078	7 187	SK6WW
65 SM4JST	13	J079	6 680	SLOCB
66 SM6HVV/M	14	J078	6 485	SK6WW

67 SM4FGN	10	J069	5 960	
68 SM6UQL	16	J057	5 741	SK6AW
69 SA4AVS	8	J069	5 668	SK4IL
70 SM6GT	13	J058	5 530	SK6IF
71 SM7WZM	10	J076	5 315	SK7HW
72 SA3BZL	16	JP71	5 154	SK3BP
73 SM4YMP	9	JP70	4 998	SK4AO
74 SM6LTO	12	J057	4 675	SK6AW
75 SM6NZB	10	J058	4 656	SK6AW
76 SB6A	11	J057	4 515	SK6AW
77 SM7KPB	8	J076	4 442	SK7HW
78 SAOCAM	10	J089	4 441	SK3GW
79 SM3FKL	14	JP80	4 411	SK3BP
80 SM1CJV	6	J097	4 012	SK1BL
81 SM5CUR	11	J089	3 722	SK5AA
82 SM0EZZ	5	J089	3 586	SLOZS
83 SM3GDT	10	JP71	3 449	SK3BP
84 SM6DOK	5	J067	3 043	SK6AW
85 SM3JGG	11	JP71	2 760	
86 SM6CDN	6	J057	2 523	
87 SM2P	3	KP15	2 357	SK2AT
88 SAOAGV	6	J089	1 738	
89 SM6KFK	4	J068	1 675	SK6HD
90 SM3RAB	3	JP82	1 610	SK3IK
91 SA3CT	4	JP81	1 135	SK3BP
92 SM6SCM	5	J067	1 131	SK6AW
93 SM2RIX/2	3	JP94	1 081	SK2AT
94 SM3EQY	2	JP81	1 074	
95 SM6IQD	4	J057	1 067	SK6AW
96 SM6OER	4	J057	1 065	SK6GB
97 SM3DAL	1	JP73	746	SK3JR
98 SA6BKJ/M	2	J078	529	SK6WW

NAC 432 MHz - July 2013

Callsign	QSO	Ruta	Poäng	Klubb
1 SK7MW	120	J065	86 250	SK7MW
2 SM7DTE	59	J075	45 817	SK7MW
3 SM3BEI	52	JP81	34 709	SK3BP
4 SK4KO	46	JP70	30 959	SK4KO
5 SM7NR	42	JP76	28 243	
6 SA6AIN	41	J068	26 578	SK6HD
7 SM6BFE	37	J068	24 872	SK6QA
8 SK6QA	48	J058	24 772	SK6QA
9 SK0EN	41	J099	24 567	SK0EN
10 SM1CJV	31	J097	22 964	SK1BL
11 SM5EPO	32	JP80	21 529	SK0CT
12 SM4BDQ	26	JP80	16 054	SK4AO
13 SM4DXO	24	JP70	14 032	SK4AO
14 SMONUE	21	JP90	13 784	SK0QO
15 SM6MVE	23	J067	13 532	SK6NP
16 SM6DBZ	24	J058	13 483	SK6IF
17 SK2AT	22	KP03	13 250	SK2AT
18 SM4RPP	20	J079	12 764	SK4KR
19 SM5AZN	17	J078	12 621	SK5BN
20 SM7GEP	18	J077	12 052	SK7MW
21 SM7ATL	14	J086	10 219	SK7CA
22 SK4AO	17	JP70	9 921	SK4AO
23 SD3F	12	JP92	8 867	SK3MF
24 SA6CXY	15	J057	7 255	SK6AW
25 SM1CJO	10	J097	7 048	SK1BL
26 SM7RGA/P	12	J077	6 627	
27 SM6IQD/4	9	J079	5 736	SK6AW
28 SM0GWX	7	J089	5 302	SK0CT
29 SM7XWI	7	J086	5 009	SK7CA
30 SM3UFF	12	JP80	4 476	SK3GW
31 SA6BAW	10	J057	4 362	SK6AW
32 SM3JQU	6	JP82	3 598	SK3BP
33 SM4L	9	JP70	3 186	SK4AO
34 SM3HG	8	JP81	2 816	SK3BP
35 SM5FND	3	J079	2 212	SK5BN
36 SM6PVU	3	J058	1 946	SK6QA
37 SK5BN	3	J088	1 891	SK5BN
38 SMOLPO	4	J089	1 834	
39 SM6				

Protokoll från möte om subtoner (CTCSS) i SM7

Kristianstad 2013-06-15

Närvarande: SM7URN, SM7YES, SM7HTP, SM7XGG, SM7XQO, SM6XLA, SM7XXA, SM6GYD. Åhörare: SM7DXQ (DL7)

Dagordning: 1 Presentation av deltagare på detta möte 2 Val av ordförande 3 Val av sekreterare 4 Genomgång av repeatar enligt föreslagen ton/frekvenslista för SM7, som får vara diskussionsunderlag 5 Antagning av förslag till gemensam lista 6 Övrigt 7 Mötet avslutas

- Mötet öppnades kl. 14:05, samtliga närvarande på mötet presenterade sig.
- SM7YES valdes till ordförande.
- SM7URN valdes till sekreterare.
- Listan som har distribuerats inför mötet gick igenom, frekvens för frekvens och det konstaterades att det finns tre repeatar på 145,675 MHz (R3/RV54) i SM7 och likaså på 145,775 MHz R7/RV62. Tack till SM6VCM, Ronnie som sammanställde den ursprungliga subtons- och frekvenslistan daterad 2013-05-31, se bilaga 1. Mötet diskuterade möjligheten att föreslå skifte av sändarfrekvenser för att begränsa antalet subtoner i SM7 till två stycken. Mötet var dock enigt om att det är lättare för repeater-operatörerna att byta subton jämfört med att ändra på sändarfrekvens, som bland annat kräver omtrimning av duplexfilter.
- Mötet enades, efter genomgång av listan, om att föreslå användande av tre olika subtoner i SM7, för att minimera risken för interferenser. Mötet föreslår följande geografiska subton (CTCSS) indelning i SM7: Skåne och Blekinge län 79,7 Hz
Kronoberg och Jönköpings län 156,7 Hz
Kalmar län 210,7 Hz
Ovanstående förslag underlättar dessutom för framtida repeaterbyggare att finna lämpliga frekvenser, relaterat till geografisk placering. Mötets förslag finns i bilaga 2.
- Mötet diskuterade också att de repeteroperatörer som önskar en mjuk övergång till CTCSS kan köra 1750Hz/DTMF-öppning parallellt med CTCSS under övergångsperioden.
Om en repeater lämnar CTCSS-läge efter 1750/DTMF-öppning föreslås den inom 10 sekunder utan insignal återgå till selektiv-/tonöppning. Detta för att den som når två olika repeatar inte skall behöva vänta för länge för att den "önskade" repeatern skall gå ned.
Ytterligare en idé som lyftes på mötet var att efter att man tryckt 1750/DTMF endast låter repeatern ge ID och subtons-info med foni (utan att öppnas). Då får en vagabonderande mobilstation möjlighet att få reda på vilken subton som han kan använda i ett "okänt" område.
Det kan verka lite olyckligt att några, enligt förslaget, måste byta subton på de repeatar som redan kommit igång med CTCSS. Samma sak skedde dock i Skåne, kring årsskiftet 2012/2013, när man på fem repeatar bytte från 67 Hz till 79,7 Hz och det mottogs positivt då bytet gav ökad aktivitet och testande på repeatrarna vid omställningen. Det som gjordes var att man annonserade väl i förväg innan tonbytet via hemsidor och SSA-bulletinen.
- Ordförande tackade de närvarande för givande diskussioner kring förslagen som framkom under eftermiddagen. Mötet avslutades kl. 15.10.

Sölvesborg 2013-06-17

Sekreterare Justerat av ordförande
Patrik Nilsson, SM7URN Per Bruhn, SM7YES

Se även sidan 42 i detta nummer.
"Repeatar i Sverige – För, nu och i framtiden"
/Redax

Comments - July	
NAC 28 MHz Summary - July 2013	
SA1A	Tack Ulf/ATL som förbarmade sig över mitt desperata CQ-ande!
SM6LTO	Mobilpinne med magnetfot.
SM6OER	RXTX: YAESU FT897D P=80Watt Antenn: Loop 82,40 meter Tot längd Utlaggd ut tegelpannorna i Öst Västlig rikt 28mASL Matn: 23 meter 450 Ohm Bandkabel till MTU: MFJ969 Balanserad ingång 73 de Gunnar sm6oer Tack för QSO!
NAC 50 MHz - July 2013	
SK3PH/P	En trevlig kväll uppe på Stora Öråsen (420 möh) kördes som fieldday med 9 besökare/deltagare. Premiär för 50 MHz testen för våran del - förhoppningsvis fler tillfällen
8S4S	100w till Loop. Många mer lättkördä än i NAC-144 förra veckan, underliga konditioner. QRV knappt 1,5h. 73 de SM6U, Rickard
SK4AO	Start med aurora och sen sporadiskt E. Och på slutet lite A igen. 73 från SK4AO testgång
SK4WV	Bra conds mot Ukraina
SM6DBZ	ORV2h-EA-F-LA-OZ-SM. 73 Svenne
SM6IQD/3	100watt till EHY-Loop
SM6LTO	Hemmagjord pinne med magnetfot diagonalt.
SM6UQL	Körde dom sista 2 timmarna 73 SM6UQL/Bengt
NAC 144 MHz - July 2013	
SM0VEC/P	Upptäckte efter 30 minuter att ena kortslutningsblocket i antennens dipol saknades, så det förklarade varför jag trots 250 W ut inte hörde så bra. Lite jobbigt dock när man kört 6 mil och burit upp alla prylar på en kulle. Nere i bilen hittade jag dock ett klammer som funkade som en hyfsad McGyver-lösning. Att jag sedan fortsatte att köra 30 minuter till med slutsteget i errorläge, dvs bypass, var dock klantigt. Rikta antennerna mot SM2 på Augustitesternerna så kan ni få JP84NX eller JP94HD!
SM2RIX/2	20W och liten GP i stugan
8S4S	QRV drygt 2h. Varierande condx.
SK6QA	Sri all we didnt copy ok,lots of noise.Thanks all for all good points. 73 de sk6qa/Leif, Henrik
SM6LTO	Duobands mobilpinne horisontalt.
SM6NZZ	QTH Mollösund, IC-706, 5 el. QRV 1 tim. & 73 Tommy
SM6OER	RX/TX YAESU FT897D P=50Watt ANT: 2xStack 6EL2MVRAD 8 dB 20mASL. Tack och 73 de Gunnar sm6oer
SM6SCM	Rekordkort NAC144! Ett riktigt bottenapp, efter 5 minuter HÖG SWR någonstans i kedjan, felsökt utan att hitta felet! ;-(
SK7CY	13 länder, 72 rotor, grillad korv, kaffe och en massa störningar från EON's dåliga isolatorer.
SM7SJR	Tänkte vara med hela testen, men som vanligt så blev det inte så. Men hursomhelst, kul att vara med och kul att se allt man kan köra med fast monterade antenner. Även stationer som är långtifrån antennloberna.
NAC 432 MHz - July 2013	
SD3F	barfot ts790, 2x21el.
SM3JQU	PA-haveri efter en sen start och ett qso. Därefter med drivsteg ca 30 min och sedan inga fler att köra. Halvlåg aktivitet men hyfsade conds.
SM4BDQ	Besvärlig kväll med mycket QSB och svaga signaler dessutom stark vind som ändrade antennen utanför min kontroll, bromsen trasig. tack för poängen/ Thord
SK6QA	Intressanta codx, mycket qsb, en och annan goding 73 de sk6qa/sm6hdy, sm6oeq, sm6xtv
SM6IQD/4	20watt, 25m Ecoflex15, till EHY-Loop
SM6LTO	Duopinne med magnetfot.
SM6OER	RX/TX=Yaesu FT897D OBS! P=20Watt Max Ant 2 x 6EL70 VÄRGÅRDA STACK VERT Stackade BALKONGEN 28m ASL TACK Lasse, SM6LTO för QSO! 73 de Gunnar, sm6oer
SM6SCM	Kört buss 5 timmar, rast 1 timma - 15 min promenad, 15 min mat, 15 min test, 15 min promenad för 3 timmars busskörande igen - de ä ändå NAC432 som skall köras!! 73s TX all de Göran
NAC 1296 MHz - July 2013	
SM0IKR	Hope to be last in this one...
SK6QA	Inte lika bra idag, svaga signaler, SM6XTV/PVU/WZR
SM6EHY	NO via chat...
SM6SCM	Lyckades trots att allt köra ett QSO på min arbetskväll - strul på arbetet med arbetstider, hemma och telefoner! Inte mycket positivt!
SM7ECM	Trögt på slutet. Bara 3 QSO sista timmen.
NAC Micro - July 2013	
SM7ECM	Vilken aktivitet på 10 GHz! Har aldrig kört så många i en test.

Redaktör, VUSHF-spalten
SM7WSJ
Håkan Harrysson
Marsås Norregård 12
330 33 Hillerstorp
sm7wsj@telia.com

Seskarö Fieldday 2013

Lördagen den 3 augusti bjöd på ett strålande väder. Seskarö Fieldday 2013 2–4 augusti belägen strax söder om Haparanda arrangeras av amatörradioklubben SK2HG och är något vi absolut inte vill missa. Vi har besökt den de senaste två åren.

Så Lisbeth, Gubben och jag startade vår färd dit från Sävast i Boden på morgonen. Kvällen innan hade jag sett att det finns ett naturreservat som heter Käll- och Mjöträskan någon mil innan avfarten från E4:an till Seskarö. Reservatet sträcker sig en liten bit över E4:an och eftersom jag håller på med att försöka sända på kortvåg från olika naturreservat runt om i landet så skulle det här vara ett lämpligt tillfälle att försöka sända därifrån. Det handlar om en aktivitetstävling som heter Swedish Flora Fauna. En P-ficka hemskt nära E4:an blev en något ovanlig sändningsplats. Med 10 W och en sprötantenn med magnetfot på biltaket fick jag kontakt med fyra telegrafstationer på 40 m.

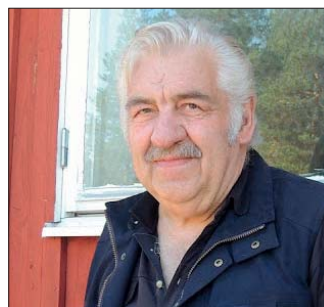
Längsta kontakten blev det med en lågeffektstation nära Göteborg. Det var Håkan, SM6EQO som per cykel hade tagit sig till ett naturreservat.

När det gäller naturskönhet för en fieldday finns det nog inget som slår Seskarö Fieldday. Redan avtagsvägen till Seskarö bjussar på en naturupplevelse av det mera ovanliga slaget. Från själva fieldday-platsen öppnar sig hela Norra Bottenviken mot Finland på andra sidan. På plats fanns nästan 50 SM- och OH-hams plus damer, barn och hundar. Vi kom fram lägligt till hamburgerlunchen.

Det första vi såg var en märklig farkost. Det var Stig, SM2EHE som körde runt med en batteridrivna tvåhjulig gyrostabiliserad manick. Den har han helt själv både konstruerat och byggt! Stig bor i Hedenäset i Tornedalen och till professionen är han cembalobyggare och kyrkomusiker.

I radiostugan bjöds det förutom radiokörande och high-tech demonstrationer på föredrag av Tilman, SM0JZT från Stockholm. Tilman är en välkänd skribent och experimenterare. Det han berättade om och demonstrerade var digital amatörradiotrafik med mycket låga sändareffekter, QRSS och WSPR.

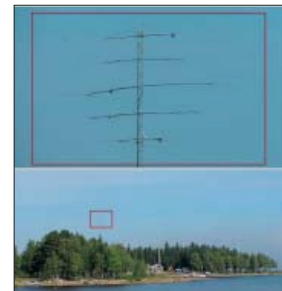
Det här är supertrevlige Yngve, SM2YIP.

Mr Seskarö Fieldday himself och ordförande i SK2HG. Yngve är bosatt i Överkallix och berättade att arrangemanget nu är inne på åttonde året. Flera hade anlänt med husbil och husvagn med de flesta övernattade i stugor på fieldday-platsen.

Tvårs över viken ses från radiostugan Mickes, SM2O (7S2S, SE2R, SM2OAN) vackert belägna sommar-QTH. Och vilket radioläge! De inzoomade antennerna sitter på hans nya 30 m höga mast.

Micke är en välkänd radioamatör även internationellt. Hans företag tillverkar och säljer utrustning som kan fjärrstyra amatörradiostationer, antenner m m. Systemet heter Remoterig.

Detta är Johan, SM2I (SA7AUV, SM7I) som hade riggat upp en fin operatörsplats nära stranden. Johan är bosatt i Malmö. Han kör här digitalt, PSK31 med låg effekt. Stationen är en Yaesu FT-817. Med en iPad styrs FT-817 och Johan läser också mottagen text med den. Interfacet 817iPad Interface är pyttelitet och det tillverkas av Josh, VK3XJM. iPad-appen heter PSK31.

Björn, SM0YUZ har sina rötter i Boden och är bosatt i Tyresö. Vi är bekanta sedan tidigare som medlemmar i samma radioklubb, SK0QO SödRa. Hans sovande lilla medresenär heter Mimmi.

Lisbeth och Gubben från Sävast har varit och plockat/ätit vildhallon och jätteblåbär. Hon uppskattade verkligen detta korta dagsbesök. Speciellt trevligt var samtalen med lapphundsexperten Yngve, SM2YIP. Det å annat uppskattade jag också! Vi hoppas på att övernatta nästa år så att vi också kan vara med på middagen på lördagskvällen.

SM0FOB, Kjell

DX-pedition till Côn Cỏ Island, 3W6C, den 8 april – 17 april 2010

Gästbesök på SK3BG

Tisdagen den 28 maj fick SK3BG gästbesök av XV9TH Torsten med XYL Quynh Huong. Under kvällen berättade de engagerat samt visade ett bildspel om deras gemensamma deltagande i DX-peditionen till Côn Cỏ Island 2010. Côn Cỏ Island var då den andra mest önskade ögruppen i Asien för de radioamatörer som samlar på IOTA-öar, AS-185.

SM3NFB Torsten

Torsten är radioamatör sedan 1981, då med anropssignalen SM7NFB och han har bott i Vietnam sedan 1991, gift med Quynh Huong. Torsten utbildade sig till mariningenjör och seglade runt i världen på olika fartyg under mer än ett decennium innan han gick iland. Därefter började Torsten arbeta åt SIDA i de uppbyggnadsprojekt som startades i Vietnam.

År 1991 fick han sin vietnamesiska licens XV7TH, som senare ändrades till XV9TH.

I detta skede var han en av de allra första radioamatörer som erhöll en vietnamesisk amatörradiolicens. Torsten har varit mest QRV på SSB, RTTY och PSK31. Han gillar att delta i contest såsom CQWW, WPX med flera. Torsten och Quynh har en lägenhet i Hanoi samt bor i en villa i Brunflo då de är hemma i Sverige.

Côn Cỏ Island

DX-peditionen bestod av 17 personer. Den 8 april 2010 landsteg de på Côn Cỏ, en ö som domineras nästan uteslutande av militärer. Öns befolkning består av cirka 400 personer och öns storleken mäter cirka 1,2 x 1,2 km. Omedelbart började uppbyggnaden av fyra radioplats utplacerade i de gamla bunkrarna som fanns runt om på ön. Teamet fick hjälp av militären att frakta ut allt material. Redan den 11 april förvärrades situationen, då en högt uppsatt militärdelegation på 12 personer inspekterade ön. Trots alla laglig dokumentation beordrades radioteamet ändå att ta bort tre av radioplatserna. Den vietnamesiska militären beordrade radioaktiviteten till endast en plats där de kunde hålla ett vakande öga på radioteamet. Trots dessa plötsliga restriktioner kunde radioteamet köra hela den planerade tiden och hann avverka drygt 18 000 radiokontakter. Tilläggs bör, att det var endast med militärens tillåtelse som de kunde genomföra DX-peditionen på denna strategiska militära ö.

QSO-statistik 3W6C (2010)

Total kördes 18201 radiokontakter från Côn Cỏ Island, som fördelades på 7403 CW, 10441 SSB, 324 RTTY och 33 PSK31. Av dessa körde XV9TH Torsten ungefär 900 SSB QSO:n.

Mer information om 3W6C: www.3w6c.qrv.ch/team/xv9th/

Vid penman
Jörgen, SM3FJF

Jörgen SM3FJF, Christer SM3ESX, Torsten XV9TH och XYL Quynh Huong.

SM3NFB Torsten i radiatorummet i Brunflo.

Intresserade klubbmedlemmar på SK3BG.

QTHplats bunker Con Co.

RADIO

Land

G-1000DXC

5.366:-
inkl. moms

Antennrotor med styrbox

G-450C

3.623:-
inkl. moms

Antennrotor med styrbox

CW80

989:-
inkl. moms

Carolina Windom antenn

**CW40AW9
Compact**

1.175:-
inkl. moms

Carolina Windom antenn

SG-7500

199:-
inkl. moms

Super Gainer
Mobilantenn 144/430 MHz

NR-77B

99:-
inkl. moms

Mobilantenn 144/430 MHz

YHA-62

59:-
inkl. moms

Tillfälligt pris

Gummiantenn 155 MHz
Yaesu original

SRH-536

119:-
inkl. moms

Superflexibel gummi-
antenn 144/430 MHz

NA-701

89:-
inkl. moms

Gummiantenn 144/430 MHz

JD-110XE/VX-246

99:-
inkl. moms

Headset som passar FT270E,
VX-6E, VX-7R, VX-120E

JD-ET4/C/SL

149:-
inkl. moms

Populär

Öronsnäcka m luftledning.
Passar de flesta m 3,5mm plugg.

JD-ED7/SL

79:-
inkl. moms

Öronsnäcka som passar de
flesta m 3,5mm plugg.

ES-08

99:-
inkl. moms

Högtalare med 3,5mm plugg.

ES-02

69:-
inkl. moms

Högtalare med 3,5mm plugg.

SMA-209

139:-
inkl. moms

Liten

Comet miniantenn 144/430 MHz

Premiär! Webbshop

www.radioland.eu

FT DX 3000D 24.622:-
inkl. moms

Högklassig HF/50 MHz transceiver.

VX-3E 1.746:-
inkl. moms

Ultrakompakt handportabel FM transceiver.

VX-8DE 4.221:-
inkl. moms

Handapparat packad med finesser.

FT-897D 8.990:-
inkl. moms

Kraftfull portabel station med massor av användbara finesser.

FT DX 1200 15.867:-
inkl. moms

Högklassig 100W HF/50 MHz transceiver.

FT-950E 13.275:-
inkl. moms

All-mode transceiver m inbyggd antennavstämningsethet.

Prispressad

FT1DE 5.046:-
inkl. moms

Duo-band transceiver utvecklad för amatörradio. Silver/svart

FT-1900E 1.305:-
inkl. moms

En gedigen och prisvärd 2-metersstation, perfekt till bilen.

FT-252E 965:-
inkl. moms

Kompakt och lättanvänd handburen radio.

ID51E 4.512:-
inkl. moms

ICOM

Världens enda handapparat med D-star och GPS.

ID-E880 4.587:-
inkl. moms

ICOM

Mobil VHF/UHF transceiver med D-STAR.

IC-2200H 1.955:-
inkl. moms

ICOM

Mobilstation för 2M-bandet med 65W uteffekt o stort LCD fönster.

ICV80 1.316:-
inkl. moms

ICOM

Handapparat i rejält utförande.

IC-E2820 5.565:-
inkl. moms

ICOM

Mobiltransceiver med innovativt nytänkande.

ID-31E 3.459:-
inkl. moms

ICOM

Den mest avancerade handapparaten genom tiderna!

Kortvåg från Havanna & Radio Sultanate of Oman

Av Christer Brunström

Nyhetsnotiser

Under sommaren har det hänt en hel del som lämpligen kan redovisas i form av korta notiser.

Voice of Nigeria har haft stora tekniska problem med sändaren i Ikorodu. Den används för sändningarna på engelska och franska till Europa på 15120 kHz både morgon och eftermiddag. När detta skrivs har sändaren varit "off air" i ett par veckor.

Under sommaren upphörde Radio Australias kortvågssändningar på kinesiska och indonesiska. Även programmen på engelska är i farozonen.

Radio Argentina al Exterior (RAE) har nyligen ökat antalet språk genom en ny sändning på kinesiska från måndag till fredag. Till Fjärran Östern sänder RAE på kinesiska kl. 10.00-11.00 på 6060 och 15345 kHz och kinesiska till Amerika kan avlyssnas kl. 04.00-05.00 på 11710 kHz. Den sistnämnda frekvensen kan höras även i Norden.

The Overcomer Ministry i USA med Brother Stair hörs sedan en tid nästan överallt på kortvåg. Stairs mycket heta röst gör det lätt att identifiera dessa kristna sändningar. Broder Stair säger sig vara den siste profeten. Nyligen hörde jag honom berätta att han under de senaste 30 åren köpt sändningstid på olika stationer för nästan 200 miljoner kronor. Pengarna kommer naturligtvis från de många kristna fanatiker som tror att Broder Stair är den enda sanna rösten i etern.

Efter sju sorger och åtta bedrävelser har äntligen Radio Verdad i Guatemala fått sitt sändningstillstånd för kortvåg 4055 kHz förlängt i 20 år trots att man endast sökt för 15 år. Stationen leds av Dr. Édgar Madrid och man erbjude

der en huvudsakligen kristen programverksamhet. Radio Verdad kan vid goda konditioner höras även i Sverige nattetid och tidig morgon.

The Return of KVOH

Radio Station KVOH har sitt ursprung i klassiska KGEI i Kalifornien. För några år sedan upphörde KVOH med sina sändningar på kortvåg och de flesta lyssnare trodde nog att en epok gått i graven.

Under juli genomförde KVOH ett antal test-sändningar på gamla vanliga 17775 kHz. Man använder en sändare på 50 kW och antennen är riktad mot Mexico och Cuba vilket inte är idealiskt för lyssning i Norden.

Tanken är att stationen skall komma tillbaka med regelbundna sändningar inom en nära framtid. Man har meddelat att det inledningsvis bara blir några timmar per dag. När detta skrivs är inga närmare detaljer kända.

KVOH är naturligtvis en station med ett kristet programutbud. DXare i USA har rapporterat att stationen redan har tryckt upp ett trevligt QSL-kort med vilket man besvarade deras rapporter på testsändningarna.

Det blir säkert anledning att återkomma till KVOH.

Sound of Hope Network

Under sommaren har jag jagat Sound of Hope på Taiwan. Här kan man verkligen tala om jakt eftersom stationen ständigt använder nya frekvenser för att komma undan störsändarna på det kinesiska fastlandet.

Sound of Hope Network sänder Falun Gong-inspirerade program avsedda för lyssnare i Folkrepubliken Kina. Dels använder man starka sändare under vissa av dygnets timmar och dels använder man ett stort antal lågeffektade sändare. Kineserna gör sitt yttersta för att blockera dessa sändare med antingen kinesisk musik eller reläer av China National Radio.

Efter mycket sökande hittade jag under tidig kvällstid en station på 16920 kHz som jag till slut lyckades identifiera som Sound of Hope. Vid jämna mellanrum annonseras på engelska adressen till stationens hemsida vilket underlättar identifiering. I allmänhet blockerades frekvensen av China National Radio runt 20 minuter efter hel-timmen.

Jag lyssnade under flera dagar och kunde då konstatera att man ofta sänder exakt sam-

ma program vid samma tid flera dagar i följd.

Sound of Hope Network svarar med ett trevligt QSL-kort.

Utlandsradio från Sudan

Jag har tidigare informerat om de nya utlands-sändningarna från Sudan. Då annonserade stationen sitt namn som The Voice of Sudan.

Under sommaren har jag bevakat frekvensen 9505 kHz under kvällstid och där fanns mycket riktigt en svag signal från Sudan. Stationen heter dock inte The Voice of Sudan utan The Voice of Africa. Ofta annonseras också Sudan Radio.

Även Radio Cairo använder beteckningen The Voice of Africa för sina sändningar på engelska till Afrika. Exakt samma namn hade på sin tid utlandsradion från Libyen.

Den sudanesiska versionen av The Voice of Africa har franska kl. 16.00-17.30 och engelska kl. 17.30-19.00 på 9505 kHz.

Att få QSL-svar från Sudan har alltid varit enormt svårt och det verkar inte vara lättare nu när man trots allt riktar sändningar till lyssnare utomlands. Målområdet är dock inte Europa utan grannländerna och kanske speciellt Sydsudan.

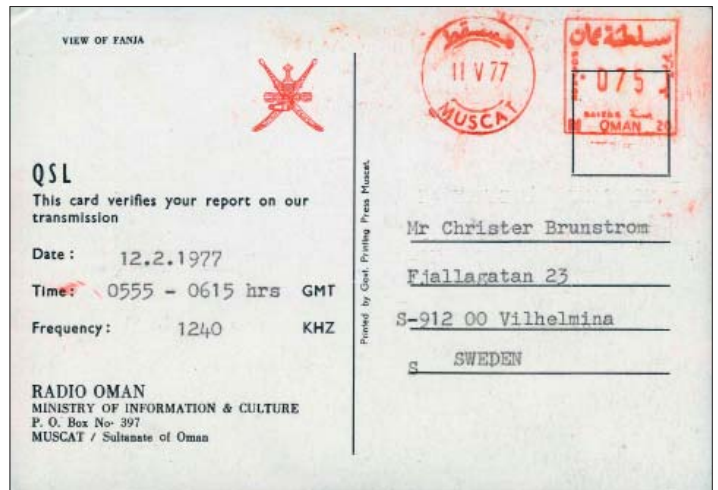
Månadens QSL

I nu mer än två år har ett oförsonligt inbördeskrig drabbat Syrien. Fler än 100 000 människor har dödats och miljontals människor är på flykt. Syriens urgamla kulturarv förstörs i allt snabbare takt.

Radio Damascus finns nog fortfarande kvar men numera endast på satellit. Enligt schemat för sommaren 2013 skall stationen sända på engelska kl. 21.00 på 9330 kHz men det var länge sedan denna sändare hördes. Kanske har den förstörts under de pågående striderna?

Annat var det 1975 då jag fick det här visade kortet från Radio Damascus. Även om landet redan då var en hård diktatur var säkert livet för syrierna mycket mera behagligt än det helvete de nu tvingas genomleva.

Kortvåg från Havanna

Det finns inte många utlandssändare i Latinamerika. Störst på detta mycket begränsade område är nog Radio Habana Cuba (RHC) med dagliga sändningar på spanska, engelska och flera andra språk. RHC riktar sina antenner mot den amerikanska kontinenten.

Men det finns ett undantag. En antenn är riktad mot Medelhavsområdet med följande schema:

19.30 Franska
20.00 Portugisiska
20.30 Arabiska
21.00 Spanska

Det spanska programmet börjar kl. 21.00 och varar i två timmar. Det går under namnet *Revista Iberoamericana* och innehåller nyheter, kommentarer, kultur, sport och mycket annat.

Frekvensen för dessa sändningar till Medelhavsområdet är 17720 kHz.

Radio Habana Cuba tillhör de stationer som uppskattar våra brev och rapporter. QSL-kort kommer säkert även om det kan ta lång tid. USA gör som bekant sitt yttersta för att blockera sin karibiska granne på alla möjliga områden.

Enklast når man Cuba med en e-postrapport till radiohc@enet.cu

Klassiska tongångar

Lördagar kl. 14.30–15.00 sänder WWCR i Nashville ett nytt musikprogram på kortvåg 15825 kHz till Europa. WWCR uttyds normalt som Worldwide Christian Radio och man har specialiserat sig på att sända kristna program mot betalning.

The Talking Machine är dock något helt annat. Här presenteras riktigt gammal populärmusik från radions barndom.

Ibland byter WWCR namn och blir Worldwide Country Radio vilket inte på något sätt är förvånande med tanke på att Nashville är countrymusikens huvudstad. Vardagar kl. 10.00 har man en timme countrymusik på 15825 kHz.

Radio Sultanate of Oman

Sultanatet Oman på den Arabiska halvön har under många år haft en begränsad närvaro på kortvåg. Under Ramadan i juli-augusti tycks stationen ha invigt en helt ny sändare på kortvåg eftersom signalstyrkan har förbättrats dramatiskt.

Stationen har engelska kl. 14.00–15.00 på 15140 kHz. Därefter kommer program på arabiska fram till åtminstone 22.00.

Utlandsservicen från Radio Sultanate of Oman är helt och hållet återutsändningar av olika hemmaprogram. De engelska programmen kommer från stationens engelska kanal på 90.4 MHz som kallar sig The Nation's Station.

En nyhetssändning på engelska kan höras 14.30 och den inleds med ett klockspel. Toppnyheten brukar vanligtvis handla om sultan Qaboos ibn Saids göranden och låtanden. Många inslag handlar om hälsofrågor. För närvarande pågår en kampanj mot diabetes som uppenbarligen är en folksjukdom i Oman. I övrigt innehåller sändningarna en hel del västerländsk popmusik.

Här visas ett gammalt QSL från den tiden då stationen hette Radio Oman.

Serbien via Bosnien

International Radio of Serbia har fortfarande en omfattande utlandsservice. Av historiska orsaker finns sändaren i grannlandet Bosnien-Hercegovina (som tyvärr inte har någon egen utlandsradio).

Fram till övergången till vintertid sänder Serbien till Europa på 6100 kHz enligt följande schema:

18.30 Engelska
19.00 Spanska
19.30 Serbiska
20.00 Tyska
20.30 Franska
21.00 Engelska

Varje sändning inleds med nyheter och kommentarer. Relationerna med Kosovo är ett ständigt återkommande tema liksom Serbiens möjligheter att bli medlem i EU. På söndagar har man *Sunday Concert* med klassiska tongångar. Annars presenteras ofta serbisk folkmusik.

Christer Brunström

Redaktör, Världsradiolyssnare
SM6-8300
Christer Brunström
Kungsgatan 23
302 46 Halmstad
christer.brunstrom@telia.com

I huvudet på en DX-jägare

Med XIT påslagen smyger jag mig på mitt offer! Frekvensnoggrannheten på min TX är mindre än 0,01 ppm. Det vet bara jag. Jag smyger långsamt Hz för Hz och stannar upp precis lagom för att inte bli upptäckt. En sekund här och en sekund där. Mellan signalerna fortsätter jag att smyga. Långsamt och mycket koncentrerat. Om någon annan hade vetat exakt med vilken upplösning jag justerar mitt sikte, hade jag haft konkurrenter. Jag hör tydligt att ingen hänger med. Ingen! Jag är helt ensam med min framarbetade perfektion.

Det uppstår då och då luckor som tvingar mig att lugna mig ett ögonblick. Med en andning på gränsen till fullständigt andningsstopp låter jag pekfingeret vila oerhört lätt i VFO-rattens fingerkopp. Jag väntar och lyssnar. Väntar, med total koncentration på hur mitt offer uppför sig! Stilla! Nu! Jag vrider återigen, oändligt försiktighet, på TX-frekvensen. En blick på klockans sekundvisare berättar för mig att Einstein hade fel. Tiden står stilla trots att jag inte rör mig med ljusets hastighet. Min koncentration är fullständig och total! Offret darrar till och jag flyttar mig 1 Hz. Snart är min snara åtdragen. Snart! Ännu finns det möjlighet för mitt byte att komma undan. Det får inte ske. Jag stillar mig på nytt. Det råder ett fruktansvärt kaos där ute. Fullständigt och totalt. Ingenting kan lämnas åt slumpen. Jag vet. Min erfarenhet sträcker sig långt bakåt i tiden. Jag har jagat så länge att jag inte längre minns skillnaden mellan balanserad och obalanserad feeder.

Min ungdoms mentor gav en enda ledstjärna och den har jag levt efter alltsedan dess. Han sa "lyssna pojke! – lyssna! – vad du än gör så lyssna!". Jag lyssnar. Så jag lyssnar! Hade jag kunnat måla en tavla så hade jag åskådliggjort bruset för allmänheten! Jag lyssnar med en fullständig och helt enorm koncentration. En av mina grannar är konstnär. Jag frågade honom en gång hur han bar sig åt för att kunna måla precis så som det ser ut. Han svarade mig att det viktigaste är att först se det som finns runtomkring. Allting som finns runt det man vill måla. Tänk bara! Det är mycket kloka ord. Först måla det som finns runtomkring! Då kryper objektet fram av sig självt. Jag lyssnar runtomkring och jag lyssnar på bruset! Frekvensen ovanför och under mitt byte. Det är tyst. Jag är lugn. Nästan. Nej, jag är inte alls lugn. Jag är spänd på gränsen till fullständig och total kollaps! Men det märker jag inte så det gör ingenting. Mitt offer sänder igen och jag flyttar mig 7 Hz till. Uppåt och närmare. Det rister

till i mina hörlurar! De faller nästan av! Kattracta! Försvinn! Jag blir bragt fullständigt ur fattningen men tack vare min oerhörda rutin kommer jag snabbt upp på banan igen. Jag lyssnar! Ha! Målet för min jakt är kvar. Med en signal som retar mitt sinne så till den grad att pulsen snabbt stiger igen, vrider jag ytterligare några Hz. RF GAIN står på näst intill maximalt läge och slutsteget är i full beredskap att ge ifrån sig absolut sista möjliga Watt. Jag andas långsamt in. Sedan andas jag lika långsamt ut igen. Djupt och frigörande. Det befintliga kaos som givits oss alla är i status quo. Det betyder att jag fortfarande är med i spelet!

De som är uträknade lever i förtvivlan och gnisslar sina tänder. Inte jag! Jag tuggar på ett suddgummi. Mina tänder ska inte gnissla. Aldrig ska de få sinka min effektivitet. Inte heller ska tandläkaren få mina pengar. Jag har tänger i min verkstad. Stora och väl fungerande. Där darrade signalen till igen! Jag vrider in mig med en snabb och näst intill grotesk frekvensförflyttning! 1,1 kHz på en gång! Nu! Nu, banne mig ska jag slå till! Mitt offer vibrerar lätt och jag skriker ut mitt call med all den energi jag har till buds! Det vrålar i mina lurar och jag sträcker mig upp mot taket! Jag hör min signal dundra iväg med all den kraft jag kan avge i detta ögonblick. Jag blundar och visualiserar all min önskan till fångst! Under det fåtal sekunder mina krafter tumlar iväg i etern uppfylls mitt sinne av total utmattning och när den sista korta signalen i mitt call släppts iväg faller jag nästan ihop som ett vrak i operatörsstolen. Med yttersta viljeanstängning drar jag in luft i lungorna och känner den behövliga vederkvickelsens livslåga! Jag lyssnar med hela mitt väsen på mitt offers signaler och hör! Jag hör! Så jag hör! Mitt eget call återupprepas! Jag hör mitt eget call och jag är gudabenådad! Aldrig mera i mitt liv kommer jag att behöva andas igen! Jag har nått ekvilibrium av livskraft! Jag är hemma och helt i mål! Offret har fallit och jag har fångat det! Jag fångade det!

Jag sänder med knivskarp precision "RR UR 599 TU" och slänger mig baklänges mot operatörsstolens ryggstöd samtidigt som jag river upp skjortans knappar och ger luft åt min spänning: JAAAAA!!!!!! I loggen skriver jag in T2YY på 20mb.

Visst sjutton är livet värt att leva! Inte sant?

Bengt – SM6FUD

SK5BN & FRO – loppmarknad

Loppmarknad för amatörradioutrustningar
Lördagen den 12 oktober mellan kl 9 – 13
Norrköpings Mässhall vid Himmelstalund

Vi byter alltså lokal. För att tillgodose mångas begäran om ljusare lokaler så har arrangerande Norrköpings Radioklubb och FRO Norrköping beslutat att flytta Loppmarknaden till Norrköpings Mässhall, som har stor kapacitet för olika arrangemang och passar mycket bra för mindre utställningar och mässor.

Hjärtligt välkomna för att fynda och/eller sälja:

- ✓ Kom och fynda eller sälj (boka bord - se nedan), det blir massor av radioprylar
- ✓ Gammalt och nytt presenteras i en härlig blandning
- ✓ Radiostationer, antenner, koaxialkablar med/utan antennkontakter
- ✓ Ljudkortsmodem, avstörningsmateriel, instrument
- ✓ Elektronrör, halvledare och komponenter
- ✓ Amatörradiotidningar
- ✓ m fl aktiviteter som vi håller på att klargöra

Sist men inte minst: Tag chansen för ett eyeball-QSO med gamla och nya radiövänner

Bokningskö

Borden kostar 150 kr per bord om 180 cm.
Maila eller ring jan.hult@telia.com
Tfn 0702 - 97 01 33

Hålltider:

Kl. 0900 Cafeterian öppnar
Kl. 1000 Insläpp till loppismarknaden (entré 20:-)
Kl. 1200 Lotteridragning
Senaste info finns alltid på våra hemsidor:
www.sk5bn.se och <http://norrkoping.fro.se>

VÄLKOMNA

DXSupply

dxsupply.com

Huvudsponsor av

hy-gain.

Rotorer &
Antenner

Din källa för klassens bästa produkter & service

- Mångårig erfarenhet av radio/kommunikation
- DXCC jägare 160-10 m ~ 200 länder/band
- Egen service. Fulla garantier.

ACOM

VIDEO

ACOM 1500 gör succe i världen! 1500 W med 4CX1000A. Tyst och kraftfull.

NYHET!

PRO.SIS.TEL.

Produzione Sistemi Telecomunicazioni

Dubbla antenner
med en Ring Rotor!

Läs vår blogg

dxsupply.wordpress.com

Se våra videos
på YouTube

VIDEO

Transceiverar

YAESU
The radio

ICOM

FTDX-3000. Toppklass med 106 dB dynamik, +33 dBm IP3 (2 kHz). En mottagare. Digitala filter.

PARAFIL Staglina.

Ultimata staglinan för antenner, vertikaler och master. UV-resistent.

NYHET!

Wasa Kredit AB

Du kan delbetala till
en bra ränta. Ring!

www.rematerig.com

VIDEO

1 kW remote station
tre master, beverage...

Jämför gärna oss med våra konkurrenter -några kundomdömen:

"Jag är väldigt nöjd med din service. Kommer att rekommendera dig..." "Mycket bra och kunnig hjälp...." "Mycket fantastiskt bemötande. Mer än nöjd. Toppservice. Jag är helnöjd!". Välkommen Du också!

DX Supply AB Tel: 08-4403939 www.dxsupply.com kontakt@dxsupply.com Reservation för feltryck.

SOCWA

Scandinavia Open CW Activity

www.socwa.se

[Registrera dig!](#)
[Logga in](#)

[Start](#)
[Vinster](#)
[Blogg](#)
[Regler](#)
[Medlem](#)

CW från EU138

Det är båt som gäller om man ska hälsa på Åke SM7BGC ute på Inlängan i Karlskrona östra skärgård. Sedan 15 år är han bosatt där med ett radioläge som är unikt på en ö med några få grannar och därför helt störningsfritt.

Åke var med bland de som förra året deltog i SK6RN:s telegrafkurs för de som hade en grundkunskap men som ville känna sig lite säkrare på handen. Vid ett tillfälle erbjöd han att bjuda på nyfångad flundra om jag hade möjlighet att komma ut till Inlängan. Med husvagnen på Tjurkö var det läge att ta skärgårdsbåten ut till ön och njuta av Åkes nyfångade läckerheter.

Solen strålade från en klarblå himmel och antennmasten och vertikalen syntes på långt håll när vi närmade oss Inlängan. Måste vara ett drömläge för en radioamatör att få bo på en sådan plats, men klart annorlunda när höststormarna eller isvintern slår till.

I antennmasten finns 2 meters och 70 cm beamar, samt en antenn för 6 meter. Strax intill stod en 6-bands GP antenn. Dipoler för 80 och 160 meter hängde högt och fritt, inte undra på att signalerna från SM7BGC alltid är starka.

Det var för Åke som så många andra, att hemmets radioapparatur skapade nyfikenhet på

vad som kunde höras. För kustborna var det väderleksrapporten som var viktiga, men det fanns mycket annat som intresserade en ung grabb.

Telegrafistyrket lockade och därför började han lära sig morsealfabetet genom en Hermodskurs på grammfonskivor. Problemet som han fortfarande kämpar med är att man då lärde ut korta och långa streck som skulle tydas. Att det gällde att lyssna till telegrafi som en ljudbild har han fått lära sig långt senare och det har skapat en del konflikt i hjärnan. Nu klarar han av 100-takt utan svårighet och jobbar på att komma längre.

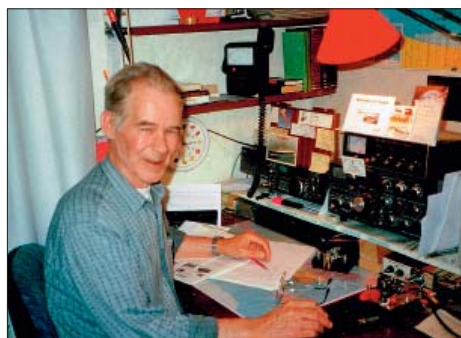
I SOCWA loggen har SM7BGC ännu så länge endast 14 QSO loggade, men han är fast besluten att innan årets slut ha hunnit fram till de 52 QSO som behövs för SOCWA-diplomet.

Det finns inte så mycket annat att syssla med under mörka höstkvällar än att kolla på Kunskapskanalen på TV eller köra CW. Att köra test har aldrig tilltalat Åke, han vill gärna köra lite längre QSO och få ett djupare utbyte av kontakten. För de som är intresserade av IOTA kontakter är Inlängan EU 138 en intressant ö att få konfirmerad, och under en IOTA test skulle SM7BGC säkert hamna i en verklig "pile-up".

Det måste vara en fördel att vara radioamatör när man bor "ytterst i havet" och alltid då ha tillgång till radion som kommunikationsmedel. Lyssna efter signalerna från EU 138 och den radioamatör vars QTH ligger i Sveriges sydostligaste ögrupp.

Text o foto: Mats SM7BUA

SM3AHM – telegrafist

Min CW-utbildning fick jag i Karlskrona vid flottans sjömannaskola (radioskolan) 1948–1949.

Lärare var radiomästarna Resebo och Stoltz. Chef för radioskolan var kapten Folke Herin SM7VN (sedermera SM5VN).

Kravet för första klass yrkescertifikatet är 125-

takt mottagning och sändning. Provet bestod av att under 30 minuter felfritt ta emot tio telegram, fem krypto och fem klartext. Övervakare av slutprovet var E. Magnusson och Karl Lenberg från Telestyrelsen.

Det utbildades 3500 yrkestelegrafister i Sverige de flesta vid flottan. På mitt telegrafistcert står det nummer 2105.

CW har betytt mycket för mig, inte minst kontakten med alla vännerna i Sverige. En annan gemenskap på kortvägen som betyder mycket för mig är kontakten med RNARS-medlemmar i hela världen. RNARS står för Royal Naval Amateur Radio Society, en klubb för gamla sjögnistar.

Initiativet till att dra igång SOCWA är mycket berömvärd. De som jobbats med SOCWA ska ha all heder. Det som jag upplever som trevligast är när man märker att framsteg gjorts "In the noble art of communication CW". Sorgligt nog kan inte en stor del av dagens amatörer CW. Jag kan delvis förstå det, då det krävs 1 års utbildning 3–4 timmar varje dag i sändning och mottagning för att komma upp till felfri mottagning och sändning i 80-takt.

Att satsa på CW är väl värt både tid och kraft. Vilken höjdare det är den dag då man sitter tillbakalutad i stolen och tar allt i 100–150 takt i huvudet, skriver bara ner vissa stolpar.

Den som tror att CW kommer att dö är ute och cyklar. USA, Ryssland och Frankrike har börjat utbilda i telegrafi igen. Man har kommit underfund med att det enda som fungerar under krig är CW som förbindelsesätt. En operatör med laddat batteri fungerar när allt annat är dött. RX och TX ska ha radiatorer och inget småkrafts som slocknar vid minsta PUFF.

För den som är intresserad av att veta mer om "gnistens liv och leverene till sjöss och i land bör läsa "Gnistflagor" av Frank Bengtsson, som var många år tills sjöss och på SAG.

"Radion och Telegrafi" är en annan läsvärd bok, skriven av Brigitta Gustafsson. Magne Lein, Norge har skrivit boken "Spioner i eget land"

Best 73 de Kek SM3AHM

En yrkestelegrafist berättar

SVT sände i början på 60-talet ett program om tjusningen med att lyssna på kortvåg. Programmet, tillsammans med en tävling om att avlyssna ett antal kortvågsstationer, fick stor respons

bland många ungdomar. Detta var för mig och många skolkompisar den allra första kontakten med kortvågsradio. Man gjorde läxorna till Radio Luxembourg och skrev lyssnarrapporter till rundradiostationer runt om i världen.

Snart upptäcktes radiofyror, kustradiostationer och radioamatörer som hade egna sändare hemma. En spännande TV-film om 2:a världskrigets mycket hemliga radiotrafik från motståndsrörelsen i Norge avgjorde det hela: Jag skall bli radiotelegrafist, precis som killarna och tjejerna på filmen...

Min första kontakt med amatörradio och telegrafi på riktigt blev med Urban Kjellberg, SM6CST på Källergårdsvägen i Skövde. Långt senare förstod jag vilken sagolik tur jag hade haft. Urban var lärare på S2 i Karlsborg och den bästa CW-operatör jag någonsin träffat.

Att Källergårdsvägen i Skövde var rena "gniststräckan" gjorde inte saken sämre. Granne med Urban fanns Hasse Hjälmsström, SM6CVX. Hasse var alltid QRV och körde allt som kunde köras. Längre upp på gatan bodde Lasse Lander, SM6DTH. Lasse gick på sjöbefälsskolan i Göteborg för att ta gnistcertifikat. Snacka om första intrycket...

Morsealfabetet lärde man sig snabbt. Men att sända och att ta emot, det var en helt annan sak. I skolan tränade vi med en linjal under bänkklocket. Kanonkul tyckte vi, men inte lärarna...

FRO blomstrade under den här tiden, med mängder av lokalavdelningar i hela landet. Jag hade blivit uttagen till sommarläger i Gottskär. Två veckor vid havet mitt i sommaren bara med telegrafi och radiotrafik. Vi tränade telegrafi flera timmar varje dag i en mobil telegrafisal. Efter godkänt prov fick man tillstånd att aktivera SL6FRO med både Ra 200 och radiobuss 620!

Jag hade nu fyllt 15 år och hade därmed möjlighet att ansöka om provtagning för amatörradiocertifikat klass C. Efter en viss pappersexercis med ansökan, målsmans godkännande och lämplighetsintyg från polisen, fick man äntligen chansen. Målet var godkänt prov i telegrafering 40-takt och i grundläggande bestämmelser. Det hela gick bra och provförrättaren Glimstam på T2 i Skövde önskade mig lycka till som nybakad radioamatör med blivande egen anropssignal och allt.

Debuten blev blygsam. Sändaren med ett rör och en enda X-TAL kunde lämna 7 watt när glimlampan tändes. Inga instrument! Två BC-mottagare, en som RX och den andra som beat-oscillator kunde som bäst resultera i en och annan kontakt på 40 meter. Men vilken glädje. Varje QSO var ett äventyr.

Aktiviteten på 80 meter CW var minst sagt livlig på mitten av 60-talet. Att fylla en halv loggsida en söndag var inga problem. Nördar var väl inte så vanliga då, men jag undrar om inte Leif, SM0DSG och undertecknad platsade under den rubriken efter vårt försök att slå svenskt rekord i långrandighet på telegrafi.

Vi genomförde ett CW-QSO på 80 m från kl 0800 till kl 1733. Totalt 9 tim och 33 min...

1968 var ett händelserikt år på många sätt, så även för mig. Flera av mina klasskamrater hade nu åkt in i lumpen på olika förband runt omkring i landet. Jag ville absolut inte riskera att få göra 15 månader på något cykelskytte-förband i infanteriet. Nej, jag sökte flottan, som radiotelegrafist.

Uttagningen gick bra och vi var ett antal förväntansfulla befälslever som anmälde oss på signalskolan i Karlskrona.

Radiomästarna och högbåtsmännen, våra blivande lärare, gjorde klart för oss vad som väntade. Kontrakt med Marinen på 15 månader. Sex månader på skolbänken och nio månader till sjöss.

Efter grundutbildning började hårdkörningen på radiokolan. Telegrafering flera timmar varje dag. Nu insåg man verkligen vad mängdträning betyder. Vi tränade alltid högre takt än vårt delmål. Skulle vi avlägga prov i 100-takt tränade vi i 120. Att texta som man lärt sig i FRO var inte aktuellt. I Flottan gällde skrivstil!

Vad som förvånade var hur snabbt man kom upp i hastighet. Efter en tid med denna träningsdos, 15 tim/veckan, var 150-takt inte längre så imponerade. När man uppnått säkerhet i dessa lite högre hastighet fick vi klartecken att börja träna på maskin. Jag har inget direkt minne av hur snabbt flottans transmittar gick men jag kommer ihåg att kurskollegan, Olle SM4DIP, körde godkänt prov på maskin när transmittern stod på max och då talar vi om området runt 200-takt. Detta hade inte så mycket att göra med flottans ganska strikta utbildning, men lärarna ville väl testa hur långt dom kunde pressa oss. Mängdträning, som sagt!

Efter utbildningen på flottans skolor hamnade jag i kustflottan och på jagaren Hälsingland. Vi var fem telegrafister ombord. Full aktivitet i radiohytten och stridsledningscentralen. Mycket trafik gick på UK med andra fartyg och hkp, men även förvånansvärt mycket trafik på telegrafi. Flottans radionät var mycket väl organiserat. Radiotystnad och passiv radar ombord förekom ofta. Många gånger gick viktig trafik i så kallad C- eller D-metod. Order sändes direkt via radiostationerna i land till förbanden till sjöss utan kvittens. Metoden krävde absolut uppmärksamhet och kändes helt riktig för vår typ av verksamhet. Efter en tid ombord på HMS Hälsingland fick jag förfrågan om förflyttning till seglande skolfartyget skonerten Gladan. Gladan och Falken skulle ut på långsegling i Nordsjön och var i behov av en radioman.

Radiohytten var av modell mindre, 2x2 m med en Marconistation från 40-talet. Civil trafik på långväg med kustradiostationer i Norge, UK och Holland. Hur skulle det här gå? Radiomästare Andersson på Hälsingland hade kört överkurs med oss elever, så det hela avlöpte väl. En av sändarens kristaller låg inom CW-delen på 80 m och med fartygschefens godkännande

kunde jag köra mitt första QSO som /MM!

Under rundresan i Nordsjön besökte vi Stavanger. Jag hade snackat med Rogaland Radio på LV tidigare och planerade nu ett besök på stationen. Besöket blev en mycket positiv upplevelse och det var nog här jag bestämde mig för att läsa till ett civilt certifikat.

Några år senare, 1972, var jag anställd i Broströmskoncernen och på väg ut i handelsflottan. Jag fick möjlighet att känna på både Medelhavet och Nordatlanten innan jag hamnade i Ostasiatiska Kompaniet. Båten hette MS Japan och gick i linjetrafik mellan Europa och Fjärran Östern.

Efter 8-10 hamnar i Europa väntade en lång sjöresa på 30 dygn runt Afrika till första lossningshamn, Singapore. Radiomässigt en mycket behaglig resa sydvart mot Kapstaden och vidare över Indiska Oceanen. Inga problem. Kapten var positivt inställd till amatörradio så jag kunde lufta min HW-100 på lediga stunder. Med en dipole akter om skorstenen, 25 meter över vattenytan, kunde jag köra allt jag hörde med mina 100 W.

Men nu började ändå problemen! Efter passage av Singapore var det inte längre så lätt på radiosidan. Tidsskillnaden gjorde att man nu fick börja tänka i lite andra banor. Under ljusa delen av dygnet fungerade 16 MHz relativt bra. På amatörradio kunde det förekomma öppningar på 20 m, men 15 m ansågs nog ändå som bästa bandet.

Den kommersiella radiotrafiken handlar mycket om telegram till och från, redaren, befraktaren och agenter i aktuella hamnar. Man har i princip daglig kontakt med kustradiostationer i hemlandet, destinationslandet och den station som befraktar har bestämt. Aktuellt väder togs emot regelbundet flera gånger per dygn från vädercentraler i området. Detta var speciellt viktigt vid orkanvarningar och liknande elände. Var man själv ett s.k. väderskepp sändes OBS-ar var 3:e tim. Inte alltid så populärt hos stackars styrman som skulle ta alla observationer.

En daglig nyhetssammanfattning från TT, det så kallade SAX-preset, sändes ut från Göteborg Radio vid olika tillfällen på dygnet. Normalt en A4 sida maskinskriven text som knackades ned direkt på spritstecil(!) i maskliga 90-takt. Felskrivningar kunde justeras med tippex innan "tidningen" delades ut till besättningen i ett antal exemplar. Tipset, fotboll och ishockey var högprioriterat bland läsarna...

Perioder med dåliga radiokonditioner är något man helst vill glömma. Men inte alltid! Vid jultid 1973 lastade vi fartyget i ett flertal hamnar i Kina och Japan. Mycket dåliga konditioner. Kort tid till sjöss mellan hamnarna. Jag hade inte haft QSO med SAG på flera veckor. Dagtid var det rena rullgardinen på höga frekvenser, inte en signal. Kvällstid gjordes tappra försök på 6 och 8 MHz. Men jag kom aldrig igenom. Göteborg var som en andeviskning med "darrig" signal. Kapten, överstyrman och

resten av besättningen frågade dagligen efter förväntad information från rederiet, julhälsningar etc. Situationen kändes ohållbar. Vad gör man med 400 W och en 50 m longwire i Syd kinesiska sjön?

Dagen innan julafton anlände vi till Kobe i Japan. Ingen kontakt med Sverige. Mängder av trafik att sända och förmodligen lika mycket att ta emot. Nu stod inte gnisten högt i kurs på MS Japan! Min egen trafik kunde jag ju i värsta fall köra över en japansk station, men all trafik som låg och väntade i Göteborg!

På julaftons morgon, kl 0200, vaknade jag helt plötsligt. Klarvaken! Upp till radiohytten. På med mottagare och sändare. Stationen stod inställd på 8 MHz sedan senaste försöket. Vad är detta? SAG dånade in på 8498 med QSA5. Detta är inte möjligt! CQ-remsan låg ute och talade om att man lyssnade på 8, 12 och 16 MHz (Det var ju fortfarande tidig kväll hemma) — SAG4 SAG4... då avbröts CQ-remsan. Sjutton också! Han fick en annan båt...

— ?

Jag fortsatte mitt anrop:

— SAG4 SAG4 DE SFYT SFYT QTC 17 QSS 396 AAA = SAG4 K

— SFYT up

— =

Jag trodde inte mina öron. Han hade hört mig på första anropet. Jag kunde nu ta emot alla jultrafik från Sverige och sända mina egna 17 telegram. Men vad hände egentligen?

Jo i efterhand fick jag reda på att denna kväll satt två riktiga DX-rävar och jagade svaga båtar ute i utkanten av storcirkelkartan. Ingvar, SM7YIN och Sven, SM7CGY låg ute med alla riktantenner i sektor A (Japan/Kina) och sojade rent. Jag hade haft en enorm tur.

När jag vaknade på "riktigt" klockan sju denna välsignade julaftonsmorgon i Kobe dök naturligtvis frågan upp: Har jag drömt allt ihop eller...

Jag var tvungen att rusa upp till radiohytten för att kontrollera. Jo då, där låg alla telegram. Det var ingen dröm!

Efter ett händelserikt och spännande år på "Japan" fick jag möjlighet till en ny utmaning. Kunde jag tänka mig att vikariera som telegrafist på televerkets kustradiostation, Göteborg Radio?

Respekten för de erfarna operatörerna var stor och det var inte utan en viss ödmjukhet man presenterade sig för en barsk, vakthavande trafikledare!

— Du får börja som elev på exp. 13, telegramtrafik på 8 MHz.

— Jag hoppas att du är bra på maskin, var välkomstorden från min första instruktör...

De äldre telegrafisterna kom från Flottan eller Flygvapnet och hade gått i den hårda skolan, det var helt uppenbart!

Efter en veckas utbildning var man inne i produktion och placerad som 5:e man i ett skiftgående vaktlag.

Göteborg Radio hade 15 personer på vakt i 3-skift. Telegramtrafik på HF-telegrafi på 3 eller 4 positioner. Man körde 8, 12, 16 och 22 MHz.

Tyckte man om att telegrafera mycket och länge så hade man verkligen hamnat på rätt ställe!

Stämningen var "rå men hjärtlig" brukar det heta. Det gällde även på denna arbetsplats. Som ny operatör lyste säkert rutinen igenom vid oväntade situationer. Vid ett tillfälle anropade ett fartyg och uppgav att man hade ett "Fartygsbrevtelegram" på 980 ord. Denna typen av telegram skrevs direkt på en telegramblankett med kopia som postades till mottagaren. Felskrivningar eller annat kladd accepterades naturligtvis inte.

Detta var ju rena mardrömmen! Jag var tvungen att konsultera trafikledaren.

— Det är bara att ta emot, blev rådet!

Jag hade matat in den fina blanketten i skrivmaskinen och gav fartyget klartecken att börja! Då hördes ett gapskratt från flera kollegor som samlats i dörröppningen till expeditionen.

Kollegan Bengt-Arne (SM6CKU) hade kopplat in sig på osc till bandkanten på cal-

lingbandet. Han nycklade osc från sin exp och lurade mig fullständigt. Detta var tydligen rutin när det dök upp någon ny! Även om det skrattades en del, så kunde jag i alla fall dra en lättadens suck.

Som ny CW-operatör tror man gärna att en snabb telegrafist, en high-speedare, alltid är en bra operatör. Kan så vara, men långt ifrån alltid. På amatörradio hör man ibland kommentaren "fort men fel". Lite elakt kan tyckas, men tyvärr inte omotiverat. Nej, inom den kommersiella trafikskulturen mäter man inte operatörens skicklighet i hastighet utan i säkerhet. Trafiktakten vid telegramtrafik låg i allmänhet under 100-takt.

Händelser i telegrafivärlden kan ibland skapa situationer som kan upplevas som helt främmande och till och med lite skrämmande. Ett exempel på detta är när jag vid ett tillfälle tog emot ett långt telegram från ett fartyg med mycket god hörbarhet. Operatören ombord sände vackert med en behaglig stil.

En harmonisk situation för mottagning av ett telegram på telegrafi. Efter en stunds metodiskt knackande på min skrivmaskin började jag tappa fokus, jag började tänka på annat. Vad skall jag göra på stan efter jobbet? Hur skall det gå på fotbollen i kväll? Den medvetna fokuseringen var nu helt borta från den text jag skrev ned.

Till slut väcktes jag upp av ett sluttecken! +

Jag tittar upp och ser en text på kanske några hundra ord framför mig. En obekant text! Har jag skrivit det här? Jag läser igenom texten och konfirmerar siffergrupperna. Allt OK! Jag hade alltså rent reflexmässigt dokumenterat varje bokstav och varje ord utan att till synes vara medveten om detta! Det var inte utan att man "hajade till".

Gnistarna på SAG, insåg nog rätt allmänt att telegrafi som kommersiell kommunikationsmetod hade sin storhetstid bakom sig. För oss lite yngre, då i 25-årsåldern, var det på något sätt sista chansen att få uppleva den verkliga telegrafistkulturen. Ny teknik stod och knackade på dörren till den maritima kommunikationsvärlden. Med INMARSAT satellitbaserade system kunde rederiet redan nu både tala och skriva direkt med sin befälhavare ombord.

Massmedia började skriva om den nya kommande tekniken och man kunde läsa mängder med artiklar och reportage ofta med rubriker, den ena lustigare än den andra:

"I GÅR MORSE" eller "INTE ETT PIP"...

Men så var det detta med telegrafi och telegraferandet! Har man en gång blivit riktigt biten och insett att detta inte bara är en sport, utan också ett kulturarv?

Ja, då är man fast...

73

Sten-Eric

SM6DQO & SF7YT

Radioaktivitet från 4U1ITU

För runt tio år sedan började jag besöka Geneve i Schweiz lite mer regelbundet. Vid varje resa från flygplatsen passerade jag ITU komplexet. Då föddes idén om att kanske, någon gång i framtiden få möjlighet att köra radio därifrån. Efter lite letande på nätet hittade jag klubbens, minst sagt, spartanska hemsida. Jag hittade kontaktinformation till någon som kallade sig president och skickade ett mail. Jag kan väl säga att förhoppningen om att få svar inte var så värst stor. Jag skulle inte bli besviken. Sammantaget skickade jag säkerligen ett tiotal mail under de kommande åren men inget besvarades...

Men så förra året besökte jag Hamvention i Dayton och där sprang jag på en herre som visade sig faktiskt vara en "President", kanske inte i 4U1ITU klubben men väl i IARU. Jag frågade honom om möjligheterna att få aktivera stationen. Men nej, det skulle inte gå. Den var bara till för personer anställda vid ITU, delegater på besök, det gällde säkerhet, osv. osv. Det verkade finnas precis hur många argument som helst för att inte låta en "vanlig" amatör köra radio därifrån. Men så en kväll, när den stora "DX-dinner" skulle avhållas kom jag i samspråk med en radioamatör från LA. Det visar sig att denne norrman Heter Ole/LA2RR och är vicepresident i IARU. Jag tänkte att skam den som ger sig och jag frågade även Ole om möjligheten att aktivera 4U1ITU. Svaret från Ole/LA2RR blev direkt "Jada, det er ikke et problem". Så fick jag hans visitkort med löftet att det var bara att höra av sig när jag ville köra. Så enkelt det kan vara bara man träffar på rätt person!

Inför besöket nu drygt ett år efter jag träffade Ole i USA tog jag då kontakt med honom och döm om min förvåning när han faktiskt minns vår träff där borta i USA. Ole infriade sitt löfte och jag fick då äntligen möjlighet att köra från 4U1ITU. Nu är ju inte 4U1ITU så väldigt rart men det är ju trots allt ett eget DXCC. Målet med de få timmarna jag hade möjlighet att köra på skulle vara att få så många SM som möjligt i loggen. Alltid är det väl någon som saknar 4U1ITU på något band. Tyvärr hann inte "expeditionen" marknadsföras på särskilt bred front men det lades i alla fall ut en blänkare på ssa.se samt i en Facebook-grupp. Totalt blev det väl en 25–30 unika SA/SM calls i loggen. Det som var extra kul var att flera lyckades jag köra på flera band. Bl.a. Janne/SM5TJH kunde jag köra med goda signaler på 10, 12, 15, 17 och 20 m inom lopp

per av fem minuter. Fast det är klart, med den fina utrustning som finns att tillgå kanske det inte är så konstigt. I schacket fanns tre stora ICOM stationer, varav två var IC-7700. På antensidan finns bl.a. en SteppIR DB18 samt några olika Yagi's av större modell. Allt kontrollerades automatiskt via några Station Master DeLux från Microham. Naturligtvis fanns även ett slutsteg men detta fick endast användas på helgerna... Anledningen till detta är tydligen, att man, vid något mer eller mindre illa valt tillfälle störde ut de trådlösa mikrofoner som användes vid en större konferens inne hos Förenta Nationerna som ligger tvärs över gatan. För Er som jag nu fick QSO med är tydligen rutinerna för QSL så att loggen skickas mer eller mindre regelbundet upp till LoTW. Enligt uppgift är loggen redan uppladdad och de av Er som använder LoTW bör ha ett QSL från vår kontakt. Används inte LoTW eller man vill ha ett hederligt pappers QSL så besvarar man de som kommer via byrån.

Till sist vill jag passa på att tacka Ole/LA2RR som ordnade besöket och Nick/F5VIH som var min värd när jag väl var på plats. Förhoppningsvis blir det fler besök framöver.

73 de Adde/SM0SHG

Loppis i Falkenberg

Falkenbergs Sändareamatörer, SK6JX har under sommaren haft tre loppisar. Målsättningen har varit att få ihop till hela hyran, 12 000 kronor. Nu fattas bara en tusenlapp. Vid den senaste loppisen fanns prylar på 33 meter bord som passade alla besökare. Dessutom hade vi besök av SA6APY Henrik från Skara och SM6GRH Rolf från Halmstad som sålde sina egna prylar samt några till som hyrde bord för egen försäljning. Där fanns en massa elektroniksurlus men även en hel del nytt. Detta hade lockat flera långväga radioamatörer till vår klubbstuga Skreanäs. Trots värmen, närmare 30 grader, gick det åt både kaffe och korv.

Den drivande kraften till det lyckade resultatet är vår ordf. SM6YED Reino. Vi vill ju gärna ha kvar vår klubbstuga, där vi träffas regelbundet två kvällar i veckan. Se vår hemsida!

www.sk6jx.org

Bild och text: Arne Bergström, SM6EMX

Tel. 0346-84468

bergstromarne@telia.com

Falkenbergs Sändareamatörer har anordnat tre välbesökta loppisar. SA6BCZ Stefan och SM6JVZ Anders bär fram en signalgenerator till försäljning.

Ungdomslägret SKØYT på SI9AM i Utanede Ett weekendläger med mersmak för framtidens ungdomar!

Fredrik Westin, SA3CEW Anders, Robin Isaksson, SA3CAY Emil, SA3CFL Olaf, SA3BXA Magnus, SA3CFO Michael framför den Thailändska Paviljongen i Utanede

Sju härliga ungdomar

Under helgen 9–11 augusti samlades sju ungdomar, i åldern 13–25 år, från 3:e distriktet på Holmstagården i Utanede, QTH platsen för SI9AM. Där hade man hyrt Holmstagården för att genomföra SSA:s fortsatta satsning på nya radiointresserade ungdomar.

- Magnus Gärdin SA3BXA 13 år, Aspås
- Anders Olofsson SA3CEW 15 år, Alnö
- Emil Kjellner SA3CAY 18 år, Ilsbo
- Olaf Hermansson SA3CFL 19 år, Alnö
- Michael Öberg SA3CFO 20 år, Hudiksvall
- Fredrik Westin 24 år, Hällgum, går amatörradioutbildning på SL3ZYE, FRO Sollefteå
- Robin Isaksson 25 år, Junsele, går amatörradioutbildning på SL3ZYE, FRO Sollefteå

Förberedelser

I början på juni träffades några av ungdomarna och ledarna, dels på SK3BG i Sundsvall samt via SKYPE, för att gå igenom förslag till programinnehåll samt höra vad ungdomarna själva hade för önskemål på programpunkter. Detta följdes upp med veckobrev till samtliga deltagare under de påföljande veckorna inför weekendlägret.

Programmet för "Team SKØYT Education"

- Syfte och mål med SSA:s Ungdomssatsning
- Säkerhetsföreskrifter
- DXCC-lista
- Pedagogiskt beskriven bandplan, designad av SK2AT
- Loggning i dator
- DX-Cluster
- SPLIT – Hur?/Varför?/Förstå!
- Vågutbredning
- Bygg en dipolantenn
- Lödning/Klämtång – koaxialkontakter
- SWR-mätning – "Att mäta för att veta"
- Contest – Amatörradios "Rock n' roll"
- Byggsats från Conrad
- SDR Radio
- Vad händer närmast – Uppföljningsmöte 2014?

Detaljplanerat weekendläger

För att klara all logistik upprättades flera olika listor, exempelvis matlistor, listor för materialinköp, att ta med sig listor såsom radio- och datautrustning, antenner och undervisningsmaterial. Teamet SM3FJF Jörgen och SM3LIV Ulla hade planerat allt i minsta detalj på nio A4 sidor. Och det visade sig efteråt att allt fungerade planenligt.

Gästbesökare

Under helgen gästades weekendlägret av SSA:s webbredaktör SM7DZV Erik, XV9TH Torsten, SM3GHE Nils, SM3GFN Ingvar samt ungdomarna SA3BGP Markus och SA3BPG Joel.

Presentation av SSA:s Ungdomssatsning på webben

Projektledaren SM3FJF Jörgen fotade flitigt och tog hjälp av gästbesökarna att hålla i kameran när han själv var upptagen med sina lektionspass. Fortlöpande skickades bilder till Sara, som är YL till SA5BJM Johan, SSA:s Ungdomssektionsledare samt till SM3LIV Ulla. Båda lade fortlöpande ut bilder och bildtexter både på sk0yt.blogspot.se samt på www.si9am.se

Sked QSO med ES7YOTA, ES9YOTA och HSØAC

Samtidigt som weekendlägret genomfördes i Utanede pågick ett internationellt ungdomsläger i Estland, med 60 ungdomar och 15 ledare från

Söndagmorgon. Ungdomarna och ledarna får åter igen höra morgonbudskapet "Ny dag - Nya möjligheter" av SM3FJF Jörgen

15 länder. Två programpunkter med sked-QSO:n var inplanerade, dels med ungdomarna i Estland som blev en av de stora höjdarna för ungdomarna, samt QSO med radiostationen HSØAC som är huvudstationen för RAST. Radio Amateur Society of Thailand. RAST är SSA:s motsvarighet i Thailand – dock med den stora skillnaden att RAST står under beskydd av kungahuset som det står på deras webbsida "Under the Patronage of His Majesty the King". Operatören HSØZDX Tony gjorde en mycket fin PR-insats genom att ställa upp som motstation för samtliga SKØYT-ungdomar. Det blev två fina minnen för ungdomarna.

Amatörradio från tre rum

I konferensrummet som denna helg kallades "Team SKØYT Education Room" kördes PSK31, PSK63, PSK125 samt RTTY. Läromästare var distriktsledaren SM3GDT Hans. I rummet SKØYT Radio Corner kördes företrädesvis SSB på de dipolantenner ungdomarna byggt under lördagen och på SI9AM Radio Room kördes mestadels DX-stationer på SSB, under ledning av SM3FJF Jörgen.

Eget byggande – en mycket lyckad del i weekendlägret

SM3GDT Hans hade inhandlat åtta kortvågsbyggsatser från Conrad, en "Retro Radio Receiver" för 2–9 MHz. Under ledning av Hans blev det ett febrilt byggande under lördagskvällen och en stund in på natten där alla ungdomar lyckades mycket bra i sitt eget byggande för att få igång sin egen första hopbyggda kortvågsmottagare. Byggsatsen finns att se på: www.youtube.com/watch?v=K81pM7UMg-U

Några citat från ungdomarnas utvärdering av SKØYT

- Holmstagården – Bra, trevlig miljö, gott om plats
- Bra mat, bra fikaintervaller så att man inte hann bli dåsig
- Webben – Kul att folk kan följa vad som händer! Bra att visa att det fanns aktivitet
- Bra med uppdelning i två grupper
- Kul med planerade special QSO:n och att koppla ihop oss med Estlandslägret!
- "Torrsim" var bra för oss som behövde öva radiosnacket innan vi skulle ut på frekvensbanden
- Jättebra med vågutbredningsteorin, HF, VHF, UHF, SHF
- Mer visning av antennerna och genomgång och funktion
- Kul med visning av den Thailändska Paviljongen
- DXMAPS.com var bra också för känslan för att se var andra aktiva finns
- Konsten att köra SPLIT – den informationen förstod vi alla
- Lite tidiga mornar!!!
- Mycket teknikinriktat, BRA
- Ännu mer antennteknik
- Mer Radiokörning
- Mottagarbygget var bra
- Kul med en SSA Tröja (kolla storleken före)

Febril aktivitet, läsande av byggbeskrivningen, lödning med uppmuntrande tips och stöd från ledarna.

Uttalande från ungdomarna

Stort TACK till SSA. Vi är väldigt nöjda. Ledarna har gjort ett toppenjobb. Fantastiskt fint planerat och genomfört.

Medhjälpare

SM3GDT	Distriktsledare i 3:e distriktet
Hans Sodenkamp	Ordförande i SK3BG samt Utbildningsansvarig
SM3ESX	
Christer Byström	IT-chef Telia samt Scoutledare i Västernorrland
SA3CEG	
Henrik Olofsson	
SM3PXO	EMC-specialist SAAB, medlem i SK3JR
Petter Gärdin	
SM3LIV	Webbansvarig www.si9am.se
Ulla Norrmén	

Ungdomsteams- och utbildningsansvarig för SKØYT

den 9–11 augusti 2013 och vid pennan SM3FJF, Jörgen Norrmén

Kvälls-QSO på 80 meter. SA3CFO Michael och SA3BXA Magnus.

Ungdomarna kör sina första kortvågs-QSO:n från SKØYT.

Tidig lördagsmorgon för Robin Isaksson, Fredrik Westin, SA3CFO Michael och SA3CFL Olaf.

Encyclopedia of Ham Radio

”Bakom varje anropssignal finns en intressant person!”

Av SM6JSM, Eric Lund

Jag har skrivit om detta verk tidigare, men eftersom jag i början av juli fick mig tillsänd den allra sista versionen av denna encyklopedi, känner jag att jag måste göra vad jag kan för att det ska bli känt i så vida kretsar som möjligt. Det som började som en normalstor bok med svart/vita foton för något decennium sedan (”Thanks to Amateur Radio”) har nu utvecklats till en 2688 sidor ”tjock” PDF-fil med otroligt många (över 3000!) färgglada fantastiska fotografier från hela världen. Fördelen med PDF-formatet är som författaren Sten Gulich, SF7WT (SM7WT), säger att priset kan hållas lågt och att det är enkelt att välja storlek på bilder och text, vilket är en fördel för många (bl.a. Sten själv, som nu tvingats avsluta projektet efter sex år p.g.a. försämrad syn). Språket är av uppenbara skäl engelska, men jag vill påpeka att det är en engelska som de flesta klarar av utan några som helst svårigheter.

Encyklopedin är uppdelad i sju olika kapitel:

- 1) Hams help the World (sidorna 2–93)
- 2) Hams help hams (94–522)
- 3) Young hams (523–676)
- 4) Radio since 1912 (677–742)
- 5) Friends gone (SK) (743–865)
- 6) Contesting (866–1088)
- 7) Personal presentations (1089–2688)

Kapitel 1: Hams help the World

Detta kapitel beskriver humanitära insatser, som utförts av radioamatörer över hela världen. Bland katastroferna som beskrivs finns exempelvis följande: Tsunamin i Asien 2004, sedd ur bl.a. thailändsk och lankesisisk synvinkel. 11 september-attacken i New York 2001. Jordbävningen i södra Kalifornien 1994. Skogsbränder i Australien 1994. Två artiklar skrivna av LA5PN om FN:s World Food Program och den irakiska invasionen av Kuwait då många

västerlänningar blev gisslan under ett antal månader innan de fick tillåtelse att komma hem.

Kapitel 2: Hams helping Hams (Our heroes)

På ett par sidor informeras om hur IARU Monitoring Service fungerar. Några duktiga QSL-managers presenteras därefter. De följande drygt 400 sidorna beskriver en stor mängd DX-expeditioner mellan 1993 och 2012. Förutom de fantastiska berättelserna om vedermödor och ansträngningar som genomlidits för att vi hemmasittande amatörer ska få ett nytt land i loggen, består detta kapitel även av en stor mängd oerhört intressanta fotografier. Bland de DX-expeditioner som berättar sina historier hittar vi följande: HK0NA Malpelo 2012 av DJ9ZB (ni

som var med på DX-mötet i Karlsborg 2012 minns Bob K4UEE och hans intressanta föredrag om denna expedition), CE0Y och CE0Z (av SM6CUK), K4M Midway, C21TI Nauru, ZL7T Chatham 2009, E44M 2009, VP6DX Ducie Island 2008, 3C0V Annobon 2003, K1B Baker Island 2002, VP6BR 2000 (av OH-2BR), ZL9CI Campbell Island 1999, Kingman Reef 1993 och många många fler. I kapitel 7 som innehåller de personliga presentationerna finns även där en mängd expeditioner beskrivna, bl.a. av våra egna SM0AGD och SM5DJZ. Det är faktiskt fascinerande att läsa om vad folk fått vara med om för att tillgodose DXarnas hunger efter nya länder. Naturligtvis handlar mycket också om tillfredsställelsen över att få vara på ”rätt” sida av en pile-up och i centrum för hela världens radioamatörer under ett par veckor. En del blir så bitna att de åter söker efter nya spännande resmål att besöka, trots stora personliga uppoffringar i tid och pengar. Det är inte ovanligt att expeditionerna utsätts för oväntade komplikationer av politisk karaktär; korrupktion och mutor är inte heller främmande för en härdad expeditionär.

Kapitel 3: Young hams

Detta kapitel handlar om hur man i fyra kontinenter går till väga för att intressera ungdomar och barn för amatörradio. Ett antal unga operatörer presenteras även. Många bra tips för klubbar och föreningar!

Kapitel 4: Radio since 1912

Egentligen borde det stå ”Radio since 1832” eftersom Sten har tagit med alla viktiga händelser från det årtalet och framåt i en ytterst intressant återblick, år efter år, ända till mitten av 2013! Det är i början tidsmässigt ganska långt mellan nyheterna, men senare år är packade av notiser om expeditioner, tekniska innovationer och ny-

20 åriga Mari, OH2FPK.

AH6HY i Nord Korea.

heter om personer som betytt mycket för amatörradiörörelsen.

Kapitel 5: Friends gone, but not forgotten

Som titeln antyder handlar detta kapitel om ett stort antal amatörer som numera är avlidna, Silent Keys. Bland kända amatörer som 9N1MM (Father Moran), RAEM, ET3SID, är även 13 svenska amatörers historier med i kapitlet, bl.a. 3D2QB/SM5BQB, HK7/SM5HV, SM5OK.

Kapitel 6: Contest Operation

På drygt 200 sidor får man ta del av en hel del kloka råd inom contesting, både för stora conteststationer ("big guns") som för "little pistols". Genom främst bilder och ritningar visas hur en riktigt stor station byggs upp med möjlighet för simultan operation med flera operatörer. Med mycket humor lotsar N2BA oss genom den mentala delen av contesting. De

tekniska aspekterna på contesting när det gäller contestprogram och andra hjälpmedel går igenom på djupet av K2YWE/K3AU med hjälp av tydliga illustrationer. Fast jag hållit på med contest sedan 1979 lärde jag mig en del nytt genom att snabbt läsa igenom dessa drygt 160 sidor!

Kapitel 7: Behind every call there is an interesting person

De sista 1600 sidorna i detta mastodontverk består av personliga presentationer av över 500 amatörer från hela världen. Många beskriver sina liv, hur de kom i kontakt med amatörradio, varför de fortsatt. Andra koncentrerar sig på vissa aspekter inom hobbyn, som t.ex. DXpeditioner eller teknik (utrustning och antenner). Alla presentationer kommer i strikt bokstavsordning enligt personens numera mest kända anropssignal. SM4CIP hittar man med andra ord under 5R8FU, SM5BGK under CU2JT,

SM7GXE under EA7HEL, SM3CUN under EA8CN, SM5XH/SM5ZZ under K6FM, SM0CXU under PY2ZXU och så vidare. Några inslag är på bara en sida, men man kan även hitta presentationer som liknar smärre romaner i omfång, de flesta med trevliga fotografier, ibland ända från barndomen och framåt. Jag kan verkligen hålla med Stens ord i rubriken till detta kapitel. "Bakom varje anropssignal finns en intressant person".

Ett par avslutande ord: Det tog mig en hel helg att gå igenom de 2688 sidor som Stens otroliga "Encyclopedia of Ham Radio" består av. Trots att jag föresatt mig att bara bläddra och inte läsa så fastnade jag naturligtvis på flera ställen, fascinerad av vad som berättades. Det är ungefär som att städa bland gamla papper; det som man tror ska ta en timme tar hela dagen. Encyklopedin sträckläser man inte från "pärm till pärm", utan antingen läser man några sidor i taget, eller söker upp anropssignaler man haft QSO med för att se vem som döljer sig bakom signalen. Encyklopedin borde finnas i varje (amatörradio)hem på grund av all lärdom som lärs ut; den kollektiva kunskapen som samlats under de senaste 70-80 åren. Det är inget tekniskt inriktat verk, men det hindrar inte att det dryper av visdom beträffande antenner och operatörsteknik. "Bokens" största värde ligger dock på det mänskliga planet. Vilka äventyr – vilka människooden!

Köp Encyklopedin, nej – köp ett par så ni har till presenter till radiovänner som inte haft vett att köpa ett eget exemplar! Om verket hade tryckts hade det fyllt åtta böcker och kostat minst 5000 kronor plus porto, men Sten tar bara ut en blygsam summa (Femtio kronor!) för att täcka sina materiella kostnader – de många tusen timmar han lagt ner på att samla ihop alla dessa vittnesmål om en världshobby som vi alla delar på – det får vi gratis!

Sten Gülich, SM7WT/SF7WT, kontaktar ni bäst genom e-post: sm7wtstan@gmail.com eller telefon 046-20 1676!

Recensent: Eric SM6JSM, SSA arkivarie

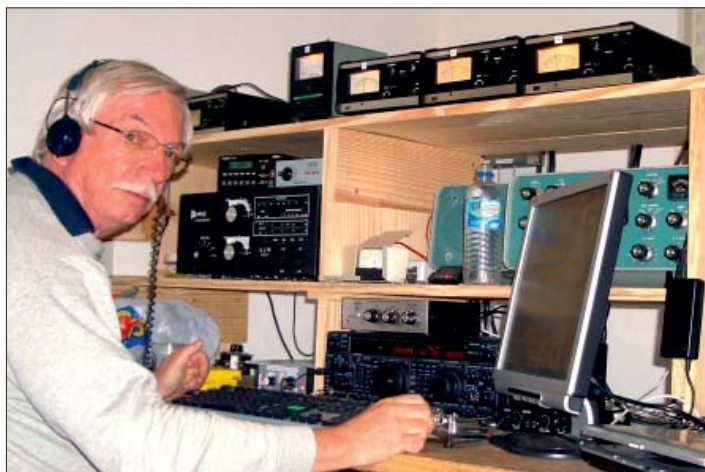
Världens tuffaste 78 åriga YL, W7KFI KH6, Susan.

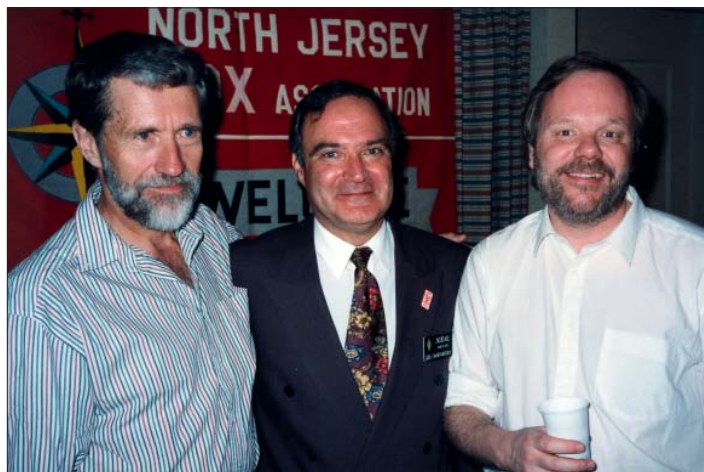
QSL-manager G3SWH har just hämtat 9MOC korten från tryckeriet.

Vet du hur man byter bottenisolatorn på en 80 meter hög antennmast? Fråga N3BNA, (i blå T-shirt), han vet!

Thomas PY2ZXU (SM0CXU) är flitig i många contests med en bra signal.

Tre DX-kungar; SM0AGD, XE1L och SM5DJZ.

SK4TL hamloppis

SK4TL

radio team

Lördag den 21 september, plats Ölmbrotorp norr om Örebro.
Insläpp besökare kl 11.00
Som vanligt finns fika och enklare förtäring.

Säljare släpps in från kl 09.00
Nu anmälda Säljare som blir med. VKC Hamshop Mellerud
och Limmared med radio, kontakter och antenner m.m.

Passa på nu och leta fram prylar att sälja.
Du bokar bord av mig lättast via ett mail till:
sm4rgd@gmail.com

Senaste info vägbeskrivning m.m. hittar du på:
www.sk4tl.com

Alla hälsas välkomna
SM4RGD Charlie

Amatörradiokurs på Södertörn Bli sändaramatör

Höstens studiecirkel med start i september. Totalt blir den sex dagar fördelat över tre helger och hålls vid vår klubbstuga på Gålö cirka 30 km söder om Stockholm.

Lördag – söndag	14 – 15 september	kl 09.00 – 17.00	dag 1 – 2
Lördag – söndag	5 – 6 oktober	kl 09.00 – 17.00	dag 3 – 4
Lördag – söndag	26 – 27 oktober	kl 09.00 – 17.00	dag 5 – 6

Kursen är en grundkurs och omfattar elektronik och radioteknik, regler och praktiska övningar i trafik och antennbygge. Vi använder kurslitteratur från SSA. Sista helgen blir det certifikatprov.

Utöver ovanstående tider erbjuder vi dig ett enskilt kvällspass med trafikträning på kortväg under personlig handledning. Tidpunkt för detta kommer vi överens om under kursen.

Mera info och anmälningsblankett hittar du på www.sk0qo.se
Frågor kan du ställa via:
e-mail kurs@sk0qo.se
eller till Lasse, 08-500 102 60

Välkommen till tre intressanta kurshelger!
73 de Södertörns Radioamatörer genom Lasse, SM0FDO

Södertörns Radioamatörer – SK0QO

Söd Ra

Kursen arrangeras i samarbete med ABF – Södertörn.

SK3GK Gävle Kortvägsamatörers field-day 2013

Årets fieldday kommer att äga rum lördagen och söndagen den 7:e och 8:e september. Vi håller som vanligt till i Svartviksstugan vid sjön Öjaren norr om Sandviken.

Aktiviteter

Trevlig samvaro, radiokörande med egna medtagna stationer. Stugan kommer att vara öppen från klockan 09.00 lördag morgon. Möjlighet till övernattning i sovsäck på trägolv finns. Stugan kommer att vara öppen också hela söndagen för våra aktiviteter. Ta med vad du vill äta och dricka. Möjlighet att grilla korv i öppen spis finns.

Vägbeskrivning

Ta väg 272 norrut från Sandviken. Efter ca 2,5 km, ta höger vid skylten Östanbyn. Efter ytterligare ca 5 km, ta vänster vid skylten Svartviks-stugan. Inlotsning kommer att ske via RV56 (R4). Detaljerad väg-beskrivning kan också fås av de undertecknade personerna.

Position: N 6041.049 / E1650.945

Mer information kommer i september-oktober numret av vår klubbtidning "Sändar-Amatören". Tidningen kan nås från filarkivet på vår hemsida: www.sk3gk.se

Alla hälsas välkomna
SM3RNN/Nils, SM3WEO/Michael, SM3EMJ/Mats

Radiomässa och SSA:s årsmöte i april 2014!

Boka redan nu upp helgen 4-5 april (fre-lör) för årets Ham-fest.

Det planeras för Ham-pub, Radiomässa, SSA Årsmöte, Årsmötesmiddag mm. Det blir ungefär samma upplägg som i år men det finns planer att utöka programmet något.

Mer information kommer löpande.

Varmt välkomna till Smé-staden och årets Ham-fest.
73 de SK5LW Eskilstuna Sändareamatörer

SKAFFA DIG ETT AMATÖRRADIOCERTIFIKAT !

NSRA startar en ny kurs för nya radioamatörer i höst. Det första kurstillfället blir lördagen den 7 september 2013.

För anmälan och mer information, besök vår hemsida www.sk7dd.se

VÄLKOMMEN

Kurs till hösten

Halmstads Sändare Amatörer HSA, tänker starta en kurs i amatörradiocertifikat till hösten.

Kursen omfattar 10 st kurstillfällen a' 2 timmar kvällar.
Kursen avslutas i december 2013.

Så om ni känner någon som är intresserad så tala om det för honom eller henne.

Anmälan till:
sm6yee@telia.com
eller via
www.sk6sp.se hemsida.

SM6YEE, Kjell Dahlberg
Ordförande HSA

D7 - höstmöte på Öland

SSA:s medlemmar i sjunde distriktet inbjudes härmed till höstmöte den 21 september 2013 med början kl. 1100 i IOGT-NTO-lokalen i Algutsrum.

Dagordning, program, vägvisning och övrig info kommer på D7-sidan och på www.sk7rn.se. Boka datumet!

Välkomna!
DL7 och Ölands Radioamatörer

Besök SI9AM

Bli gästoperatör på SI9AM och upplev amatörradio i en exotisk miljö intill den Thailandiska paviljongen i Utanede!

För frågor, ring SM3CVM, Lars
063-850 09 eller 070-343 06 27

Information finns på
www.si9am.se

Repeatar i Sverige – Förr, nu och i framtiden

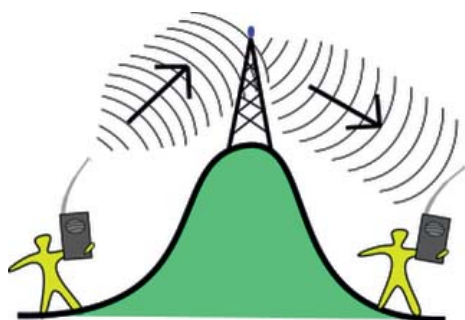
”Det var inte bättre förr – det var annorlunda förr.”

Av SM4OTI, Stefan Knutsson

IARU, region 1, rekommenderar sedan några år att dess medlemsländers amatörradioorganisationer att implementera subtonsystem för amatörradio-repeatar. I motion angående detta på SSA:s årsmöte 2012 konstaterade ordföranden att SSA inte har befogenhet att besluta om att en sådan ordningsregel skall gälla, men att föreningen kan uttala sitt stöd för att den tillämpas. Styrelsen rekommenderar införandet av den ordning motionärerna skisserat. Årsmötet beslöt enligt styrelsen yttrande.

Historik

På 70-talet introducerades 2 m-repeatar för att sedan följas av 70 cm-repeatar. I början var de flesta repeatar bärvägsaktiverade, det vill säga att så fort det kom en bärvåg på repeaterns infrekvens så startade repeater-sändaren. Bärvägssystemet ersattes ganska snart med en enhetlig 1750 Hz tonöppning. Detta system har varit i bruk alltsedan dess. Televerket som tillsynsmyndighet anmodade vid den tidsepoken *absolut prioritet* för mobil trafik vid repeater-användning.

Hur fungerar subtonmottagning i praktiken?

En subton är en lågfrekvent och lågmodulerad (0,5 kHz deviation) pilotton som sänds tillsammans med bärvågen vid sändning. Om du aktiverat subton-squelchen på din mottagare så kommer mottagarens squelch endast att öppna om sändarens och mottagarens subtoner är inställda på exakt samma subtonfrekvens.

Då subtonen är relativt lågt modulerad innebär det om radiosignalen in på mottagaren är brusig är det inte säkert att mottagaren kan detektera subtonen och därmed öppnar inte mottagarens squelch. Beroende på kvaliteten på subtonmottagaren kan skillnaden mellan traditionell- och subtonsquelch skilja 3 dB eller mer.

I en repeaters periferiområde där till exempel en handportabel eller fordonsmonterad radio nätt och jämnt når fram till repeater-mottagaren skulle detta kunna innebära att en fördubbling av uteffekten på sändaren behövs för att nå fram till en subtonstyrd repeater-mottagare jämfört med en repeater-mottagare med traditionell squelch.

Svenska subtonmodellen

Rekommenderat subtonsystem i Sverige är uppdelat distriktvis (SM0, SM1, SM2, SM3, SM4, SM5, SM6 & SM7) efter ett aningen haltande system. Sista siffran i subtonen överensstämmer med distriktets nummer, förutom i sjätte distriktet där sista siffran istället är åtta samt första distriktets sekundära subton slutar på siffran sex.

Den svenska subtonmodellen innehåller en primär och i de fall där flera repeatar förekommer på samma frekvens inom samma distrikt en eller flera sekundära subtoner.

Distrikt	Primär	Sekundär1	Sekundär2	Sekundär3
SM0	77.0	123.0	67.0	100.0
SM1	218.1	233.6		
SM2	107.2	146.2	162.2	186.2
SM3	127.3	141.3	250.3	
SM4	74.4	85.4	151.4	
SM5	82.5	91.5	103.5	203.5
SM6	114.8	118.8	94.8	131.8
SM7	79.7	156.7	210.7	225.7

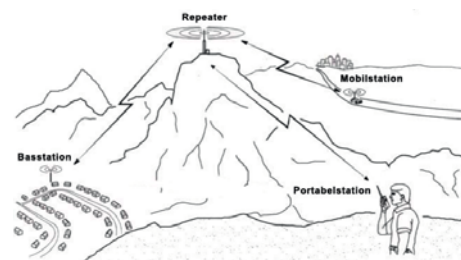
Källa www.ssa.se (frekvenser i Hz)

Interferensproblem

Subtonsystemet löser egentligen inte så mycket av de interferensproblem som finns mellan repeatar på *samma kanal* – Det vill säga, när man samtidigt med sin sändare två eller flera repeatar på samma kanal så gör man det oavsett om man sänder subton eller ej - med följd att precis som tidigare, innan det fanns subtoner, riskerar man att blockera den ”oönskade” repeaterns mottagare. Om man dessutom använder en basantenn som ger betydligt bättre räckvidd än en fordonsmonterad antenn, så går det inte att undvika att man kan nå flera repeatar långt borta på samma kanal, speciellt om man använder hög sändareffekt.

Omvänt gäller vid din mottagning om repeatern även *sänder* subton. Avsikten är då att man kan aktiverar sin egen radios subtonmottagare för att filtrera bort lokala störningar eller filtrera bort avlägsna repeatar på samma kanal som man inte är intresserad av att höra. Om man *aktiverat* sin radios subtonmottagare finns risken att man vid sändning kan störa andra mer avlägsna repeatar på samma kanal då man kanske inte är medveten om att de är aktiva och inom näbart avstånd. Detta gäller speciellt om man använder basantenn i kombination med hög sändareffekt.

Om syftet med repeater-systemet är att stationära stationer med basantenn ska kommunicera via repeatar utan att riskera att störa eller störas av andra repeatar på samma kanal borde upprepningsavståndet mellan repeatarerna på samma kanal utökas samt ytterligare och effektivare metoder att selektera repeatar införas.

Vad vill vi uppnå med repeatarerna i Sverige?

- Många repeatar med tätt upprepningsintervall på samma kanal = sannolikt interferensproblem mellan repeatarerna?
- Repeatar med stort geografiskt täckningsområde med möjlighet att kommunicera över stort område, prioriterat mobil trafik?
- Repeatar som endast fungerar bra för stationära stationer?
- Repeatar med litet och lokalt täckningsområde samt få användare?

Geografiska skillnader

Norr om Dalälven där topografin ser helt annorlunda ut än i södra halvan av Sverige och antalet radioamatörer per kvadratkilometer inte är jämförbart med storstadsregionerna skulle kanske ett mer öppet system med repeatar med större täckningsområden vara att föredra. Med subtonsystemet som nu är under uppbyggnad i Sverige finns risken att den som till exempel åker mobilt utanför sitt ordinarie hemmaområde, och kanske inte har full koll på vilka lokala primära och sekundära subtoner som gäller helt enkelt inte aktiverar de lokala repeatar som passeras, med följd att den redan låga repeateraktiviteten på landsbygden minskar ytterligare.

Summering

Man kan konstatera att förutsättningarna för repeater-trafiken i Sverige skiljer mellan glesbygden och tätbefolkade områden samt subtonstyrning långtifrån är någon hundra procentig lösningen på repeater-koordineringen i Sverige, utan snarare en ”workaround”. Sverige är långt och de geografiska skillnaderna gör att förutsättningarna för repeatar är av helt skilda slag beroende på var i Sverige man befinner sig. Att man kan höra flera repeatar på samma kanal om man använder basantenn, kanske man får acceptera. Är tanken med repeater-systemet

att man ska kunna köra DX via repeatar mellan stationära stationer med stora antenner är subtonstyrning kanske inte är den ultimata lösningen.

Detta systemskifte kommer troligtvis att under lång tid framöver bli en mix av 1750 Hz/subton/12,5 kHz/25 kHz repeatar i Sverige. Frågan är om det någonsin kommer att bli enhetligt igen, då allt bygger på rekommendationer och inte är reglerat i lag, eller att det finns någon tillsynsmyndighet som har mandat i frågan.

Jag lämnar frågan öppen, var och en får begrunda och tolka efter eget tycke, men kom ihåg:

Det var inte bättre förr – det var
annorlunda förr.

73 och väl mött på banden, Stefan

Epilog

Följande gällde för radiotrafik via repeater på 70- och 80-talet då Televerket bestämde. Detta skulle kunna vara ett bra utgångsläge även på 2010-talet. Det beror helt på vad vi vill uppnå med repeater-systemet i Sverige, en fråga som kommit helt i skymundan.

"Anläggningen får endast användas som relästation i samband med sådan amatörradiotrafik där behov av större räckvidd föreligger och med absolut prioritet för mobil trafik".

I dokumentet:

"Riktlinjer för amatörradiotrafik via relästation på frekvenser över 30 MHz, utarbetade av Föreningen Sveriges Sändaramatörer (SSA)" utläses bl.a. följande:

Trafikprioritering:

"För att i första hand tillgodose behovet av mobil relätrafik måste trafikprioriteringen tillämpas. Hänsyn måste ovillkorligen tas till följande prioriteringsföljd och med absolut prioritet för mobil trafik:"

1. Mobil – mobil trafik
2. Mobil – fast trafik
3. Fast – fast trafik

Dokumentet daterat 1977 samt reviderat 1983. Ingen senare utgåva känd.

Stor prylmarknad i Handen

Stor prylmarknad i Handen
20 km söder om Stockholm.

Lördagen den 28 september kl 10.00 – ca kl 14.00

Vi håller som vanligt till i skolan Fredrik.

Passa på och fynda bland såväl privata
säljare som hos ett antal amatörradiofirmor.

Du som vill sälja, kontakta SM0FDO Lasse i god tid
för att förvissa dej om plats.

prylmarknad@sk0qo.se
08-500 102 60

Mera info kommer i nästa QTC och på www.sk0qo.se
Välkomna till en intressant dag!

Södertörns Radioamatörer – SK0QO

Söd Ra

SK70A – öppet hus

SK70A håller öppet hus **söndagen den 6 oktober**
från klockan 14.00 i klubblokalen i Skurup.

Det finns plats för bakluckeloppis och det blir
grillning med tillbehör.

Håll utkik efter mer information på
www.sk70a.com samt vår Facebook sida.

Adressen är Spårgatan i Skurup, karta finns på hemsidan.

Välkomna
SM7OVK, Jens

Insändare – granskning av styrelsen

Vi undertecknade författare har begärt att revisorerna ska granska arbetet i Samverkansgruppen för provfrågor, då vi anser att styrelsen har brutit mot föreningens stadgar och informationspolicy. I mötesprotokoll och mail mellan PTS och SSA har vi funnit att SSA har försatt en möjlighet att påverka innehållet i den framtida provfrågebanken, samt skadat förhållandet till PTS. Viktig information om Samverkansgruppen har undanhållits medlemmarna, och den information som getts har varit vilseledande.

Efter ändringen av Lagen om Elektronisk Kommunikation (LEK) den 1/7 2011 fick PTS utpekad ansvar för certifiering av radioamatörer, och valde att delegera ansvaret till tre föreningar: SSA, ESR och FRO. Som villkor angavs att föreningarna tillsammans skulle ta fram och förvalta en gemensam provfrågebank.

I förarbetena till ändringen av LEK angavs som skäl till ändringen att kunskapskravet för att erhålla amatörradiocertifikat var oreglerat. PTS bestämde 2011 att kravet ska vara i enlighet med CEPT T/R 61-02. SSA hävdar att den nuvarande provfrågebanken uppfyller kravet och hänvisar till den enkät som PTS förmedlade till CEPT 2007. Beskedet från PTS är att dels är CEPT-enkäten inte något mellanstatligt bindande dokument, dels saknar det relevans eftersom provfrågebanken inte bedöms uppfylla kravet idag, och PTS har i vart fall beslutat med stöd i LEK att en ny provfrågebank skall tas fram.

I stället för att tillvarata den möjlighet som PTS erbjöd har SSA obstruerat arbetet med hänvisning till olika teknikaliteter. PTS har under de gångna arton månaderna försökt få med SSA i samarbetet, men tvingades den 13 juni stoppa arbetet eftersom tidplanen spruckit [1]. PTS kommer på egen hand utvärdera det material som ESR har bidragit med, för att därefter ta fram skarpa provfrågor. Möjligheten för SSA att få delta i det fortsatta arbetet bygger på att man inrättar sig i den beslutade arbetsordningen.

Den 29 juni gjordes den första anmälan till revisorerna [2]. Efter hård kritik i en diskussionstråd på medlemsforumet beslöt styrelsen att Vice Ordförande fortsättningsvis skall representera SSA i Samverkansgruppen, men fortsatte samtidigt att driva den gamla linjen på medlemsforumet och i ett uttalande på SSA.SE. Det senare fick PTS att reagera med ett mail där man beklagade att SSA har motarbetat arbetet, och klagade vad som krävs för att få delta i fortsättningen [3].

En andra anmälan till revisorerna gjordes efter att det sista mailet från PTS blev känt [4]. Sedan dess har diskussionerna fortsatt på medlemsforumet och HAM.SE, och krav har rests på att ett extra årsmöte skall hållas. Vice Ordförande har meddelat att han avser samarbeta med PTS och övriga föreningar i Samverkansgruppen, medan Ordförande har fortsatt framföra argument som PTS redan har avvisat.

Styrelsen verkar inte enig om att hörsamma PTS krav och många frågor från medlemmar på medlemsforumet står obesvarade. Vid tiden för skrivandet av denna artikel är det oklart hur revisorerna kommer behandla ärendet.

Lars SA0BJL och Lars SM3KYH

[1] Mailkonversation PTS och SSA: www.mercurit.se/qtc/ref_1.txt

[2] Mail till revisorerna: www.mercurit.se/qtc/ref_2.txt

[3] Mail från PTS: www.mercurit.se/qtc/ref_3.txt

[4] Mail till revisorerna: www.mercurit.se/qtc/ref_4.txt

Ovan angivna referenser är ej granskade av QTC-redaktionen. Innehållets korrekthet med avseende på fullständighet garanteras av insändarna. /Redax

Genmäle – granskning av styrelsen

Den provfrågegrupp som PTS har tillsatt har till uppgift att ta fram en gemensam provfrågebank.

Vid första mötet angav PTS representant att ”vi behöver inte uppfinna hjulet, SSA har en provfrågebank.”

SSA erbjöd FRO och ESR att använda SSA:s provfrågor. Dessa provfrågor är framtagna utifrån de krav som PTS ställde upp när SSA gavs uppdraget att anordna certifikatsprov. Under åren har det tillkommit en del frågor efter ändringar i CEPT:s rekommendation och ändringar i PTS föreskrifter. Dessa ändringar har redovisats för PTS och godkänts av PTS.

FRO har valt att använda SSA:s frågor. PTS har anmält till CEPT att PTS infört prov motsvarande de krav som gäller för HAREC certifikat.

I november 2007 skrev PTS till CEPT och redovisade att de svenska proven motsvarar CEPT:s krav.

SSA har deltagit i de få möten som PTS kallat till. Med undantag för ett möte där SA5BJM Johan inte kunde delta p.g.a. arbete och SM0DZB Tore genomgick en akut ögonoperation den dagen. Vi anmälde förhinder i god tid.

I mitten av januari 2013 översände SSA 20 exempelfrågor till PTS med sidhänvisning till CEPT T/R 61 02 annex 6 d.v.s. den ämnesförteckning som finns i CEPT:s rekommendation.

I er artikel påstås att SSA har obstruerat arbetet i arbetsgruppen. Detta är ett felaktigt påstående. SSA har sänt in provfrågor till PTS. Däremot har vi inte sänt provfrågorna till det privata Google drive konto som ESR har öppnat. Myndigheten PTS hade begärt att vi skulle sända in provfrågor och då valde vi att i sedvanlig ordning sända in dem till PTS. Det är den vanliga ordningen som gäller för offentliga myndigheter.

Inför det planerade mötet i april hade vi tagit fram ett stort antal nya teknikfrågor som vi avsåg att överlämna vid mötet och kommentera dessa direkt under mötet. Mötet ställdes in av PTS. SSA hade anmält deltagande.

I april beslöt SSA:s styrelse att vi skulle hemställa om ett direkt möte med PTS i syfte att finna fram till gemensam syn på det fortsatta arbetet i arbetsgruppen. Mötet genomfördes den 8 maj. Vi tog upp följande frågor:

1. Vi önskade att PTS skulle klargöra att det inte skulle bli någon nedklassning av de som avlagt prov under den tid som SSA förrättat prov. Detta med anledning av ESR:s skrivelse till PTS med krav om ändring av licensklasserna och nedklassning av de som avlagt prov för SSA:s provförrättare.
2. Vi önskade få ett klarläggande om vilka förkunskapskrav PTS ansåg ska gälla inför de nya proven.
3. Vi redovisade att om PTS önskade att det skulle tas fram fler provfrågor var SSA beredda att göra detta.

Vi avvaktade att sända in de nya teknikfrågorna tills vi skulle få mötesanteckningarna. Detta i syfte att på ett korrekt sätt följa PTS besked. Mötesanteckningarna fick vi ta del av i slutet av juni 2013.

Vi utgick ifrån att de frågor som vi sänt in till PTS skulle ingå i det arbetet detta med hänsyn till att de frågorna var insända i januari 2013. I mitten av juni fick vi besked om att PTS skulle ta över jobbet med de s.k. typfrågorna men bara de typfrågor som den 1 juni legat på det privata Google Drive kontot. Därefter skickade SSA in ca 50 typfrågor den officiella vägen till PTS. Dessa frågor har ännu inte beaktats av PTS.

PTS avser att informera om det fortsatta arbetet efter semesterperioden. Under tiden vilar provfrågegruppen.

Vi utgår ifrån att SSA:s frågor kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med så kallade skarpa frågor.

Tore SM0DZB har begärt hos styrelsen att han lämnar uppdraget i provfrågegruppen. Styrelsen har utsett Anders SM6CNN att representera SSA i det fortsatta arbetet med provfrågorna.

SSA:s styrelse anser det självklart att det är olyckligt att arbetet i gruppen inte fungerat på avsett sätt. Därför har också styrelsen via direkt

möte med PTS försökt att lösa upp de problem som uppkommit under resans gång.

Anders SM6CNN har vårt fulla mandat att finna fram till bra och rimliga frågor även i framtiden.

Det är vår förhoppning att de typfrågor som vi bidragit med kan utgöra en bra delmängd när så kallade skarpa frågor skall tas fram.

Styrelsen i SSA

Föreningen Sveriges Sändareamatörer Protokoll från styrelsemötet 24 juni 2013

Närvarande:

SM0DZB Tore Andersson, ordförande

SM6CNN Anders Larsson, vice ordförande

SM3WMU Tomas Vikman, ledamot

SM6HNS Dick Stenholm, ledamot

SM5AOG Lennart Pålryd, kassaförvaltare

Adjungerad: SM5HJZ Jonas Ytterman, kanslichef

Mötet genomfördes som telefonmöte.

§1 Mötets öppnande

Ordförande förklarade mötet öppnat.

§2 Kallelsen till mötet

Mötet befanns vara sammankallat enligt stadgarna.

§3 Val av sekreterare och justerare till protokollet

Lennart Pålryd utsågs att föra protokollet och Dick Stenholm utsågs att jämte ordförande justera protokollet.

§4 Dagordning

En ärendelista sammanställdes och fastställdes att gälla som dagordning för mötet.

§5 Protokoll från styrelsemötet 13 juni

Protokollet är justerat och läggs till handlingarna.

§6 Avtal om produktion av ny webb-sida ssa.se

Styrelsen beslöt att anta en offert från LG IT AB som avser produktion av en ny webb-plattform. Arbetet kommer att utföras i två etapper under sommaren och beräknas vara klart i slutet av augusti. Därefter följer en del eget arbete med överföring och bearbetning av information från den gamla sidan. Den valda offerten ligger kostnadsmässigt bäst till jämfört med andra erbjudanden och produktionstiden bedöms som rimlig. Den totala kostnaden uppgår till 32200 kr. Jonas Ytterman sköter kontakten med LG IT AB under uppbyggnadsskedet.

§7 PTS och provfrågegruppen

PTS uppger att man av tidsskäl inte kan leverera minnesanteckningar från mötet 8 maj. PTS har meddelat att man kommer att färdigställa arbetet med typfrågor med hjälp av en egen expert.

§8 Hamradiomässan i Friedrichshafen

SA5BJM Johan Mattsson och SM6YIY Ralf Sauter bemannar SSA:s monter vid årets mäsia i Friedrichshafen. SSA:s ungdomsverksamhet kommer att redovisas och besöksstationen S19AM kommer att få en framskjuten presentation. I samband med mässan anordnar IARU möten för olika working-groups och andra sammankomster där företrädare för SSA kommer att delta. Genom välvilligt erbjudande från Ralf, boende i södra Tyskland, behöver en del av SSA:s materiel inte transporteras tillbaka till Sveriges utan kan lagras för användning vid kommande mässor.

§9 Skrivelse från medlem

En medlem har den senaste tiden via intensiv mejlväxling uttryckt stark oro för upphandlingen av ny webb-plattform. Han kommer att få ta del av alla berörda dokument sedan styrelsen nu avgjort upphandlingen.

§10 Distriktsledarfrågor

En diskussion om arrangemangen och värdet av distriktsmöten har förevarit inom några distrikt. Till grund har legat ett par inställda möten och något möte med liten anslutning. Diskussionen har föranlett några distriktsledare och sektionsledare att komma med förslag till hur man skulle kunna utveckla utformningen av sammankomsterna. Styrelsen beslöt kalla distriktsledare och sektionsledare till ett telefonmöte 2 september för diskussion och idéspridning.

§11 Sektionsledarfrågor

Inga specifika sektionsledarfrågor hade inkommit men SM0JZT Tilman Thulesius, sektionsledare Radioteknik, hade lämnat en fyllig rapport med idéer kring utformning av distriktsmöten och den behandlades under punkt 10 på dagordningen.

§12 IARU HF Contest

Tomas Vikman informerade om svårigheter att få ihop ett team till SK9HQ i årets IARU HF Contest. Han kommer att ta ytterligare kontakter i försöken att få flera stationsplatser och operatörer.

§13 Datum för nästa styrelsemöte

Nästa möte äger rum 12 augusti och genomförs som telefonmöte.

§14 Sammanträdet avslutas

Ordförande förklarade sammanträdet avslutat.

Vid protokollet: Lennart Pålryd

Justeras: Tore Andersson, Dick Stenholm

Besök SK0TM

SSA:s besöksstation på
Tekniska Museet i Stockholm.

Öppettider

Onsdag 17.00 – 20.00

Lördag 11.00 – 17.00

Söndag 11.00 – 17.00

web.comhem.se/sk0tm/

SA6AZG, Bernd Wendpaap

Bernd Wendpaap SA6AZG har avlidit i sitt hem i Bangkok tidigare i år. Han hade även Thailändsk signal HS0ZIK.

Bernd och jag har känt varandra sen 1956, och haft kontakter då och då. Han var senast i Sverige sommaren 2003 då vi sammanträffade i Mariestad. Han sörjs närmast av sin fru Par, mamma Hildegard, och syskonen Martin och Ina.

SM6XWB, Bengt Ekman

SM4-7200, Alf Kindfors

Alf en av föreningens SK4DE, nuvarande SA4DE aktivaste medlemmar har lämnat oss. Har ägnade sig åt DX-ing och hade QSL från mer än tusen katalogiserade amatörer och DX-peditioner. Alf var en mycket fin kompis som skötte om vår klubblokal i Degerfors innan benbrott hindrade honom. Våra medlemmar saknar honom,

För SA4DE, SM4LLP Lennart

SM7ARC, Mats Renman

Mats Renman, SM7ARC, från Limhamn i Malmö avled i början av sommaren.

Mats var under många år anställd hos oss inom radioverksamheten i Televerket Radio där han hade ansvar för våra totalförsvarsinsatser.

Förutom sin segelbåt, en Hallberg Rassy var amatörradio ett stort intresse. Han var en av krafterna bakom bildandet av vår klubbstation, SK7BY. Mats var vig och deltog i uppsättningen av en del spektakulära antenner. Vi hade ju tillgång till höga master!

Vi arbetskamrater är bestörta över Mats plötsliga bortgång men kommer att minnas honom som den energiske, ambitiöse och trevlige kille han var.

För arbetskamraterna

*Lennart Michaelsson, SM7BIC
f.d. Radiodirektör*

SA6AZG	Bernd Wendpaap	Västra Frölunda
SM3KMM	Börje Wiklund	De haan
SM4-7200	Alf Kindfors	Degerfors
SM4RKW	Nils Rosenberg	Forshaga
SM6EZB	Herman Bolt	Hova
SM7ARC	Mats Renman	Limhamn
SM7OGD	Håkan Eliasson	Jönköping
SM7WPM	Leif Bohlin	Hörby

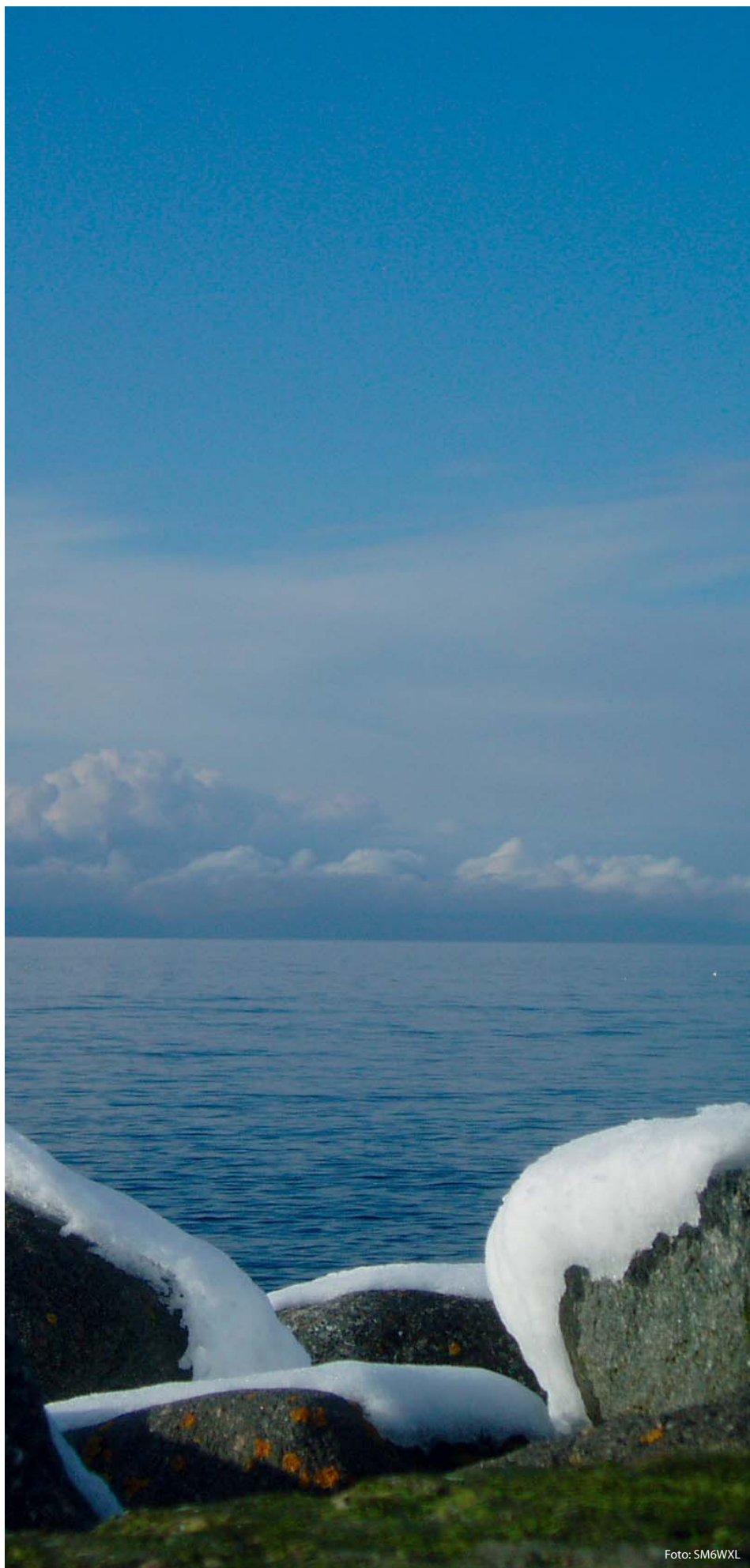
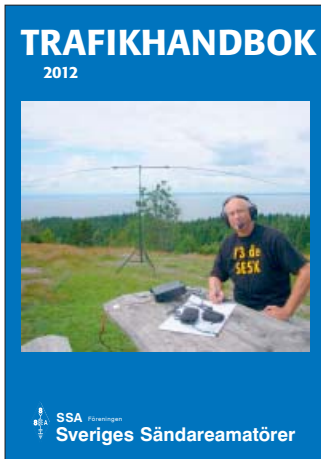

Foto: SM6WXL

Värva en sändareamatör!

Ge bort en Trafikhandbok i present till någon som du tror kan bli en sändareamatör.

Pris: 160 kronor inkl porto och moms.
Kan beställas per e-post hamshop@ssa.se
eller ring 08 – 585 702 73.

Ham-annonser är gratis för medlemmar, dock högst 200 tecken. *Däröver:* Grundpris 40 kr och tillägg 5 kr för varje påbörjad grupp om 40 tecken. *Affärsmässig annonsering samt för icke medlemmar:* Grundpris 100 kr för 200 tecken. Text och betalning i förskott – skall finnas SSA tillhanda enligt tabellen på s. 50

PG 5 22 77 – 1 eller BG 370 – 1075.
Ham-annonser skickas till QTC-redaktionen och gärna som e-post:
Jonas Ytterman
qtc@ssa.se
eller
Föreningen Sveriges Sändareamatörer
Box 45, 191 21 Sollentuna
Tel 08 – 585 702 76 (vardagar 9-12)

Säljes

3-meters parabolantenn fast monterad på släpvagn, 1000 kronor.

SM5AGM, Folke

08-54027638

Säljes

Transceiver SWAN 400, sep.nättagg.och VFO. Antennavstämning VC300DLP.

Lite körd, fungerar perfekt. Hämtpris 1500:- utanför Nynäshamn.

SM5AJN, Rolf

08-52016363.

Säljes

Heathkit slusteg, SB-220

Pris: 5000:-

SM5BFJ, Leif

070-3235665

Säljes

"Stadig" ANTENNMAST, (galvat stålrör f d lyktstolpe) med nedvikbar överdel för enkel service, med monterad Alliace-rotor. På ROT, för egen avhämtning , överlåtes för 500:- kr

SM5DAD, Kaj

0220-33489

Säljes

Slutsteg Amp Supply LK500-ZC, "two-holer" HF-steg som går på alla band 160m - 10m inkl alla WARC-band. Slutrör 2st 3-500ZG. Uteffekt drygt 1000 Watt. Vikt drygt 20 kilo, varför enbart för avhämtning.

Slutsteget finns i: Vassunda, Knivsta

Pris: 8000:- SEK

SM5DJZ, Jan Hallenberg

sm5djz@bredband.net

0709-693762, 018-381399

Skänkes

Operators manual för Argonaut II, Model 535, Delta II, Model 536, år 1991, c:a 40 sidor

RCA Transmitting Tubes, 1956, 250 sidor

RCA Receiving Tube Manual, 1963, 500 sidor

Mullard Radio Valve Manual, 1958, 311 sidor

Mullard Ciccuits for Audio Amplifiers, 1959, 130 sidor

Servicemanual för Philips bilradio Biletta 22RN311, 1971, 16 sidor

GEM Quad Antenna, anvisning för hopsättning, 1998, 10 sidor

Hämtas i Vällingby hos Sven, SM5RV

sven@aldrin.se

08-389506

Ny anropssignal och medlem

SA0CHR	Henrik Ståhl	Seglarvägen 8	181 62 Lidingö
SA2CHA	Johnny Lundberg	Storgranliden 41	946 99 Rognäs
SA5CGY	Håkan Andersson	Värna Bergshöjden	585 95 Linköping
SM0-8241	Morgan Söderberg	Vällingbyvägen 170	162 63 Vällingby

Ny medlem

DF4XG	Wolfgang Goebel	Uhlenberg 4A	21244 Buchholz
SA3CEW	Anders Olofsson	Lejdarvägen 16	865 32 Alnö

Ny anropssignal

SA0CGU	Ulf Elf	Sågverksgatan 85	122 41 Enskede
SA0CHC	Robert Apanowicz	c/o Carl Nils Fahlander Friskisportarvägen 2, Lgh 1102	181 29 Lidingö

Återinträde

SM0NFA	Stig Grennstam	Gubbkärsv 29 uppg L	168 40 Bromma
SM3SGP	Gunnar Widell	Eriksbergs Torg 6 A	191 41 Sollentuna
SM5XHS	Bosko Vojnovic	Ekholsvägen 104	589 25 Linköping
SM6TEB	Owe Lövgren	Havstenavägen 16C	541 43 Skövde
SM7DKY	Lennart Månsson	Riddaregatan 33	290 34 Fjälkinge

Material till QTC-redaktionen

Skicka gärna underlag per e-post. I stort sett hanterar redaktionen alla filformat. Material i PowerPoint eller liknande program undanbedes. Om möjligt, komplettera underlaget med en Acrobat-fil på det du skrivit.

Digitala bilder levereras som separata filer och vara i originalutförande, direkt från digitalkameran eller scannern. Gör ingen bearbetning av bilderna.

För att få bästa kvalitet i tryck, använd kamerans högsta upplösning. Om du vill använda RAW-formatet, kontakta mig innan du skickar bilderna. Omslagsbilder måste vara av extra god kvalitet och i stående format med förhållandet bredd 2 och höjd 3, till exempel 2000x3000 pixel.

I den händelse att du enbart har papperskopior eller diabilder, går det bra att skicka dem till mig, så scannar jag in dem. Önskas dessa bilder i retur anger du det i följebrevet.

Enklast för mig är att få underlaget per e-post. Bifogade filer upp till 15 MB går bra. Har du flera stora filer, skicka dem styckvis. Redaktionen brevlåda töms var annan minut. Det går även bra att skicka en CD, DVD, diskett.

I möjligaste mån skickar jag en granskningskopia på inkomna bidrag. Kopian skickas som Acrobat-fil och per e-post. Pappersutgåvor kan erhållas efter särskild överenskommelse.

QTC-redaktionen

Jonas Ytterman

qtc@ssa.se

eller

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Box 45, 191 21 Sollentuna

Tel 08 – 585 702 76 (vardagar 9-12)

Så här glad är SM5DJZ, Janne över sin vimpel för "Sea Of Peace award" som kom i dagarna. Månne att det även går att skönja en viss stolthet i blicken. På sidan 6 i detta nummer kan du läsa mer om "Sea Of Peace".
/Redax

Leverans av provfrågor

För allas bästa; leverans av provfrågor är prioriterat arbete på kansliet. Provfrågorna ligger dock inte på hyllan och väntar utan skall tillverkas, packas, journalföras och skickas. Detta arbete tar inte "ett par minuter", varför vi uppskattar en smula framförhållning. Vänligast räkna med en veckas leveranstid, var ute i god tid.

Kansliet genom SM5HJZ, Jonas

QTC Amatörradio 2013 – tidplan

Nr	Manusstopp	Platsreservation ¹	Hamannonser	Kanslinytt	Annonser ²	Hos läsare
10	2013-09-04	2013-09-04	2013-09-18	2013-09-19	2013-09-18	2013-10-01
11	2013-10-07	2013-10-07	2013-10-21	2013-10-22	2013-10-21	2013-11-01
12	2013-11-05	2013-11-05	2013-11-19	2013-11-20	2013-11-19	2013-12-02
1, 2014	2013-12-02	2013-12-02	2013-12-16	2013-12-17	2013-12-16	2014-01-02

1/ Kommersiella annonser

2/ Kommersiella annonser, fullt färdigt underlag (Acrobat-fil).

Adressändring,
utebliven eller skadad tidning
meddelas SSA:s kansli.

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Plusgiro: 5 22 77 - 1

Bankgiro: 370 - 1075

 web-plats: www.ssa.se

Kansliet i Sollentuna

 Postadress Box 45 Expeditionstid Tisdag – torsdag 9.00 – 12.00
 191 21 Sollentuna Måndag & fredag, ingen expeditionstid.

 Besöksadress Turebergs Allé 2 Telefontid Måndag – fredag 9.00 – 12.00
 Sollentuna

Medlemsärenden, provfrågor, ekonomi, utebliven QTC m. m. handläggs av Therése Tapper

 Telefon 08 – 585 702 73 e-post therese@ssa.se

Fax 08 – 585 702 74

Adressändringar, HamShop, ssa.se, tekniska frågor m. m. handläggs av SM5HJZ, Jonas Ytterman

 Telefon 08 – 585 702 76 e-post hq@ssa.se

Fax 08 – 585 702 74

Arkiv och lager i Karlsborg

 Postadress Box 173 Kansliet i Karlsborg hanterar föreningens arkiv och lager
 546 22 Karlsborg för böcker utgivna av SSA. Administrationen av special-

 Besöksadress Stenbecks Väg 2 signaler handhas från Karlsborg genom e-postadressen
 Karlsborg signal@ssa.se

Telefon 0505 – 131 00

 Arkivarie SM6JSM, Eric Lund e-post sm6jssm@ssa.se

Styrelse

Ordförande

 SM0DZB, Tore Andersson
 Kungstensgatan 28 C, 3tr, 113 57 Stockholm
 0706 – 26 80 73, sm0dzb@ssa.se

Vice ordförande

 SM6CNN, Anders Larsson
 Nabbagatan 40, 504 94 Borås
 033 – 25 70 07, sm6cnn@ssa.se

Kassaförvaltare

 SM5AOG, Lennart Pålryd
 Hornsgatan 108, 117 26 Stockholm
 08 – 668 38 40, sm5aog@ssa.se

Ledamot

 SM3WMU, Tomas Vikman
 Tjärnvägen 16, 893 30 Bjästa
 0660 – 22 12 10, sm3wmu@ssa.se

Ledamot

 SM6HNS, Dick Stenholm
 Lilla Häggsjöryr, 461 99 Upphärad
 0520-441460, sm6hns@ssa.se

HQ-nätet

HQ-nätet körs normalt första och tredje lördagen varje månad
 klockan 09.00 svensk tid på 3705 kHz ± QRM.
 73 de Tore SM0DZB

Eftertryck med angivande av källan är endast tillåtet om upphovsmannen ger sådan rättighet. För ej beställt material insänt till redaktionen, medredaktörer eller SSA ansvaras ej. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material. Om insänt material önskas åter, skall detta tydligt anges.

Medarbetare som sänder material till redaktionen och som hämtar text och bild från annan källa, t ex. en web-plats, skall ha inhämtat tillstånd från upphovsmannen där det tydligt framgår att materialet får utnyttjas för publicering i QTC, föreningens web-plats och i SSA-bulletinen. För eventuella felaktigheter i tidskriften ansvaras ej. Arvode utgår ej.

QSL-information

Utgående QSL (utanför Sverige)

 SM5DJZ, Jan Hallenberg
 Edeby Andersberg 30
 741 91 Knivsta

Utgående QSL (inom Sverige)

 SSA Kansli
 Box 45
 191 21 Sollentuna

Inkommande kort

Från SSA QSL-byrå distribueras QSL-kort till dig via QSL-distriktschefen (QSL-DC) för respektive distrikt, till QSL-ombud för din ort. Närmare uppgift om QSL-ombudet för din ort kan fås av respektive QSL-DC:

 DC0 SM5CCT, Bengt Eriksson
 DC1 SM1TDE, Eric Wennström
 DC2 SM2GCQ, Bert Larsson
 DC3 SM3NXS, Sten Holmgren

 DC4 SM4DQE, Lars Dahlgren
 DC5 SM5CAK, Lars-Erik Bohm
 DC6 SM6EAT, Roland Johansson
 DC7 SM7HPK, Uno Sjöstedt

Medlemsavgifter			
Inom Sverige		Utanför Sverige ¹	
Till och med det kalenderår man fyller 25 år, 170 kr	170 kr	Europa ekonomi	670 kr
Från och med det år man fyller 26 år, 440 kr	440 kr	Europa 1:a klass	720 kr
Familjemedlemsavgift	270 kr	Utanför Europa ekonomi	810 kr
Ständig medlem till och med det kalenderår man fyller 64 år	5 280 kr	Utanför Europa 1:a klass	850 kr
Ständig medlem från och med det kalenderår man fyller 65 år	3 520 kr		
Prenumeration och lösnummer			
Prenumeration helår inom Sverige	440 kr	Lösnummer inklusive porto inom Sverige	45 kr

¹ Reservation för prisändring.

Vilka var/är de äldsta amatörerna?

Av SM6JSM, Eric Lund

Ibland träffar man på eller läser om aktiva amatörer som passerat 90-årsstrecket. Vi hoppas väl alla kunna vara aktiva så länge som möjligt, men inte många av oss tror sig få uppleva 100-årsdagen med ett QSO på 80-metersbandet. Det har dock funnits radioamatörer som varit aktiva mycket länge.

Den äldste radioamatören tros ha varit Anzac Henry Benjamin Angel, kallad Harry, som avled den 16 augusti 1998, fyra månader innan hans 107-årsdag. Han slutade emellertid som aktiv när han var 100 år gammal. Harry föddes 1891 i England, men hamnade i Australien via Kalifornien 1912. Han kämpade som australisk soldat i mellanöstern under första världskriget. När han var 44 år, 1935, skrev han upp för amatör-radiolicens och hann trots denna relativt sena ålder vara aktiv under 63 år. Han fick passande nog signalen VK4HA, Harry Angel.

Vem var då den äldste aktive radioamatören? Det anses W5BQU, Byrl Hunt 'Tex' Burdick Sr ha varit. Enligt källor på Internet tog han sin licens på hösten 1930 och var därefter så gott som dagligen i luften ända till sin död 2004, 103 år gammal. Tex föddes år 1900 i San Angelo, Texas, utbildade sig på University of Minnesota, men återvände till Texas i slutet av 20-talet. Där startade han ett företag i vindkraft- och vattenförsörjningsbranschen, och företaget finns fortfarande kvar i familjen Burdicks ägo i El Paso, Texas. I den äldsta amerikanska callboken vi har i arkivet, tryckt 1946, står han med som B. Burdick, 2520 Louisville, El Paso, Texas.

Whisky Five Big Quick & Ugly, som han kallade sig på banden, hade ett QSO med Tor, SM0DGW, på våren 2003, ett år innan W5BQU avled. Hans XYL har skrivit ut kortet som postades direkt till Järfälla. SSA:s arkiv tackar Tor för bidraget som får en prominent plats i QSL-samlingen!

Båda dessa herrar, VK4HA och W5BQU, omnämns i "Encyclopedia of Ham Radio", som recenserar på annan plats i detta nummer av QTC.

Om någon har kännedom om andra 100+ amatörer skulle det vara intressant att få ta del av den informationen!

Eric SM6JSM / SSA arkivarie

En solskenshistoria

SM4IED har skickat in detta bidrag till QTC-redaktionen och det återges med smärre justeringar av texten. /Redax

Hej Jonas,

jag vill berätta en liten "solskenshistoria" och hur man i USA verkligen tar hand om sina kunder. Kan detta vara något att publicera i QTC? Ja, jag tycker det, för att här ser man verkligen ett exempel på "good" ham spirit".

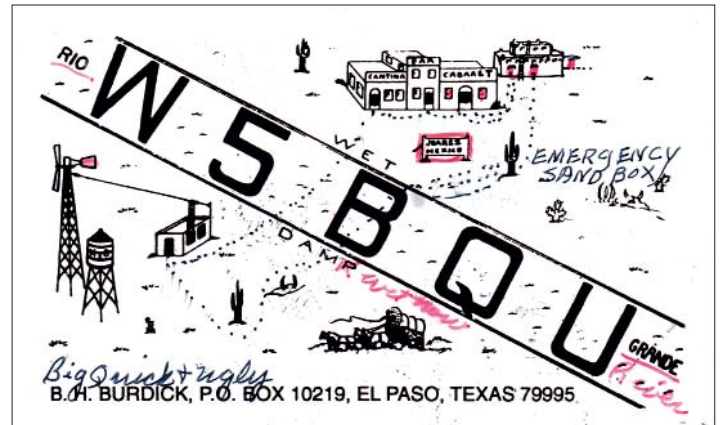
Anno 2007 importerade jag, privat, en antenn från Fluidmotion Inc. det vill säga SteppIR i USA. Antennen var en så kallad MonstIR. I vint-ras "pajade" en av motorerna. Jag E-mailade och beställde en ny.

Jag fick då ett svar: "Om du byter en motor, så kan det vara värt att du byter alla fyra motorerna på en gång". Underförstått: Första generationens motorer är så dåliga, att dom kommer att gå sönder.

Fluidmotion Inc. Har satt upp ett ersättningsprogram. Du deponerar en summa (i detta fall \$ 1700), så skickar dom dig nya motorer. Sedan får du pengar tillbaka (\$ 950) när dom fått tillbaka dina gamla motorer.

Mina nya motorer kom efter bara en vecka, levererade från UPS. Allt väl. Nu skulle jag skicka tillbaka de gamla motorerna och kontaktade UPS. Jo det skulle kosta \$ 680 (4.500:-) eftersom jag inte var reguljär kund hos UPS.

Mike/K7IR, ägare till Fluidmotion Inc, skrev då följande till mig:

Med anledning av notisen i senaste QTC (nr 7/8) om en 90-årig amatör kan jag meddela att vi i Linköping har två äldre, dels SM5XE Olof Lord som är 97, dels SM5AAT Nils Åkerblad, 94. Båda är aktiva, Nils varje morgon i en ring på 80 m (när störnivån/bruset i hans QTH är under S9).

73/SM5BKN Jan Peterzén

Hi Matt,

We checked with our carrier and we can get the shipping done for \$579. While this is an improvement it is still very unreasonable in my opinion. Why not cut the shipping companies out, who are getting most of the money, and do this; I will refund you \$372 (the maximum amount you can get back shipping them to me) and you keep all of the EHU's for spares and make the 6 element MonstIR! It just isn't right having the shippers make all of the money.

What do you think?

Regards Mike K7IR

EHU = Electric Housing Unit = Motor

Jag blev alldeles "ställd". Behöver jag skriva att jag tackade ja? Jag fick alltså behålla de gamla motorerna och de satte ändå pengar tillbaka på mitt konto. Det är ett utmärkt exempel "ham spirit" tycker jag!!

Jag hoppas du skriver om detta i QTC. Reklam eller ej, tycker jag detta var så juste behandlat från Mike/K7IR, att det förtjänar att tas upp.

Med vänliga hälsningar

Mats/SM4IED

Nyheter från Yaesu!

FT1DE C4FM FDMA 144/430 MHz Handportabel digital transceiver

FT1DE Digital Portable Transceiver är den första duo-band digital/analog transceiver utvecklad med avancerad C4FM FDMA digital teknologi för amatörradio, med massor av unika funktioner i digital kommunikation.

En ny era av digitala kommunikationer inom amatörradio har börjat med den nya Yaesu FT1DE.

- Vädertät (IPX5)
- AF duo-monitor
- Large Dot Matrix LCD
- Inbyggd GPS-antenn
- GPS loggningsfunktion
- Vibrerande larmfunktion
- Intern AM ferritantenn
- Wideband Receiver

Finns även i svart.

YAESU
The radio

Försäljning
pågår
förfullt!

Dannex HF-Equipment

Eggby Sjögård
532 92 Axvall
Tel 076-136 73 05
info@dannex.se
www.dannex.se

DX Supply AB

Vikingavägen 21a
191 33 Sollentuna
Tel 08-440 39 39
www.dxsupply.com
info@dxsupply.com

Elektrokit Sweden AB

Västkustvägen 7
211 24 Malmö
Tel 040-29 87 60
Fax 040-29 87 61
info@elektrokit.se
www.elektrokit.se

Limmared Radio & Data AB

Besöksadress: Torget Limmared
Postadress: Dammgatan 1
514 40 Limmared
manuel@limmared.nu
www.limmared.nu
0325-66 06 60
0738-47 46 85

KUHNE electronic GmbH

Scheibenacker 3
951 80 Berg
Germany
Tel +49 (0) 9293-80 09 39
www.db6nt.de

LSG Communication AB

Sam Gunnarsson, SM3PZG
Tel/Fax 0660-29 35 40
Mobil 070-575 79 16
info@lsg.se
www.lsg.se

Mobinet Communication AB

Blockgatan 10
653 41 Karlstad
Tel 054-13 04 00
Fax 054-18 61 40
info@mobinet.se, sales@mobinet.se
www.mobinet.se

Remoterig

Microbit 2.0 AB
Nystaden 1
952 61 Kalix
www.remoterig.com
info@remoterig.com

SJR Service

Box 90
383 22 Mönsterås
info@sjrservice.se
www.antennerna.se
070-627 44 50

Svebry Electronics AB

Norregårdsvägen 9
541 34 Skövde
Tel 0500-48 00 40
Fax 0500-47 16 17
svebry@svebry.se
www.svebry.se

Swedish Radio Supply AB

Box 208
651 06 Karlstad
Tel 054-67 05 00
Fax 054-67 05 55
srs@srsab.se
ham.srsab.se
www.srsab.se

VKC Hamshop

Firma Peter Dahlbom
Korpatorp 5
464 92 Mellerud
sm6vkc@yahoo.se
www.vkchamshop.se

Förteckningen visar de företag som under de senaste 12 månaderna annonserat i tidningen.
Om du vill annonsera, kontakta: Anders Berglund (SM6RTN)
Tel 031-709 88 48, säkrast mellan kl 18.00-20.00
Mobil 070-824 99 07
anders.berglund@motorkonsult.se